

Prognoza oddziaływania na środowisko dla projektu „Plan rozwoju sieci dróg powiatowych w Powiecie Choszczeńskim na lata 2016-2020”

Choszczno, 2015

WYKONAWCA OPRACOWANIA:

POWIAT CHOSZCZEŃSKI

AUTOR OPRACOWANIA:

mgr inż. Monika Szopińska - inspektor w Wydziale Ochrony Środowiska, Rolnictwa i Leśnictwa Starostwa Powiatowego w Choszcznie

SPIS TREŚCI	
WSTĘP	Str. 5
1. CEL I ZAKRES OPRACOWANIA	Str. 7
1.1. GŁÓWNE CELE PROJEKTOWANEGO PLANU ROZWOJU SIECI DRÓG POWIATOWYCH W POWIECIE CHOSZCZEŃSKIM NA LATA 2016-2020 ORAZ JEGO POWIĄZANIA Z INNYMI DOKUMENTAMI	Str.7
1.1.1. Powiązania (spójność) Planu z innymi dokumentami	Str. 13
1.2. INFORMACJE O METODACH ZASTOSOWANYCH PRZY SPORZĄDZANIU OPRACOWANIA	Str. 15
1.3. PROPOZYCJE DOTYCZĄCE PRZEWIDYWANYCH METOD ANALIZY SKUTKÓW REALIZACJI POSTANOWIEŃ PROJEKTOWANEGO DOKUMENTU ORAZ CZĘSTOTLIWOŚĆ JEJ PRZEPROWADZANIA	Str. 15
1.4. MOŻLIWE TRANSGRANICZNE ODDZIAŁYWANIE NA ŚRODOWISKO	Str. 16
2. OPIS, ANALIZA I OCENA STANU ŚRODOWISKA	Str. 16
2.1. ISTNIEJĄCY STAN ŚRODOWISKA ORAZ POTENCJALNE ZMIANY TEGO STANU W PRZYPADKU BRAKU REALIZACJI PROJEKTOWANEGO DOKUMENTU	Str. 16
2.1.1. Ochrona powierzchni ziemi	Str. 16
2.1.2. Wody powierzchniowe i podziemne	Str. 17
2.1.2.1. Wody podziemne	Str. 18
2.1.2.2. Wody powierzchniowe	Str. 19
2.1.3. Jakość powietrza	Str. 23
2.1.4. Gospodarka odpadami	Str. 26
2.1.4.1. Odpady inne niż komunalne	Str. 26
2.1.4.2. Odpady komunalne	Str. 27
2.1.5. Przyroda ożywiona	Str. 28
2.1.6. Klimat akustyczny	Str. 42
2.1.7. Promieniowanie elektromagnetyczne.	Str. 43
2.2. OCENA POTENCJALNYCH ZMIAN STANU ŚRODOWISKA W PRZYPADKU BRAKU REALIZACJI PROJEKTU DOKUMENTU	Str. 43
2.3. ISTNIEJĄCE PROBLEMY OCHRONY ŚRODOWISKA ISTOTNE Z PUNKTU WIDZENIA REALIZACJI PROJEKTOWANEGO DOKUMENTU, W SZCZEGÓLNOŚCI DOTYCZĄCE OBSZARÓW PODLEGAJĄCYCH OCHRONIE NA PODSTAWIE USTAWY O OCHRONIE PRZYRODY	Str. 44
2.4. CELE OCHRONY ŚRODOWISKA USTANOWIONE NA SZCZEBLU MIĘDZYNARODOWYM, WSPÓLNOTOWYM I KRAJOWYM, ISTOTNE Z PUNKTU WIDZENIA PROJEKTOWANEGO DOKUMENTU ORAZ SPOSOBY, W JAKICH TE CELE I INNE PROBLEMY ŚRODOWISKA ZOSTAŁY UWZGLĘDNIONE PODCZAS OPRACOWYWANIA DOKUMENTU	Str. 44
2.5. OKREŚLENIE, ANALIZA I OCENA PRZEWIDYWANYCH ZNACZĄCYCH ODDZIAŁYWAŃ, W TYM NA OBSZARY NATURA 2000	Str. 45
2.6. OCENA PROJEKTU PLANU W KONTEKŚCIE ZAPISÓW ART. 33 USTAWY Z DNIA 16 KWIECZNIA 2004 R. O OCHRONIE PRZYRODY	Str. 51
3. PRZEDSTAWIENIE ROZWIĄZAŃ KORZYSTNYCH DLA ŚRODOWISKA	Str. 55
3.1. ROZWIĄZANIA MAJĄCE NA CELU ZAPOBIEGANIE, OGRANICZANIE LUB KOMPENSACJĘ PRZYRODNICZĄ NEGATYWNYCH ODDZIAŁYWAŃ NA ŚRODOWISKO	Str. 55

3.2. PRZEDSTAWIENIE ROZWIĄZAŃ ALTERNATYWNYCH DO ROZWIĄZAŃ ZAWARTYCH W PROJEKTOWANYM DOKUMENCIE.	Str. 56
4. STRESZCZENIE W JĘZYKU NIETECHNICZNYM	Str. 57

SPIS RYCIN:

RYC.1. Lokalizacja punktów pomiarowych krajowego monitoringu wód podziemnych.	Str.20
RYC.2. Lokalizacja stanowisk monitoringu JCW rzek w powiecie choszczeńskim.	Str.21
RYC.3. Gospodarowanie odpadami z sektora gospodarczego (z wyłączeniem odpadów komunalnych) w 2014 r.	Str. 26
RYC.4. Procentowy udział gruntów prawnie chronionych w gminach powiatu choszczeńskiego.	Str. 29

SPIS TABEL:

Tabela 1. Wykaz dróg powiatowych - GMINA BIERZWNIK	Str. 8
Tabela 2. Wykaz dróg powiatowych - GMINA CHOSZCZNO	Str. 9
Tabela 3. Wykaz dróg powiatowych - GMINA DRAWNO	Str. 10
Tabela 4. Wykaz dróg powiatowych - GMINA KRZĘCIN	Str. 11
Tabela 5. Wykaz dróg powiatowych - GMINA PEŁCZYCE	Str. 11
Tabela 6. Wykaz dróg powiatowych - GMINA RECZ	Str. 12
Tabela 7. Bilans zasobów kopalin występujących na terenie powiatu choszczeńskiego.	Str. 17
Tabela 8. Zestawienie oceny stanu jednolitych części wód badanych w latach 2012-2014 r. na terenie powiatu choszczeńskiego.	Str. 22
Tabela 9. Wynikowe klasy strefy zachodniopomorskiej dla poszczególnych zanieczyszczeń uzyskane w ocenie rocznej za rok 2014 dokonanej z uwzględnienie kryteriów ustanowionych w celu ochrony zdrowia.	Str. 25
Tabela 10. Wynikowe klasy strefy zachodniopomorskiej dla poszczególnych zanieczyszczeń uzyskane w ocenie rocznej za rok 2014 dokonanej z uwzględnienie kryteriów ustanowionych w celu ochrony roślin.	Str. 25
Tabela 11. Składowiska komunalne w powiecie choszczeńskim.	Str. 27
Tabela 12. Wykaz potencjalnych rezerwatów przyrody.	Str. 32
Tabela 13. Specjalne Obszary Ochrony (SOO) położone na terenie powiatu choszczeńskiego.	Str. 35
Tabela 14. Obszary Specjalnej Ochrony (OSO) położone na terenie powiatu choszczeńskiego.	Str. 38
Tabela 15. Potencjalne zespoły przyrodniczo - krajobrazowe.	Str. 40
Tabela 16. Wyniki pomiarów monitoringowych PEM wykonanych na terenie powiatu choszczeńskiego w latach 2012 i 2013.	Str. 43
Tabela 17. Cele środowiskowe, oraz sposoby ich uwzględnienia w projekcie Planu rozwoju sieci dróg.	Str. 45
Tabela 18. Wpływ zadań planowanych do realizacji w ramach Planu na poszczególne elementy środowiska.	Str. 47

WSTĘP

Prognoza Oddziaływania na Środowisko projektowanego „Planu rozwoju sieci dróg powiatowych w Powiecie Choszczeńskim na lata 2016-2020” sporządzona została w celu określenia wpływu na środowisko założonych w nim celów oraz zadań i stanowi element strategicznej oceny oddziaływania na środowisko. Podstawę prawną opracowania prognozy stanowi art. 51, w związku z art. 46 ustawy z dnia 3 października 2008 r. o udostępnianiu informacji o środowisku i jego ochronie, udziale społeczeństwa w ochronie środowiska oraz o ocenach oddziaływania na środowisko (t.jedn. Dz. U. z 2013 r. poz. 1235 ze zm.). Zgodnie z ww. artykułem prognoza oddziaływania na środowisko powinna:

1. zawierać:

- a) informacje o zawartości, głównych celach projektowanego dokumentu oraz jego powiązaniach z innymi dokumentami,
- b) informacje o metodach zastosowanych przy sporządzaniu prognozy,
- c) propozycje dotyczące przewidywanych metod analizy skutków realizacji postanowień projektowanego dokumentu oraz częstotliwości jej przeprowadzania,
- d) informacje o możliwym transgranicznym oddziaływaniu na środowisko,
- e) streszczenie sporządzone w języku niespecjalistycznym;

2. określać, analizować i oceniać:

- a) istniejący stan środowiska oraz potencjalne zmiany tego stanu w przypadku braku realizacji projektowanego dokumentu,
- b) stan środowiska na obszarach objętych przewidywanym znaczącym oddziaływaniem,
- c) istniejące problemy ochrony środowiska istotne z punktu widzenia realizacji projektowanego dokumentu, w szczególności dotyczące obszarów podlegających ochronie na podstawie ustawy z dnia 16 kwietnia 2004 r. o *ochronie przyrody*,
- d) cele ochrony środowiska ustanowione na szczeblu międzynarodowym, wspólnotowym i krajowym, istotne z punktu widzenia projektowanego dokumentu oraz sposoby, w jakich te cele i inne problemy środowiska zostały uwzględnione podczas opracowywania dokumentu,
- e) przewidywane znaczące oddziaływania, w tym oddziaływania bezpośrednie, pośrednie, wtórne, skumulowane, krótkoterminowe, średnioterminowe i długoterminowe, stałe i chwilowe oraz pozytywne i negatywne, na cele i przedmiot ochrony obszaru Natura 2000 oraz integralność tego obszaru, a także na środowisko, a w szczególności na:
 - różnorodność biologiczną,
 - ludzi,
 - zwierzęta,
 - rośliny,
 - wodę,
 - powietrze,
 - powierzchnię ziemi,
 - krajobraz,
 - klimat,
 - zasoby naturalne,
 - zabytki,
 - dobra materialne

- z uwzględnieniem zależności między tymi elementami środowiska i między oddziaływaniami na te elementy;

3. przedstawić:

a) rozwiązania mające na celu zapobieganie, ograniczanie lub kompensację przyrodniczą negatywnych oddziaływań na środowisko, mogących być rezultatem realizacji projektowanego dokumentu, w szczególności na cele i przedmiot ochrony obszaru Natura 2000 oraz integralność tego obszaru,

b) biorąc pod uwagę cele i geograficzny zasięg dokumentu oraz cele i przedmiot ochrony obszaru Natura 2000 oraz integralność tego obszaru - rozwiązania alternatywne do rozwiązań zawartych w projektowanym dokumencie wraz z uzasadnieniem ich wyboru, oraz opis metod dokonania oceny prowadzącej do tego wyboru albo wyjaśnienie braku rozwiązań alternatywnych, w tym wskazania napotkanych trudności wynikających z niedostatków techniki lub luk we współczesnej wiedzy.

Zgodnie z art. 52 ww. ustawy informacje zawarte w prognozie oddziaływania na środowisko, o których mowa wyżej, powinny być opracowane stosownie do stanu współczesnej wiedzy i metod oceny oraz dostosowane do zawartości i stopnia szczegółowości projektowanego dokumentu oraz etapu przyjęcia tego dokumentu w procesie opracowywania projektów dokumentów powiązanych z tym dokumentem.

Starosta Choszczeński przed przystąpieniem do opracowywania projektu Planu zwrócił się do Regionalnego Dyrektora Ochrony Środowiska w Szczecinie oraz Zachodniopomorskiego Państwowego Wojewódzkiego Inspektora Sanitarnego w Szczecinie o uzgodnienie zakresu i stopnia szczegółowości informacji wymaganych w prognozie oddziaływania na środowisko dla ww. dokumentu.

Regionalny Dyrektor Ochrony Środowiska w Szczecinie pismem znak: WOPN-OS.411.168.2015.KM z dnia 05.11.2015 r. wniósł o sporządzenie prognozy oddziaływania na środowisko, z uwzględnieniem poniższych zagadnień:

- § prognoza powinna w pełnym zakresie odpowiadać wymaganiom wynikającym z art. 51 ust. 2 ww. ustawy, przy zachowaniu warunków, o których mowa w art. 52 ust. 1 i 2 ustawy i (o ile to możliwe) według układu zagadnień przedstawionego w art. 51 ust. 2 ww. ustawy;
- § należy zwrócić szczególną uwagę na diagnozę stanu środowiska na obszarach objętych przewidywanym znaczącym oddziaływaniem, określenie przewidywanych, znaczących oddziaływań, spowodowanych realizacją ustaleń Planu, oraz opis rozwiązań mających na celu zapobieganie lub ograniczenie negatywnych oddziaływań, a także rozwiązań alternatywnych;
- § analizie należy poddać wszystkie planowane kierunki interwencji, a szczególną uwagę należy zwrócić na kolizję planowanych działań ze wszystkimi formami ochrony przyrody, w tym obszarami Natura 2000;
- § w prognozie należy przeanalizować wpływ realizacji ustaleń Planu na poszczególne elementy środowiska, a szczególną uwagę należy zwrócić na oddziaływanie (bezpośrednie lub pośrednie) na cele i przedmiot ochrony położonych w granicach lub sąsiedztwie obszarów chronionych;
- § w prognozie należy przeprowadzić ocenę projektu Planu w kontekście zapisów art. 33 ustawy z dnia 16 kwietnia 2004 r. o ochronie przyrody;
- § należy przedstawić na załączniku graficznym do prognozy lokalizację terenu objętego Planem w odniesieniu do istniejących form ochrony przyrody;
- § wyniki analizy należy wykorzystać do wyznaczenia i opisu obszarów problemowych, analizy oddziaływań skumulowanych, zaplanowania środków minimalizujących oraz ograniczających

negatywne oddziaływanie, a w przypadku, gdy nie będą one wystarczające działań kompensujących;

§ wykazać spójność ustaleń Planu z rozwiązaniami przyjętymi w innych opracowaniach strategicznych.

Zachodniopomorski Państwowy Wojewódzki Inspektor Sanitarny pismem znak: NZS.7040.2.33.2015 z dnia 16 listopada 2015 r. wniósł, aby sporządzona prognoza:

§ odpowiadała w pełnym zakresie wymaganiom wynikającym z art. 51 oraz art. 52 ww. ustawy,

§ określała, analizowała i oceniała przewidywane znaczące oddziaływania, w tym oddziaływania bezpośrednie, pośrednie, wtórne, skumulowane, krótkoterminowe, średnioterminowe i długoterminowe, stałe i chwilowe oraz pozytywne i negatywne na środowisko, a w szczególności na ludzi, wodę i powietrze z uwzględnieniem zależności między tymi elementami środowiska i między oddziaływaniami na te elementy;

§ powinna przedstawiać rozwiązania mające na celu zapobieganie i ograniczanie negatywnych oddziaływań na warunki życia i na zdrowie ludzi, mogących być rezultatem realizacji projektowanego dokumentu.

Zapisy zawarte w ww. uzgodnieniach uwzględniono w niniejszym opracowaniu.

1. CEL I ZAKRES OPRACOWANIA

1.1. GŁÓWNE CELE PROJEKTOWANEGO PLANU ROZWOJU SIECI DRÓG POWIATOWYCH W POWIECIE CHOSZCZEŃSKIM NA LATA 2016-2020 ORAZ JEGO POWIĄZANIA Z INNYMI DOKUMENTAMI

Przedmiotem niniejszej prognozy jest projekt „Planu rozwoju sieci dróg powiatowych w Powiecie Choszczeńskim na lata 2016-2020”, w wersji projektu przeznaczonego do konsultacji społecznych.

Coraz większe wymagania użytkowników dróg pod względem jakości i bezpieczeństwa ruchu drogowego powodują konieczność wypracowania modelu modernizacji istniejących dróg na obszarze powiatu. Ogólny stan dróg jest niezadawalający, dodatkowo pogłębiony przez brak środków na ich utrzymanie, modernizację i rozbudowę, co może stanowić barierę rozwoju powiatu, zwłaszcza turystyki i przedsiębiorczości. Celem Planu będzie określenie zadań i celów niezbędnych dla rozwoju dróg powiatowych, zmierzających do poprawy bezpieczeństwa ruchu drogowego, oraz poniesienia standardów technicznych dróg powiatowych i ich parametrów użytkowych. Projekt analizowanego Planu obejmuje m.in. diagnozę istniejącego stanu dróg powiatowych, oraz wyznacza cele i zadania dla wszystkich dróg powiatowych, które mogą wymagać przebudowy bądź remontu. Stanowi dokument strategiczny określających ogólne potrzeby rozwoju dróg, bez wskazywania konkretnej drogi i określania szczegółowego zakresu zamierzonej przebudowy bądź remontu dróg.

W ramach przebudowy dróg powiatowych mogą one wymagać: zmiany istniejącej nawierzchni, wykonania nowej nawierzchni, wykonania poboczy, chodników, odwodnienia, wykonania oświetlenia, kanałów technologicznych dla infrastruktury sieciowej i szerokopasmowej, poszerzenia jezdni, wykonania bądź przebudowy istniejących przepustów, obiektów mostowych czy wykonania infrastruktury towarzyszącej tj. przystanki, zatoki autobusowe, zjazdy itp. Ponadto drogi mogą wymagać również remontu polegającego na odtworzeniu stanu pierwotnego, w tym remontu istniejących ciągów pieszych, zjazdów czy zatok.

Cel główny:

Poprawa bezpieczeństwa uczestników ruchu i zwiększenie dostępności transportowej poprzez tworzenie spójnej, zrównoważonej i przyjaznej mieszkańcom sieci dróg powiatowych.

Cele szczegółowe:

- § Poprawa bezpieczeństwa ruchu drogowego na drogach powiatowych ze szczególnym uwzględnieniem niechronionych użytkowników dróg.
- § Podniesienie standardów technicznych dróg powiatowych, a co za tym idzie ich parametrów technicznych poprzez: przebudowę, remont lub zmianę nawierzchni dróg.
- § Zwiększenie płynności ruchu.
- § Efektywne wykorzystywanie środków finansowych na realizację inwestycji drogowych.

Ważnym elementem związanym z inwestycją jest uporządkowanie spraw techniczno-technologicznych tak, by użytkownicy nie byli zaskakiwani zmianami standardu dróg, nietypowymi rozwiązaniami z zakresu oznakowania czy inżynierii ruchu. Problemem jest opracowanie takich standardów i norm, aby nie zostały one tylko w sferze życzeń, ale żeby możliwa była ich realizacja. Lepiej poprawiać stopniowo stan dróg i ulic poprzez nieco niższe standardy na początku, niż doprowadzić do poważnego zróżnicowania ich jakości z powodu niemożliwości ich egzekwowania np. braku funduszy albo braku odpowiedniego wykonawstwa. Dlatego poza zadaniami określonymi w programie należy prowadzić bieżące prace remontowe takie jak remonty cząstkowe nawierzchni, profilowania, uzupełnienie wyryw i przełomów.

ZADANIA INWESTYCYJNE I INNE:

- § Przebudowa dróg powiatowych obejmująca m.in.: zmianę nawierzchni istniejącej, wykonanie nowej nawierzchni, wykonanie poboczy, chodników, odwodnienia, oświetlenia, kanałów technologicznych do infrastruktury sieciowej, przepustów, poszerzenie jezdni, wykonanie infrastruktury towarzyszącej tj. przystanki, zatoki, zjazdy.
- § Remont dróg – polegający na odtworzeniu istniejącej drogi.
- § Budowa ścieżek rowerowych.
- § Poprawa bezpieczeństwa ruchu drogowego poprzez m.in. oznakowanie poziome i pionowe, ustawianie barierek ochronnych, montaż progów zwalniających, budowę peronów na przystankach, montaż lusterek drogowych.
- § Regulacja stanów prawnych dróg.

Drogi powiatowe objęte niniejszym opracowaniem zostały przedstawione w poniższych tabelach nr 1-6, oraz na załączniku graficznym stanowiącym załącznik nr 1 do niniejszej prognozy.

TABELA 1. Wykaz dróg powiatowych - GMINA BIERZWNİK

Lp.	Numer drogi	Nazwa drogi	Drogi zamiejskie		
			lokalizacja		Razem (m)
			od km	do km	
1	2222 Z	Recz – Suliszewo – Zieleniewo – Rębusz – Chłopowo – Krzęcin	17+140	28+256	11.116
2	2226 Z	Recz – Kiełpino – Brzeziny – Zieleniewo	20+159	24+875	4.716

Prognoza oddziaływania na środowisko dla projektu "Planu rozwoju sieci dróg powiatowych w Powiecie Choszczeńskim na lata 2016-2020"

3	2212 Z	Pełczyce – Krzęcin – Rakowo – Zieleniewo	23+133	24+745	1.612
4	2231 Z	St. Klukom – Słonice – Rębusz – Bierzwnik – Kolsk – Granica pow.	12+092	27+022	14.930
5	2232 Z	Rakowo – Pławno	1+997	3+613	1.616
6	2233 Z	Żółwino – Drawno – Dobiegniew	25+799	28+278	2.479
7	2235 Z	Brzeziny – Wygon	4+010	9+773	5.763
8	2239 Z	Ostromięcko – Górzno – Strzelce Kraj.	0+000	5+270	5.270
9	2240 Z	Płoszkowo – Wygon – Rokitno	0+000	16+078	16.078
10	2241 Z	Przeczno – Breń	0+000	2+563	2.563
11	2242 Z	Breń – Klasztorne	0+000	4+500	4.500
R A Z E M					70.643

Źródło: opracowanie własne Powiatowego Zarządu Dróg

TABELA 2. Wykaz dróg powiatowych – GMINA Choszczno

Lp.	Numer drogi	Nazwa drogi	Drogi zamiejskie			Drogi miejskie				Ogółem (m)
			lokalizacja		Razem (m)	Ulica	lokalizacja		Razem (m)	
			od km	do km			od km	do km		
1	1711 Z	Granica pow. – Piasecznik	0+000	1+919	1.919	---	---	---	---	1.919
2	2200 Z	Piasecznik – Radaczewo	0+000	3+242	3.242	---	---	---	---	3.242
3	2201 Z	Pławie – Witoszyn	0+000	12+030	12.030	---	---	---	---	12.030
4	1767 Z	Granica pow. – Pakość	0+000	7+250	7.250	---	---	---	---	7.250
5	2202 Z	Oraczewice – Choszczno	0+000	0+820	0.820	Energetyków	0+820	1+620	0.800	1.620
6	2204 Z	Granica pow. – Stawin – Choszczno	0+000	3+336	3.336	Wysoka	3+336	3+836	0.500	3.836
7	1785 Z	Granica pow. – Bonin	0+000	1+533	1.533	---	---	---	---	1.533
8	2206 Z	Choszczno – St. Klukom	0+000	11+355	11.355	---	---	---	---	11.355
9	2207 Z	Witoszyn – Choszczno	0+000	6+433	6.433	Os. Północne	6+433	6+752	0.319	6.752
10	2218 Z	Zamęcín – Zwierzyń – Zeńsko	0+000	4+064	4.064	---	---	---	---	4.064
11	2219 Z	m. Smoleń	0+000	1+010	1.010	---	---	---	---	1.010
12	2220 Z	Pomień – Rzecko	3+285	8+662	5.377	---	---	---	---	5.377
13	2221 Z	Chępa – Skrzyżowanie Korytowo	0+000	9+656	9.656	---	---	---	---	9.656
14	2222 Z	Recz – Suliszewo – Kolki – Zieleniewo – Chłopowo –	7+324 12+926	12+71 3 17+14 0	5.389 4.214	---	---	---	---	9.603

Prognoza oddziaływania na środowisko dla projektu "Planu rozwoju sieci dróg powiatowych w Powiecie Choszczeńskim na lata 2016-2020"

		Krzęcin								
15	2223 Z	Suliszewo – Korytowo – Brzeziny	0+000	13+38 3	13.383	---	---	---	---	13.383
16	2228 Z	Choszczno – Strzelce Kraj.	0+000	3+051	3.051	---	---	---	---	3.051
17	2231 Z	Stary Klukom – Słonice – Bierzwnik – Kolsk – Granica pow.	0+000	2+292	2.292	---	---	---	---	2.292
R A Z E M					96.354				1.619	97.973

Źródło: opracowanie własne Powiatowego Zarządu Dróg

TABELA 3. Wykaz dróg powiatowych – GMINA Drawno

L.p.	Numer drogi	Nazwa drogi	Drogi zamiejskie			Drogi miejskie				Ogółem (m)
			lokalizacja		Razem (m)	Ulica	lokalizacja		Razem (m)	
			od km	do km			od km	do km		
1	2222 Z	Recz – Suliszewo – Kołki – Zieleniewo – Chłopowo – Krzęcin	12+713	12+926	0.213	---	---	---	---	0.213
2	2226 Z	Recz – Kiełpino – Brzeziny – Zieleniewo	11+221	20+159	8.938	---	---	---	---	8.938
3	2223 Z	Suliszewo – Korytowo – Brzeziny	13+383	14+213	0.830	---	---	---	---	0.830
4	2233 Z	Żółwino – Drawno – Zatom – Granica pow.	0+000 10+143	8+870 25+799	8.870 15.656	Pomorska Kolejowa Chomąto-wska	8+870 9+568 9+750	9+568 68 9+750 50 10+143	0.698 0.182 0.393	25.799
5	2234 Z	Drawno – Konotop (skrzyżowanie)	0+340	10+395	10.055	Słoneczna	0+000	0+340	0.340	10.395
6	2235 Z	Brzeziny – Wygon	0+000	4+010	4.010	---	---	---	---	4.010
7	2224 Z	Brzeziny – Barnimie – Dominikowo – Granica pow.	0+000	14+468	14.468	---	---	---	---	14.468
8	2236 Z	Chomętowo – Dominikowo	0+000	0+878	0.878	---	---	---	---	0.878
9	2237 Z	Niemieńsko – Nowa Korytnica	0+000	8+373	8.373	---	---	---	---	8.373
10	2238 Z	Jaźwiny –	0+000	0+992	0.992	---	---	---	---	0.992

Prognoza oddziaływania na środowisko dla projektu "Planu rozwoju sieci dróg powiatowych w Powiecie Choszczeńskim na lata 2016-2020"

		Bogdanka								
11	2243 Z	Bogdanka – Stare Osieczno	0+000 4+058	3+685 4+290	3.685 0.232	---	---	---	---	3.917
12	2244 Z	Roścín – Drawno	0+000	5+272	5.272	---	---	---	---	5.272
13	2245 Z	Drawno – Barnimie	0+405	7+337	6.932	Polna	0+000	0+405	0.405	7.337
R A Z E M					89.404				2.018	91.422

Źródło: opracowanie własne Powiatowego Zarządu Dróg

TABELA 4. Wykaz dróg powiatowych – GMINA Krzęcin

Lp.	Numer drogi	Nazwa drogi	Drogi zamiejskie		
			lokalizacja		Razem (m)
			od km	do km	
1	2212 Z	Pelczyce – Krzęcin – Rakowo – Zieleniewo	8+653	23+133	14.480
2	2218 Z	Zamęcin – Zwierzyn – Żeńsko	4+064	7+452	3.388
3	2228 Z	Choszczno – Krzęcin – Strzelce Kraj.	3+051	17+863	14.812
4	2229 Z	Nowy Klukom – Krzęcin	0+000	4+068	4.068
5	2230 Z	Krzęcin – Jarosławsko	0+000	7+128	7.128
6	2158 Z	Płonno – Krzynki – Jarosławsko – Sowiniec	17+219	24+861	7.642
7	2222 Z	Recz – Suliszewo – Kołki – Zieleniewo – Rębusz – Krzęcin	28+256	35+875	7.619
8	2231 Z	Stary Klukom – Słonice – Bierzwnik – Kolsk – Granica pow.	2+292	12+092	9.800
9	2232 Z	Rakowo – Pławno	0+000	1+997	1.997
10	2247 Z	Jarosławsko – Lipie Góry	1+770	2+629	0.859
R A Z E M					71.793

Źródło: opracowanie własne Powiatowego Zarządu Dróg

TABELA 5. Wykaz dróg powiatowych – GMINA Pelczyce

Lp.	Numer drogi	Nazwa drogi	Drogi zamiejskie			Drogi miejskie				Ogółem (m)
			lokalizacja		Razem m (m)	Ulica	lokalizacja		Razem m (m)	
			od km	do km			od km	do km		
1	2153 Z	Laskówko – Żydowo	4+291	4+914	0.623	---	---	---	---	0.623
2	1586 Z	Granica pow. – Pelczyce	2+600	6+903	4.303	Bez nazwy	6+903	9+120	2.217	6.520
3	2208 Z	Jagów – Łyskowo	0+000	5+180	5.180	---	---	---	---	5.180
4	2155 Z	Stawin – Barlinek	1+095	3+921	2.826	Bez nazwy	0+000	1+095	1.095	3.921
5	1778 Z	Granica pow. – Sułkowo	0+000	3+200	3.200	---	---	---	---	3.200
6	1716 Z	Granica pow. – Sułkowo	0+000	1+479	1.479	---	---	---	---	1.479
7	2210 Z	Nadarzyn – Płotno	0+000	6+428	6.428	---	---	---	---	6.428
8	2158 Z	Płonno – Krzynki –	1+493	17+219	15.726	---	---	---	---	15.726

Prognoza oddziaływania na środowisko dla projektu "Planu rozwoju sieci dróg powiatowych w Powiecie Choszczeńskim na lata 2016-2020"

		Jarosławsko – Chłopowo								
9	2213 Z	Pełczyce – Ługowo – Krzynki	1+542	7+580	6.038	Pełczyk	0+000	1+542	1.542	7.580
10	2211 Z	Pełczyce – Sarnik	0+779	3+786	3.007	Nowa	0+000	0+779	0.779	3.786
11	2159 Z	Płonno – Niesporowice	1+504	4+717	3.213	---	---	---	---	3.213
12	2212 Z	Pełczyce – Krzęcin – Rakowo – Zieleniewo	1+580	8+653	7,073	Kościuszki Pionierów	0+000 0+131	0+131 1+580	0.131 1.449	0,131 8.653
13	2214 Z	Pełczyce – Buszów	1+580	11+662	10.082	Kościuszki	0+000	1+580	1.580	11.662
14	2215 Z	Ługowo – Będargowo	0+000	2+245	2.245	---	---	---	---	2.245
15	2216 Z	Lubiana – Bolewice	0+000	7+196	7.196	---	---	---	---	7.196
16	2217 Z	Lubiana – Lubianka	0+000	1+726	1.726	---	---	---	---	1.726
17	2230 Z	Krzęcin – Mielęcín – Jarosławsko	7+128	9+481	2.353	---	---	---	---	2.353
18	2246 Z	Przekolno – Krzynki	0+000	5+330	5.330	---	---	---	---	5.330
19	2247 Z	Jarosławsko – Lipie Góry	0+000	1+770	1.770	---	---	---	---	1.770
R A Z E M					89.798				8.793	98.591

Źródło: opracowanie własne Powiatowego Zarządu Dróg

TABELA 6. Wykaz dróg powiatowych – GMINA Recz

Lp.	Numer drogi	Nazwa drogi	Drogi zamiejskie			Drogi miejskie				Ogółem (m)
			lokalizacja		Razem (m)	Ulice	lokalizacja		Razem (m)	
			od km	do km			od km	do km		
1	1765 Z	Granica pow. – Sulibórz	0+000	1+580	1.580	---	---	---	---	1.580
2	2203 Z	Sicko – Rybaki	0+000	7+540	7.540	---	---	---	---	7.540
3	2220 Z	Pomień – Rzecko	0+000	3+285	3.285	---	---	---	---	3.285
4	2222 Z	Recz – Suliszewo – Zieleniewo – Pławno – Krzęcin	1+865	7+324	5.459	Leśna	0+000	1+865	1.865	7.324
5	2225 Z	Pamięcin – Lubieniów	0+000	5+002	5.002	---	---	---	---	5.002
6	2226 Z	Recz – Kiełpino – Zieleniewo	2+255	11+221	8.966	Lubanowska	0+000	2+255	2.255	11.221

7	2227 Z	Grabowiec – Nętkowo	0+000	2+251	2.251	---	---	---	---	2.251
R A Z E M					34.083				4.120	38.203

Źródło: opracowanie własne Powiatowego Zarządu Dróg

W związku z tym, że przebudowa dróg stanowi przedsięwzięcie określone w § 3 ust. 1 pkt. 60 rozporządzenia Rady Ministrów z dnia 9 listopada 2010 r. w sprawie przedsięwzięć mogących znacząco oddziaływać na środowisko (Dz.U.2010.213.1397) ww. Plan stanowił będzie dokument, który może ustalać ramy dla późniejszej realizacji przedsięwzięć mogących znacząco oddziaływać na środowisko, co wymaga przeprowadzania strategicznej oceny oddziaływania na środowisko.

1.1.1. Powiązania (spójność) projektu Planu z innymi dokumentami

Analizowany Plan stanowił będzie lokalny dokument określający obszary i cele rozwoju powiatu choszczeńskiego w zakresie dróg powiatowych.

Ww. projekt Planu jest spójny z dokumentami strategicznymi wyższego szczebla tj.:

§ **Koncepcja Przestrzennego Zagospodarowania Kraju 2030** (KPZK 2030), jest najważniejszym dokumentem dotyczącym ładu przestrzennego Polski, którego celem strategicznym jest „Efektywne wykorzystywanie przestrzeni kraju u jej terytorialnie zróżnicowanych potencjałów rozwojowych dla osiągnięcia ogólnych celów rozwojowych - konkurencyjności, zwiększenia zatrudnienia, sprawności funkcjonowania państwa oraz spójności w wymiarze społecznym, gospodarczym i terytorialnym w długim okresie”. Zgodnie z celem nr 3 jakim jest „Poprawa dostępności terytorialnej kraju w różnych skalach przestrzennych poprzez rozwijanie infrastruktury transportowej i telekomunikacyjnej” uznaje za najważniejsze inwestycje transportowe służące poprawie dostępności wewnętrznej i zewnętrznej kraju, przynosząc wartość dodaną w postaci zapewnienia spójności systemu transportowego, realizowanego w warunkach zrównoważonego rozwoju. Jednym z kluczowych zamierzeń w tym zakresie jest działanie 3.1 Poprawa dostępności polskich miast i regionów.

§ **Strategia Rozwoju Kraju Polska 2030. Trzecia fala nowoczesności** przyjęta w dniu 11 stycznia 2013 r., stanowi najszerszy i najbardziej ogólny element nowego systemu zarządzania rozwojem kraju. Strategia zakłada osiągnięcie strategicznego celu kluczowego, jakim jest poprawa jakości życia Polaków. Będzie to możliwe dzięki podjęciu działań w trzech obszarach strategicznych:

§ konkurencyjności i innowacyjności (modernizacji),

§ równoważenia potencjału rozwojowego regionów Polski (dyfuzji),

§ efektywności i sprawności państwa.

Obszarowi równoważenia potencjału rozwojowego regionów Polski (dyfuzji) przyporządkowane zostały dwa kierunki interwencji w podziale tematycznym na rozwój regionalny i transport. Strategia wskazuje, że kluczowym czynnikiem umożliwiającym realizację celów w tym obszarze jest poprawa dostępności transportowej. W konsekwencji konieczne jest podjęcie działań mających na celu poprawę jakości dróg lokalnych oraz budowa ich powiązań z siecią dróg krajowych i wojewódzkich.

§ **Krajowa Strategia Rozwoju Regionalnego 2010 - 2020: Regiony, Miasta, Obszary wiejskie (KSRR)** jest dokumentem określającym cele i sposób działania podmiotów publicznych, a w szczególności rządu i samorządów województw, w odniesieniu do polskiej przestrzeni dla osiągnięcia strategicznych celów rozwoju kraju. Dokument wyznacza cele polityki rozwoju regionalnego, w tym wobec obszarów wiejskich i miejskich, oraz definiuje ich relacje w odniesieniu do innych polityk publicznych o wyraźnym terytorialnym ukierunkowaniu. Celem strategicznym polityki regionalnej, określonym w KSRR, jest efektywne wykorzystywanie specyficznych regionalnych oraz terytorialnych potencjałów rozwojowych dla osiągania celów rozwoju kraju - wzrostu zatrudnienia i spójności w horyzoncie długookresowym.

Cele szczegółowe do 2020 r. to:

§ wspomaganie wzrostu konkurencyjności regionów,

§ budowanie spójności terytorialnej i przeciwdziałanie procesom marginalizacji na obszarach problemowych,

§ tworzenie warunków dla skutecznej, efektywnej i partnerskiej realizacji działań rozwojowych ukierunkowanych terytorialnie.

W ramach wyzwań strategicznych KSRR wskazuje się pkt. 10 „Zapewnienie odpowiedniej infrastruktury transportowej i teleinformatycznej do wspierania konkurencyjności i zapewniającej spójność terytorialną kraju”.

Analiza sytuacji w zakresie potencjału infrastrukturalnego polskich regionów oraz potrzeb wynikających z konieczności zwiększania konkurencyjności i wykorzystania w tym procesie całej przestrzeni Polski wskazuje, że jednym z głównych wyzwań polityki publicznej w Polsce w perspektywie najbliższych kilkunastu lat pozostaje rozbudowa i modernizacja infrastruktury transportowej i teleinformatycznej oraz jej utrzymanie i eksploatacja. Sprostanie wyzwaniu odnoszącemu się do zapewnienia odpowiedniego potencjału transportowego zapewni dostępność do ośrodków innowacji, centrów nauki i wiedzy oraz rynków pracy, edukacji, opieki medycznej itp., wspomagając jednocześnie efekt dyfuzji innowacji na obszary peryferyjne oraz przeciwdziałając procesom marginalizacji. Budowa i przebudowa lub remont sieci komunikacyjnej powinna również uwzględniać możliwości dotarcia turystów do najważniejszych obszarów i atrakcji turystycznych kraju.

§ **Strategia Rozwoju Transportu do 2020 r. z perspektywą do 2030 r.**

Główne cele tego dokumentu to:

§ poprawa bezpieczeństwa uczestników ruchu i przewożonych towarów,

§ podniesienie efektywności sektora transportowego,

§ stworzenie nowoczesnej, spójnej sieci infrastruktury transportowej,

§ ograniczenie negatywnego wpływu transportu na środowisko,

§ **Planem Zagospodarowania Przestrzennego Województwa Zachodniopomorskiego**

Głównym celem zagospodarowania przestrzennego obszaru województwa zachodniopomorskiego, według wskazań Planu Zagospodarowania Przestrzennego Województwa Zachodniopomorskiego (PZPWZ) w zakresie infrastruktury transportowej jest osiągnięcie zrównoważonego systemu transportowego pod względem technicznym, przestrzennym, gospodarczym, społecznym i środowiskowym.

Zaplanowane w ramach niniejszego Planu cele i zadania wpisują się (są spójne) w ww. cele określone dla wskazanych powyżej dokumentów strategicznych wyższego szczebla.

1.2. INFORMACJE O METODACH ZASTOSOWANYCH PRZY SPORZĄDZANIU OPRACOWANIA

Główną metodą zastosowaną przy opracowywaniu prognozy jest analiza, której poddano proponowane do realizacji na terenie powiatu choszczeńskiego cele i zadania. Analizowano spójność treści projektowanego Planu, z ustaleniami i celami innych dokumentów strategicznych. Spójność Planu z ww. dokumentami wykazano w pkt. 1.1.1. niniejszej prognozy.

Omówiono możliwe do przewidzenia skutki realizacji Planu dla środowiska. Przy ustalaniu tych oddziaływań na środowisko opierano się głównie na ocenie potencjalnych oddziaływań wynikających z rodzaju zaplanowanych w ramach Planu celów i zadań.

Przeanalizowano również dostępne dokumenty takie jak np. Waloryzacja Przyrodnicza Województwa Zachodniopomorskiego, dokonano analizy przestrzennej istniejących dróg powiatowych na tle obszarów cennych przyrodniczo - w celu określenia wpływu planowanych działań związanych z przebudową dróg na formy ochrony przyrody oraz obiekty i obszary cenne przyrodniczo, istniejące ale także planowane do utworzenia na terenie powiatu choszczeńskiego.

Utrudnieniem przy sporządzaniu Prognozy jest brak jednolitej metodyki w odniesieniu do prognoz oddziaływania dokumentów, za wyjątkiem miejscowych planów zagospodarowania przestrzennego, a także szczególny charakter omawianego dokumentu, gdyż nie wskazuje on szczegółowo zakresu prac w ramach analizowanych dróg.

Do analizy przyjęto dwa warianty możliwych oddziaływań:

1. **wariant „0”** - nie wdrożenia Planu;
2. **wariant „1”** - związany z realizacją opracowanego Planu.

Prognozę oddziaływania na środowisko wykonano w oparciu o zapisy ustawy z dnia 3 października 2008 r. *o udostępnianiu informacji o środowisku i jego ochronie, udziale społeczeństwa w ochronie środowiska oraz o ocenach oddziaływania na środowisko (Dz.U. 2013 poz. 1235 ze zm.)*. Ponadto kierowano się również zapisami ustawy *o ochronie przyrody*, gdyż ustawa ta uszczegóławia przepisy ustanowione dla obszarów podlegających ochronie, w szczególności obszarów Natura 2000.

1.3. PROPOZYCJE DOTYCZĄCE PRZEWIDYWANYCH METOD ANALIZY SKUTKÓW REALIZACJI POSTANOWIEŃ PROJEKTOWANEGO DOKUMENTU ORAZ CZĘSTOTLIWOŚĆ JEJ PRZEPROWADZANIA

Analiza realizacji celów zawartych w Planie będzie utrudniona z powodu braku odpowiednich narzędzi, oraz z powodu braku możliwości wyłączenia z analizy innych źródeł emisji tj. inny transport drogowy, emisja z działalności czy zabudowań mieszkalnych, zlokalizowanych przy istniejących drogach. Niemniej jednak taka analiza będzie się opierać na badaniach monitoringowych wykonywanych przez WIOŚ w Szczecinie. Corocznie powiat choszczeński otrzymuje z WIOŚ „Informacje o stanie środowiska w powiecie choszczeńskim”. Ww. informacja daje obraz stanu środowiska w powiecie w poszczególnych latach, oraz zachodzących w nim zmian. Wyniki tych analiz przedstawiane są corocznie Radzie Powiatu w Choszcźnie.

Zadania z zakresu zarządzania drogami publicznymi na terenie powiatu choszczeńskiego pełni Zarząd Dróg Powiatowych w Choszcźnie i to on odpowiedzialny jest za nadzór nad prawidłową realizacją Planu Rozwoju Sieci Dróg Powiatowych w Powiecie Choszczeńskim na lata 2016-2020. W związku z powyższym w okresie realizacji Planu, co roku Zarząd Dróg będzie przygotowywał roczne

sprawozdanie z wykonanych zadań w odniesieniu do zdań inwestycyjnych i celów określonych w niniejszym planie.

1.4. MOŻLIWE TRANSGRANICZNE ODDZIAŁYWANIE NA ŚRODOWISKO

Obszar objęty Planem obejmuje tylko teren powiatu choszczeński i dotyczy jedynie dróg powiatowych. Oddziaływanie transgraniczne oznacza jakiegokolwiek, niekoniecznie globalne, oddziaływanie odczuwalne na terenie jednej ze stron Konwencji z Espoo, spowodowane przedsięwzięciem zlokalizowanym na terenie innej Strony. Konwencja z Espoo to Konwencja EKG ONZ o Ocenach Oddziaływania na Środowisko w Kontekście Transgranicznym. Skala i rodzaj zamierzeń inwestycyjnych wskazują, że nie będą one znacząco oddziaływać na poszczególne elementy środowiska, oddziaływanie będzie całkowicie lokalne i nie stworzy znaczących zagrożeń dla powietrza, wód powierzchniowych i podziemnych, ziemi i klimatu akustycznego, zasobów przyrodniczych, a także nie spowoduje wystąpienia zagrożeń dla zdrowia ludzi. Z uwagi na lokalny zasięg nie wystąpi jakiegokolwiek wpływ transgraniczny ze strony realizacji analizowanego Planu. Biorąc pod uwagę położenie powiatu choszczeńskiego, oraz charakter planowanych do realizacji zadań nie przewiduje się transgranicznego oddziaływania na środowisko planowanych działań.

2. OPIS, ANALIZA I OCENA STANU ŚRODOWISKA

2.1. ISTNIEJĄCY STAN ŚRODOWISKA W POWIECIE CHOSZCZEŃSKIM, W TYM NA OBSZARACH PRZEWIDYWANYCH ZNACZĄCYM ODDZIAŁYWANIEM

2.1.1. Ochrona powierzchni ziemi

Teren powiatu ukształtowany jest wyżynnie. Różnice wysokości są jednak niewielkie. Ukształtowanie terenu nie stwarza problemów w zagospodarowaniu obszarów powiatu i sprzyja rozwojowi rolnictwa i osadnictwa. Występuje niewiele czynników wpływających na przeobrażenia terenu. Na stan i jakość gleb może mieć wpływ wiele czynników tj. erozja wietrzna, wodna, susza. Erozję gleb przyspiesza również działalność człowieka, prowadząca niekiedy do degradacji gleb spowodowaną niszczeniem szaty roślinnej. Zmiany warunków atmosferycznych również mogą mieć wpływ na jakość gleb. Wśród czynników mogących mieć wpływ na zmiany krajobrazu i przypowierzchniowej warstwy skorupy ziemskiej są kopalnie i związana z nimi infrastruktura, ale także przeobrażenia związane z postawianiem obiektów budowlanych.

Na terenie powiatu choszczeńskiego występują udokumentowane złoża kredy jeziornej, piasku i żwiru, torfów, surowców ilastych ceramiki budowlanej, oraz piasków do produkcji cegły wapienno-piaskowej.

Stopień rozpoznania i stan zagospodarowania poszczególnych złóż (stan na 31.XII.2013 r. i 31.XII.2014 r.) przedstawiono w tabeli nr 7.

TABELA 7. Bilans zasobów kopalin występujących na terenie powiatu choszczeńskiego.

Nazwa złoża	Stan zagospodarowania złoża		Zasoby				Wydobycie (tyś. m ³ /rok)	
	2013	2014	Geologiczne bilansowe		Przemysłowe		2013	2014
			2013	2014	2013	2014		
Kreda jeziorna (tys.ton)								
Suliszewo	Z	Z	1876,67	1877	-	-	-	-
Kraśnik - Recz	P	P	1804,80	1805	-	-	-	-
Piaski i żwiry (tys.ton)								
Chrapowo	Z	Z	557	557	-	-	-	-
Niemieńsko	R	R	40	40	-	-	-	-
Pelczyce I*	R	R	515	515	515	515	-	-
Pławno*	Z	Z	800	800	-	-	-	-
Pławno I	R	R	650	650	-	-	-	-
Recz*	Z	Z	271	271	-	-	-	-
Stary Klukom I	n.d.	E	n.d.	108	n.d.	-	n.d.	10
Piaski kwarcowe (tyś.m ³)								
Kielpino	R	R	9729,00	9729,00	-	-	-	-
Suliszewo								
Złoża surowców ilastych ceramiki budowlanej (tyś.m ³)								
Objezierze	Z	Z	766	766	-	-	-	-
Torfy (tys.ton)								
Kraśnik - Recz	P	P	1021,4	1021	-	-	-	-

Źródło: „Bilans zasobów kopalin i wód podziemnych w Polsce według stanu na 31.XII.2014 r.”, „Bilans zasobów kopalin i wód podziemnych w Polsce według stanu na 31.XII.2013 r.” - Państwowy Instytut Geologiczny

* - złoża zawierające piasek ze żwirem

Skróty literowe stanu zagospodarowania zasób w wykazach złóż oznaczają:

P - złoża o zasobach rozpoznanych wstępnie (kategorii C₂)

R - złoża o zasobach rozpoznanych szczegółowo (w kategorii A+B+C)

Z- złoża, z którego wydobywanie zostało zaniechane.

E - złoża eksploatowane

Obszary przewidywane potencjalnym oddziaływaniem to obszary wszystkich istniejących dróg powiatowych, których przebieg przedstawiono w załączniku nr 1 do niniejszej prognozy. W związku z realizacją ustaleń Planu nie będą zajmowane nowe tereny, nie będą budowane drogi, przebudowy dróg będą w granicach istniejących pasów drogowych, wobec czego nie przewiduje się znaczącego oddziaływania na ten komponent środowiska.

2.1.2. Wody powierzchniowe i podziemne

Poniżej przedstawiono stan jakości wód, zarówno powierzchniowych jak podziemnych w powiecie choszczeńskim. Realizacja Planu nie wpłynie negatywnie na stan wód. Wobec czego opis tych komponentów środowiska naturalnego dotyczy zarówno terenu powiatu jak i obszaru przewidywanego znaczącym oddziaływaniem tj. terenów istniejących dróg powiatowych.

2.1.2.1. Wody podziemne

Na obszarze województwa zachodniopomorskiego, na którego terenie znajduje się powiat choszczeński, przeważają wody zgromadzone w utworach trzecio- i czwartorzędowych. Teren powiatu obejmują fragmenty trzech Głównych Zbiorników Wód Podziemnych (GZWP) o numerach 125, 135 i 136. Wody podziemne należą też do głównych źródeł wody pitnej na terenie powiatu.

Monitoring jakości wód podziemnych wykonywany jest w ramach Państwowego Monitoringu Środowiska. Badania prowadzone są w jednolitych częściach wód podziemnych (JCWPd), w tym w częściach uznanych za zagrożone nieosiągnięciem dobrego stanu do roku 2015 (RDW), ze szczególnym uwzględnieniem obszarów narażonych na zanieczyszczenia związkami azotu pochodzenia rolniczego (OSN). Badania prowadzone są w ramach monitoringu diagnostycznego i operacyjnego. Monitoring diagnostyczny prowadzony jest raz na 3 lata i dotyczy wszystkich JCWPd wydzielonych na terenie całego kraju. Monitoring operacyjny prowadzony jest co roku, z wyłączeniem roku kiedy prowadzony jest monitoring diagnostyczny i obejmuje JCWPd o statusie wód zagrożonych nieosiągnięciem dobrego stanu chemicznego i/lub ilościowego wód podziemnych, ze szczególnym uwzględnieniem obszarów OSN.

W granicach powiatu choszczeńskiego znajdują się cztery JCWPd o numerach: 7, 25, 27 i 36, które objęte są badaniami w ramach monitoringu diagnostycznego (w tym badania w obszarze JCWPd nr 36 wykonane są w punktach pomiarowych na terenie województwa lubuskiego, wielkopolskiego, kujawsko - pomorskiego i pomorskiego). Obszar JCWPd nr 25, w granicach którego wyznaczony został obszar OSN w zlewni rzeki Płoni objęty został dodatkowo monitoringiem operacyjnym.

Badania wód podziemnych wykonywane na poziomie regionalnym przez WIOŚ w Szczecinie obejmują obszar OSN wyznaczony w zlewni rzeki Płoni oraz tereny wokół mogilników, zlikwidowanych na terenie województwa w latach 2010-2011. Na terenie powiatu choszczeńskiego taki monitoring regionalny wód podziemnych w obszarze OSN nie jest wykonywany (brak punktów pomiarowych WIOŚ).

W 2014 r. monitoring wód podziemnych prowadzony był zgodnie z rozporządzeniem Ministra Środowiska z dnia 15 listopada 2011 r. w sprawie form i sposobu prowadzenia monitoringu jednolitych części wód powierzchniowych i podziemnych (Dz.U. Nr 258 poz. 1550) oraz rozporządzeniem Ministra Środowiska z dnia 21 listopada 2013 zmieniającym rozporządzenie w sprawie form i sposobu prowadzenia monitoringu jednolitych części wód powierzchniowych i podziemnych (Dz.U. 2013. poz. 1558). Badania na terenie powiatu wykonane zostały na poziomie krajowym w ramach monitoringu operacyjnego w 1 punkcie pomiarowym w miejscowości Wardyń (punkt 298) oraz na poziomie regionalnym w 3 punktach pomiarowych wokół zlikwidowanego mogilnika w m. Pomień (gm. Recz).

Ocena jakości wód podziemnych wykonana została przez PIG-PIB w oparciu o rozporządzenie Ministra Środowiska z dnia 23 lipca 2008 r. w sprawie kryteriów i sposobu oceny stanu wód podziemnych (Dz.U. Nr 143 poz. 896). Zgodnie z tym rozporządzeniem: klasa I - wody bardzo dobrej jakości, klasa II - wody dobrej jakości, klasa III - wody zadawalającej jakości, IV- wody niezadawalającej jakości, klasa V - wody złej jakości. Klasy jakości wód I, II, III oznaczają ich dobry stan chemiczny, zaś klasy IV i V oznaczają stan chemiczny słaby.

WIOŚ w Szczecinie wykonał ocenę wyników badań w oparciu o rozporządzenie Ministra Środowiska z dnia 23 grudnia 2002 r. w sprawie kryteriów wyznaczania wód wrażliwych na zanieczyszczenie związkami azotu ze źródeł rolniczych (Dz.U. Nr 241 poz. 2093), oraz rozporządzenie Ministra Zdrowia z dnia 29 marca 2007 r. w sprawie jakości wody przeznaczonej do spożycia (DZ. U. Nr 61 poz. 417).

W punkcie badanym w m. Wardyń stwierdzono występowanie wód II klasy (wody dobrej jakości) reprezentujące dobry stan chemiczny. Przyczyną obniżenia jakości wody były podwyższona zawartość żelaza i manganu. W punktach nie stwierdzono zanieczyszczenia wód azotanami (stężenie azotanów > 50 mgNO₃/l) i zagrożenia takimi zanieczyszczeniami (stężenie azotanów od 40 do 50 mgNO₃/l). Stężenie azotanów kształtowało się na niskim poziomie - w obu badanych latach - poniżej 10 mgNO₃/l i odpowiadało I klasie (wody bardzo dobrej jakości).

Zawartość metali ciężkich oraz pestycydów chloroorganicznych badanych w wodach podziemnych wokół zlikwidowanego mogilnika w Pomieniu była niska i odpowiadała I klasie (wody bardzo dobrej jakości).

2.1.2.2. Wody powierzchniowe

Tereny pod wodami powierzchniowymi zajmują obszar 4018 ha, z tego pod stawami 0 ha, grunty pod rowami 317 ha (7,89%), wody płynące - 3397 ha (84,5 %), wody stojące - 304 ha (7,56%). Przez obszar powiatu choszczeńskiego przepływają 3 główne rzeki: Drawa, Ina i Płonia. Sieć najważniejszych dopływów Drawy stanowią rzeki: Korytnica, Stobnica i Mała Ina. Poza wymienionymi głównymi rzekami na terenie powiatu znajduje się duża ilość mniejszych cieków i kanałów. Ponadto na terenie powiatu znajduje się 111 jezior o powierzchni powyżej 1 ha. Jeziora te są pochodzenia polodowcowego.

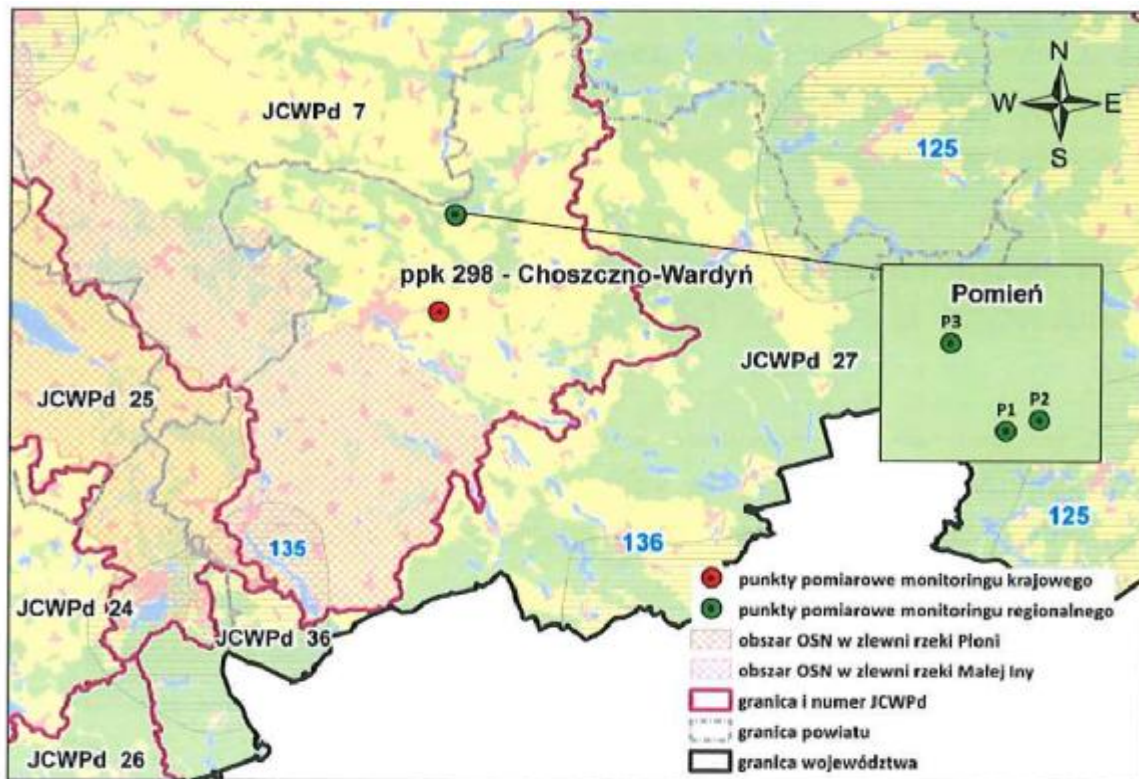
Dyrektywa Parlamentu Europejskiego i Rady nr 2000/60/WE z dnia 23 października 2000 r. *ustanawiająca ramy wspólnotowego działania w dziedzinie polityki wodnej (RDW)*, która jest podstawowym aktem prawnym dotyczącym wód w Unii Europejskiej zmieniła podejście do systemu zarządzania wodami, w tym do badań i oceny ich jakości.

Zgodnie z RDW podstawową jednostkę gospodarowania wodami stanowią tzw. jednolite części wód (JCW) - oddzielne i znaczące elementy wód powierzchniowych tj. jezioro, zbiornik, strumień, rzeka, część strumienia, rzeki lub kanału, wody przejściowe lub pas wód przybrzeżnych. Wyróżnia się naturalne i silnie zmienione lub sztuczne części wód. Zarządzanie wodami musi uwzględniać uwarunkowania wynikające z dokonanego podziału na jednolite części wód. Z tego powodu monitoring jest realizowany w jednolitych częściach wód powierzchniowych (JCWP).

Badania wód realizowane są w oparciu o wieloletnie programy monitoringu środowiska dla województwa zachodniopomorskiego.

Lokalizację punktów pomiarowych monitoringu krajowego wód podziemnych na terenie powiatu choszczeńskiego w 2014 roku przedstawiono na poniższej rycinie nr 1.

RYC 1. Lokalizacja punktów pomiarowych monitoringu krajowego wód podziemnych w powiecie choszczeńskim

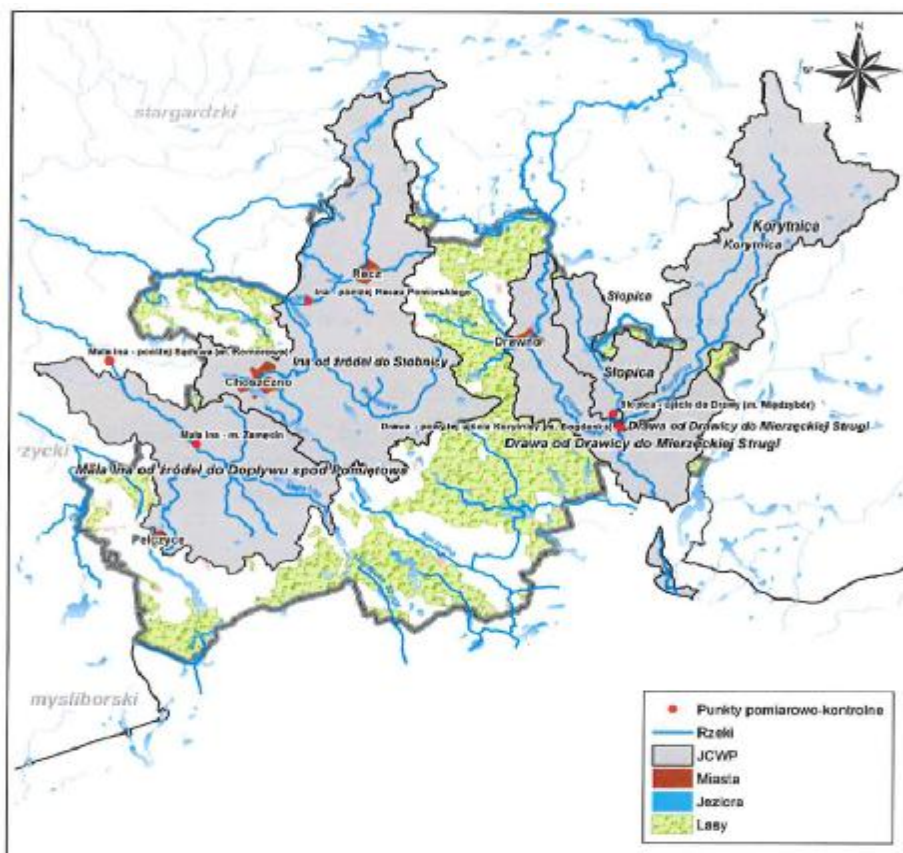

Źródło: WIOŚ w Szczecinie - Informacja o stanie środowiska w powiecie choszczeńskim w 2013 r.

A. Stan czystości rzek

Badania rzek prowadzone były w 2014 r. w ramach „Programu Państwowego Monitoringu Środowiska Województwa Zachodniopomorskiego na lata 2013-2015”. W trzyletnim okresie trwania ww. programu badaniami objęto 115 jednolitych części wód rzecznych, z czego 5 JCW znajduje się na terenie powiatu choszczeńskiego. Dwie z nich tj. JCW Ina od źródeł do Stobnicy oraz JCW Mała Ina od źródeł do Dopływu spod Pomietowa wyznaczono jako silnie zmienione. Pozostałe trzy tj. JCW Drawa od Drawicy do Mierzącej Strugi, JCW Korytnica oraz JCW Słopica jako naturalne. Lokalizację stanowisk monitoringu JCW rzek w powiecie choszczeńskim przedstawiono na poniższej rycinie nr 2.

RYC 2. Lokalizacja stanowisk monitoringu jcw rzek w powiecie choszczeńskim.

Źródło: WIOŚ w Szczecinie - Informacja o stanie środowiska w powiecie choszczeńskim w 2014 r.

W 2014 r. w powiecie choszczeńskim realizowano monitoring wszystkich ww. 5 JCWP. Na Inie oraz Drawie realizowano program monitoringu diagnostycznego, gdzie oprócz elementów biologicznych i fizykochemicznych badano także substancje szczególnie szkodliwe dla środowiska wodnego, w tym substancje priorytetowe.

Ocena stanu wód wykonana w oparciu o rozporządzenie Ministra Środowiska z dnia 22 października 2014 r. w sprawie sposobu kwalifikacji stanu jednolitych części wód powierzchniowych oraz środowiskowych norm jakości dla substancji priorytetowych (DZ.U.2014 poz. 1482) wykazała, że 4 spośród badanych JCWP nie spełniają wymagań określonych dla dobrego stanu wód. W przypadku JCWP Korytnica, której stan ekologiczny oceniono jako dobry, lecz nie badano substancji chemicznych nie można było wykonać oceny stanu. Stan/potencjał ekologiczny 3 JCWP (Ina od źródeł do Stobnicy, Mała Ina od źródeł do dopływu spod Pomietowa oraz Słopica), wyznaczony na podstawie sklasyfikowanych elementów biologicznych, hydromorfologicznych i fizykochemicznych oceniono jako umiarkowany (III klasa), o czym zdecydowała jakość elementów biologicznych.

Stan ekologiczny JCWP Korytnica i Drawa od Drawicy do Mierzęckiej Strugi oceniono jako dobry. Jakość oznaczonych elementów fizykochemicznych w JCWP Drawa od Drawicy do Mierzęckiej Strugi spełniała wymagania określone dla bardzo dobrego stanu (I klasa), a w pozostałych badanych JCWP - dla dobrego stanu (II klasa).

Stan chemiczny oceniono w 2 JCWP objętych monitoringiem diagnostycznym - Ina od źródeł do Stobnicy oraz Drawa od Drawicy do Mierzęckiej Strugi. Stan chemiczny JCWP Ina od źródeł do Stobnicy (w punkcie zlokalizowanym poniżej Recza) oceniono jako zły, o czym zdecydowały 2 związki z grupy WWA. Są one obecne w produktach ubocznych i niepełnego spalania i przeróbki paliw. Źródłem WWA są procesy spalania węgla i drewna. Zanieczyszczenia te są emitowane do

powietrza i poprzez spływy powierzchniowe (zanieczyszczona gleba) i zrzuty ścieków komunalnych i przemysłowych mogą przedostawać się do wód.

Badane JCWP występują na obszarach chronionych wrażliwych na eutrofizację wywołaną zanieczyszczeniami pochodzącymi ze źródeł komunalnych i przemysłowych mogą przedostawać się do wód. Badane JCWP występują w obszarach chronionych wrażliwych na eutrofizację wywołaną zanieczyszczeniami pochodzącymi z źródeł komunalnych, w obszarach narażonych na zanieczyszczenia związkami azotu ze źródeł rolniczych (Mała Ina), w obszarach ochrony siedlisk lub gatunków, dla których stan wód jest ważnym czynnikiem w ich ochronie i obszarach chronionych przeznaczonych do ochrony gatunków zwierząt wodnych o znaczeniu gospodarczym.

Ocena spełniania wymagań dla tych obszarów wykazała, że w 3 JCWP (Ina od źródeł do Stobnicy, Mała Ina od źródeł do Dopływu spod Pomietowa oraz Drawa od Drawicy do Mierzęckiej Strugi) nie były spełnione wymagania dla obszarów chronionych wrażliwych na eutrofizację wywołaną zanieczyszczeniami pochodzącymi ze źródeł komunalnych. Ponadto w JCWP Mała Ina od źródeł do Dopływu spod Pomietowa nie były także spełnione wymagania dla obszarów chronionych wrażliwych na eutrofizację wywołaną zanieczyszczeniami pochodzącymi ze źródeł rolniczych.

W rezultacie stan 4 badanych na terenie powiatu choszczeńskiego JCWP, będący wypadkową oceny potencjału ekologicznego, stanu chemicznego oraz oceny spełnienia dodatkowych wymagań dla obszarów chronionych oceniono jako zły. O zaliczeniu badanych JCWP do stanu poniżej dobrego decydowała jakość elementów biologicznych, ocena stanu chemicznego oraz ocena spełnienia wymagań dla obszarów chronionych.

W przypadku JCW Korytnica oceny stanu nie można było wykonać. Zgodnie z zasadami oceny, w przypadku gdy brak jest klasyfikacji jednego z elementów składowych oceny stanu wód, ocenę można wykonać jedynie wówczas, gdy jeden z elementów klasyfikowanych osiągnął stan niższy od wybranego (stan takiej JCWP przyjmuje się jako zły). Poniższa tabela nr 8 obrazuje ocenę stanu JCW badanych w latach 2012-2014.

TABELA 8. Zestawienie oceny stanu jednolitych części wód badanych w latach 2012-2014 r. na terenie powiatu choszczeńskiego.

Nazwa JCW	Typ abiotyczny	Silnie zmieniona lub sztuczna JCW (T/N)	Klasa elementów biologicznych	Klasa elementów hydromorfologicznych	Klasa elementów fizykochemicznych	Klasa elementów fizykochemicznych - specyficzne zanieczyszczenia syntetyczne i niesyntetyczne	STAN/ POTENCJAŁ EKOLOGICZ NY	STAN CHEMIC ZNY	Ocena spełnienia wymagań dla obszarów chronionych	STAN JCW
Drawa od Drawicy do Mierzęckiej Strugi	20	N	II	I	I	I	DOBRY	DOBRY	N	ZŁY
Korytnica	18	N	II	I	II	I	DOBRY		TAK	BRAK OCEN Y
Słopica	18	N	III	I	II		UMIARKOW ANY		TAK	ZŁY

Ina od źródeł do Stobnicy	16	T	III	II	II	II	UMIARKOWANY	PSD śr.	NIE	ZŁY
Mała Ina od źródeł do Dopływu spod Pomiętowa	16	T	III	II	II		UMIARKOWANY		NIE	ZŁY

Źródło: Informacja o stanie środowiska w powiecie choszczeńskim w 2012 r. - WIOŚ Szczecin.

Objaśnienia:

Klasa elementów biologicznych		
Stan ekologiczny		Potencjał ekologiczny
I	Stan bdb./potencjał maks.	I
II	Stan db/potencjał maks.	II
III	Stan /potencjał umiarkowany	III
IV	Stan /potencjał słaby	IV
V	Stan /potencjał zły	V
Klasa elementów hydromorfologicznych		
Stan ekologiczny		Potencjał ekologiczny
I	Stan bdb./potencjał maks.	I
II	potencjał db	II

Klasa elementów biologicznych		
Stan ekologiczny		Potencjał ekologiczny
I	Stan bdb./potencjał maks.	I
II	Stan db/potencjał maks.	II
PSD	Poniżej stanu /potencjału dobrego	PSD

Stan chemiczny	
DOBRY	stan dobry
PSD_sr	przekroczone stężenia średnioroczne
PSD_max	przekroczone stężenia maksymalne
PSD	przekroczone stężenia średnioroczne i maksymalne
Stan	
DOBRY	stan dobry
ZŁY	stan zły

N - nie są spełnione wymagania dla obszaru chronionego

T - spełnione wymagania dla obszaru chronionego

B. Stan czystości jezior

Ostatnie badania czystości jezior wykonane zostały w 2012 r. przez WIOŚ w Szczecinie w ramach badań monitoringowych i dotyczyły jeziora Pelcz Duży. Ww. jezioro zostało objęte monitoringiem diagnostycznym. W 2013 r. i 2014 r. WIOŚ nie prowadził badań monitoringowych jezior leżących w powiecie choszczeńskim. Na podstawie przeprowadzonych badań jezioro Pelcz Duży zostało zaliczone do umiarkowanego stanu ekologicznego (III klasa). O wyniku tej oceny zdecydowały wskaźniki fizykochemiczne - przezroczystość oraz nasycenie hypolimniunu tlenem. Pozostałe wskaźniki fizykochemiczne oraz stężenia badanych substancji zanieczyszczających syntetycznych i niesytnetycznych spełniały wartości graniczne dla II klasy.

Wody jeziora Pelcz zostały objęte także badaniami stanu chemicznego. Stwierdzono przekroczenie wartości normatywnej dla sumy dwóch węglowodorów z grupy WWA tj. bezno(g,h,i)teryleny i indeno(1,2,3-cd)pirenu (poniżej stanu dobrego). Pozostałe z 43 ocenianych wskaźników spełniały określone dla nich środowiskowe normy jakości. Wiarygodność przeprowadzonej oceny stanu chemicznego była wysoka, gdyż występowanie substancji priorytetowych badano z częstotliwością 12

razy w roku. Punkt pomiarowy badań zlokalizowano w płosie południowym, nad którym położona jest wieś Krzynki. Przyczyną zanieczyszczenia WWA są procesy spalania. Wskazana jest kontrola sposobu ogrzewania domów w m. Krzynka.

W 2015 r. rada gminy nie wyznaczyła w drodze uchwały kąpielisk. Wyznaczone zostały w 2015 r. miejsca wykorzystywane do kąpieli tj. w gminie Choszczno: jezioro Klukom, w gminie Drawo: jezioro Adamowo oraz w Gminie Pełczyce: jezioro Pełcz Duży. Zlecone przez organizatorów tych miejsc badania jakości wody wykazały, że w miejscach wyznaczonych do kąpieli woda odpowiadała wymaganiom określonym w Rozporządzeniu Ministra Zdrowia z dnia 08.04.2011 r. w sprawie prowadzenia nadzoru nad jakością wody w kąpieliskach i miejscu wykorzystywanym do kąpieli (Dz.U. Nr 86 poz. 478) i była przydatna do kąpieli.

2.1.3. JAKOŚĆ POWIETRZA

Stan czystości powietrza opisywany w tym punkcie dotyczy całego terenu powiatu choszczeńskiego, a tym samym terenów objętych potencjalnym oddziaływaniem analizowanego Planu. Zgodnie z ustawą z dnia 27 kwietnia 2001 r. *Prawo ochrony środowiska* Zachodniopomorski Wojewódzki Inspektor Ochrony Środowiska w Szczecinie dokonał w kwietniu 2015 r. oceny poziomu substancji w powietrzu za 2014 r. w strefach województwa zachodniopomorskiego. Ze względu na ochronę zdrowia ludzi ocenie takiej podlega 12 substancji: dwutlenek siarki (SO₂), dwutlenek azotu (NO₂), tlenek węgla (CO), benzen (C₆H₆), ozonu (O₃), pył zawieszony PM10, pył PM2,5 oraz zawarte w pyle PM10 metale ciężkie (ołów, arsen, kadm, nikiel i benzo(a)piren. Ze względu na ochronę roślin ocenie podlegają: dwutlenek siarki (SO₂), tlenki azotu (NO_x) oraz ozon.

Odrębnie, dla każdej substancji dokonano klasyfikacji stref, w których poziom odpowiednio:

- § przekracza poziom dopuszczalny powiększony o margines tolerancji - klasa C
- § mieści się pomiędzy poziomem dopuszczalnym, a poziomem dopuszczalnym powiększonym o margines tolerancji - klasa B
- § nie przekracza poziomu dopuszczalnego - klasa A
- § przekracza poziom docelowy - klasa C
- § nie przekracza poziomu docelowego - klasa A
- § przekracza poziom celu długoterminowego - klasa D2
- § nie przekracza poziomu celu długoterminowego - klasa D1

W ocenie uwzględniono zanieczyszczenia, dla których w świetle przepisów prawa krajowego istnieje obowiązek prowadzenia oceny. Oceny dokonano według układu stref w województwie. Zgodnie z tą zasadą powiat choszczeński podlegał rocznej ocenie jakości powietrza jako jeden z obszarów strefy zachodniopomorskiej.

W 2014 r. WIOŚ w Szczecinie przeprowadził inwentaryzację wielkości emisji zanieczyszczeń do powietrza dla województwa zachodniopomorskiego. Inwentaryzacja obejmowała źródła punktowe (zakłady przemysłowe), źródła powierzchniowe sektora komunalnego (ogrzewanie indywidualne mieszkań) oraz źródła liniowe (emisja zanieczyszczeń pochodzących z transportu samochodowego). Zinwentaryzowane wielkości emisji wykorzystano w obliczeniach rozprzestrzeniania się zanieczyszczeń do powietrza (obliczenia modelowe), które stanowiły jedną z metod zastosowanych do oceny jakości powietrza. Analiza zinwentaryzowanych poszczególnych rodzajów emisji umożliwia również wskazanie potencjalnych przyczyn wystąpienia takich przekroczeń.

W roku 2014 w ramach monitoringu jakości powietrza WIOŚ w Szczecinie przeprowadził na terenie powiatu choszczeńskiego jedynie pomiary wskaźnikowe dwutlenku siarki i dwutlenku azotu metodą

pasywną. Obliczenia takie przeprowadzono na podstawie inwentaryzacji emisji punktowej oraz liniowej, w połączeniu z danymi meteorologicznymi.

Pomiary pasywne wykonane były 2014 r. w Choszczynie przy ul. Grunwaldzkiej przez WIOŚ Szczecin. Wyniki pomiarów wykazują, iż wartości stężenia średniorocznego dwutlenku azotu w Choszczynie nie przekraczały wartości dopuszczalnej określonej dla tego zanieczyszczenia w rozporządzeniu Ministra środowiska z dnia 24 sierpnia 2012 r. w sprawie poziomów niektórych substancji w powietrzu (Dz.U. 2012. 1031) i pozostają na poziomie poniżej 50% tej wartości.

W przypadku dwutlenku siarki (SO₂) zmierzone metodą pasywną stężenia tego zanieczyszczenia w latach 2008-2014 wykazywały wartości niskie. Widoczna jest tendencja spadkowa wartości stężeń od roku 2007. Określona, pod kątem ochrony roślin, w rozporządzeniu dopuszczalna wartość dla średniorocznego stężenia SO₂ wynosi 20 µg/m³.

Roczna ocena jakości powietrza dla województwa zachodniopomorskiego za 2014 r. wykazała, iż zagrożenia związane z ponadnormatywnymi stężeniami (klasa C dla strefy zachodniopomorskiej) dotyczą dwóch, spośród 12-tu substancji - pyłu zawieszonego PM10 oraz zawartego w tym pyłu benzo(a)pirenu. Klasa C nie oznacza jednak, że przekroczenia standardu jakości mają miejsce na obszarze całej strefy. Oznacza to, że na obszarze strefy są miejsca wymagające podjęcia działań na rzecz poprawy jakości powietrza w celu przywrócenia obowiązujących standardów (opracowanie programu ochrony powietrza).

Ocena dla poszczególnych zanieczyszczeń dla strefy zachodniopomorskiej została przedstawiona w poniższych tabelach nr 9 i 10.

Tabela nr 9. Wynikowe klasy strefy zachodniopomorskiej dla poszczególnych zanieczyszczeń, uzyskane w ocenie rocznej za rok 2014, dokonanej z uwzględnieniem kryteriów ustanowionych w celu ochrony zdrowia.

Nazwa strefy	Symbol klasy wynikowej dla poszczególnych zanieczyszczeń dla obszaru całej strefy												
	SO ₂	NO ₂	CO	C ₆ H ₆	PM10	PM2,5	Pb	As	Cd	Ni	BaP	O ₃ (dc)	O ₃ (dt)
	2014 r.												
STREFA ZACHODNIOPOMORSKA	A	A	A	A	C	A	A	A	A	A	C	A	D2

Źródło: Informacja o stanie środowiska w powiecie choszczeńskim w 2014 r. - WIOŚ Szczecin

Tabela nr 10. Wynikowe klasy strefy zachodniopomorskiej dla poszczególnych zanieczyszczeń, uzyskane w ocenie rocznej za rok 2012 i 2013, dokonanej z uwzględnieniem kryteriów ustanowionych w celu ochrony roślin.

Nazwa strefy	Symbol klasy wynikowej dla poszczególnych zanieczyszczeń w strefie			
	SO ₂	NO _x	O ₃ (dc)	O ₃ (dt)
	2014 r.			
STREFA ZACHODNIOPOMORSKA	A	A	A	D2

Źródło: Informacja o stanie środowiska w powiecie choszczeńskim w 2014 r. - WIOŚ Szczecin

W wykonanej przez WIOŚ w Szczecinie ocenie za 2014 r. na podstawie pomiarów obliczeń modelowych, wskazano w strefie zachodniopomorskiej 4 obszary z przekroczeniami standardu jakości powietrza przez stężenia pyłu zawieszonego PM10 (Stargard Szczeciński, Wałcz, Myślibórz i Szczecinek) oraz 19 obszarów o powierzchni co najmniej 2 km² ze względu na ponadnormatywne stężenia bezno(a)pirenu, z których żaden nie znajduje się w granicach powiatu choszczeńskiego. Jednak lokalnie, na niewielkiej przestrzeni (mniejszej niż 2 km²) mogą występować stężenia bezno(a)pirenu o wartościach przekraczających poziom docelowy, który wynosi 1 ng/m³.

W przypadku drugiego problemowego zanieczyszczenia - pyłu PM10, w dotychczasowych ocenach jakości powietrza, w tym ocenie za 2014 r. na obszarze powiatu choszczeńskiego nie zidentyfikowano obszarów z przekroczeniami standardów jakości powietrza obowiązujących dla tego zanieczyszczenia. Stężenia pozostałych normowanych substancji na całym obszarze województwa, w tym również na terenie powiatu choszczeńskiego były na niskim poziomie i nie przekraczały obowiązujących norm (klasa A). Dla klasy A nie są wymagane działania naprawcze.

Nie odnotowano również przekroczenia poziomów dopuszczalnych określonych ze względu na ochronę roślin dla dwutlenku siarki, tlenków azotu i dla poziomu docelowego ozonu. W przypadku ozonu, w 2014 r., podobnie jak w latach poprzednich na całym obszarze strefy zachodniopomorskiej przekroczony został natomiast poziom celu długoterminowego (klasa D2), stanowiący dodatkowe kryterium oceny dla zanieczyszczenia ze względu na ochronę zdrowia ludzi i ochronę roślin. W tym przypadku, dla klasy D2 działania naprawcze nie są wymagane (programy ochrony powietrza, ale ważne jest uwzględnienie tego faktu w wojewódzkich programach ochrony środowiska celem ograniczenia emisji lotnych związków organicznych będących prekursorami ozonu.

2.1.4. GOSPODARKA ODPADAMI

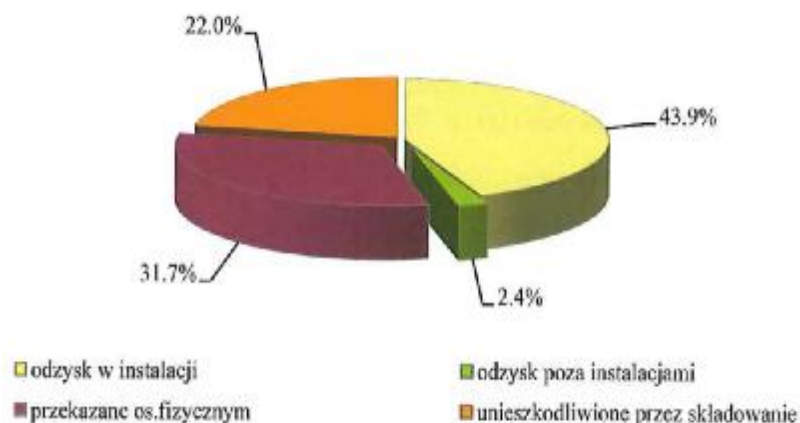
Opis stanu środowiska w zakresie gospodarki odpadami ujęty w tym punkcie odnosi się to całego terenu powiatu choszczeńskiego.

2.1.4.1. Odpady inne niż komunalne

Według danych Wojewódzkiego Systemu Odpadowego w 2014 r. w powiecie choszczeńskim wytworzono ok. 68,9 Mg odpadów z sektora gospodarczego (z wyłączeniem odpadów komunalnych). Stanowiło to zaledwie 1% całego strumienia odpadów wytworzonych w województwie zachodniopomorskim.

Na rycinie nr 3 przedstawiono gospodarowanie odpadami z sektora gospodarczego w powiecie w roku 2014.

Ryc.3. Gospodarowanie odpadami z sektora gospodarczego (z włączeniem odpadów komunalnych) w 2014 r.

Źródło: Informacja o stanie środowiska w powiecie choszczeńskim w 2014 r. - WIOŚ Szczecin

W powiecie choszczeńskim dominują odpady z przemysłu drzewnego, osady ściekowe oraz żużle ze spalania węgla. Na terenie powiatu choszczeńskiego w m. Pomień gmina Recz zlokalizowany był

mogilnik, który został zlikwidowany w 2011 r. Teren po mogilniku zrehabilitowano. W roku 2014 r. WIOŚ w Szczecinie prowadził badania wód podziemnych. Stwierdzono, że średnie wartości stężeń badanych wskaźników kształtowanych na poziomie I klasy.

2.1.4.2. Odpady komunalne

Z terenu powiatu choszczeńskiego odpady w 2014 r. wywożone były na jedno składowisko zlokalizowane w powiecie tj. Stradzewo gm. Choszczno, oraz na składowiska zlokalizowane poza terenem powiatu (Dalsze, Mirosławiec, Leszczyn Kalina). Na terenie powiatu choszczeńskiego jest 7 składowisk, w tym 6 nieczynnych. Obecnie eksploatowane jest tylko składowisko w m. Stradzewo. Wykaz zlokalizowanych w powiecie choszczeńskim składowisk przedstawiono w poniżej tabeli nr 11.

Tabela 11. Składowiska komunalne w powiecie choszczeńskim

L.p.	Miejscowość	Faza eksploatacji	Sposób uszczelnienia podłoża	Powierzchnia ogółem (ha)	Drenaż odciekowy powyżej podłoża	Instalacja do odrowadzania gazu <small>składowiskowego</small>	Zarządzający składowiskiem	Monitoring	Ilość odpadów zdeponowanych W Mg
									2014
1.	Stradzewo	Czynne od 1996 r.	Izolacja PEHD	4,21	+	Bierna (kominiki)	MPGK Sp. z o.o. Choszczno	tak	5100
2.	Pławienko	Eksploatacja zakończona 30.09.2012 r.	Izolacja PEHD	3,35	+	Bierna (kominiki)	Urząd Gminy w Bierzwniku	tak	342
3.	Starzyce	Nieczynne (1983-2001)	Brak	0,97	-	-	Urząd Gminy w Bierzwniku	-	0
4.	Roścín	Nieczynne (1992-2003)	Geomembrana	3,75	+	-	Urząd Miejski w Drawnie	-	0
5.	Objezierze	Nieczynne (1989-2003)	Glina	6,35	-	-	Urząd Gminy w Krzęcinie	-	0
6.	Pelczyce	Nieczynne (b.d.-2002)	Brak	4,0	-	-	Urząd Miejski w Pelczycach	-	0
7.	Pomień	Nieczynne (1989-2003)	Glina	1,7	-	Bierna (kominiki)	Urząd Miejski w Reczu	tak	0

Źródło: Informacja o stanie środowiska w powiecie choszczeńskim w 2014 r. - WIOŚ Szczecin

Czynne składowisko odpadów w Stradzewie posiada wymagane zabezpieczenie geomembraną oraz drenaż zbierający odcieki do zbiornika bezodpływowego. Obiekt wyposażony jest w niezbędny sprzęt techniczny (spychacz, brodzik, waga i środki transportu) oraz kominiki odgazowujące. Od 2009 r. na terenie składowiska funkcjonuje sortowania odpadów. Wyniki badań wód podziemnych przeprowadzone w 2014 wokół składowiska w Stradzewie jak i wyłączono z eksploatacji Pławienka, iż stężenia większości badanych wskaźników kształtowały się w zakresie wartości charakterystycznych dla wód o dobrym stanie chemicznym (I-III klasa jakości wód podziemnych).

W obu przypadkach stwierdzono podwyższone wartości przewodności elektrolitycznej i ogólnego węgla organicznego, przekraczające wartości odpowiadające III klasie i charakterystyczne dla wód o słabym stanie chemicznym (IV-V klasa).

We wszystkich gminach powiatu wprowadzono system selektywnej zbiórki odpadów, który ogranicza się głównie do odpadów opakowaniowych (szkło, tworzywa sztuczne, papier).

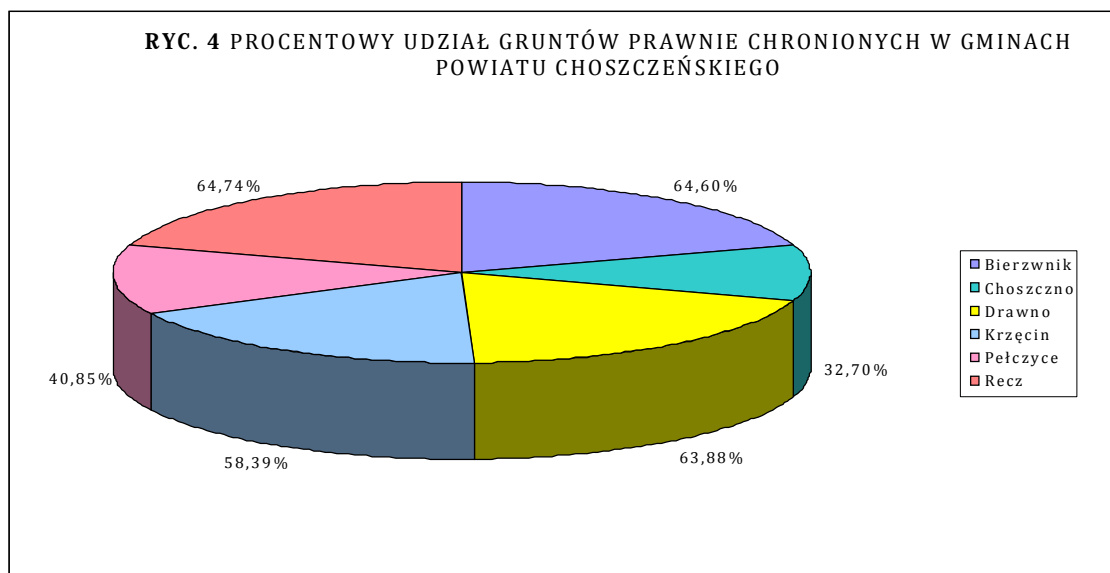
Realizacja projektu Planu nie będzie miała negatywnego wpływu na gospodarkę odpadami w powiecie choszczeńskim.

2.1.5. PRZYRODA OŻYWIONA

Szata roślinna, jak i świat zwierzęcy na terenie powiatu należą do bardzo zróżnicowanych. Na różnorodność ma wpływ brak dużych obiektów przemysłowych i duża ilość obszarów leśnych (39,63% powierzchni powiatu wg stanu na 31.12.2013 r.). Z uwagi na wysokie walory przyrodnicze występuje tu szereg form ochrony przyrody tj.

- § Drawieński Park Narodowy;
- § Barlinecko - Gorzowski Park Krajobrazowy;
- § Rezerваты przyrody: Łasko, Wyspa na Jeziorze Bierzwnik, Źródlika skrzypowe, Torfowisko Konotop, Grądowe Zbocze;
- § Obszary chronionego krajobrazu: „D” - Choszczno-Drawno, „E” - Korytnica Rzeka, Dominikowo – Niemeńsko, „F”- Bierzwnik, oraz „C”- Barlinek;
- § Obszary Natura 2000: specjalne obszary ochrony (SOO): Dolina Płoni i Jezioro Miedwie, Dolina Iny koło Recza, Lasy Bierzwnickie, Uroczyska Puszczy Drawskiej, Jezioro Lubie i Dolina Drawy, Ostoja Barlinecka, Pojezierze Ińskie, oraz obszary specjalnej ochrony (OSO): Lasy Puszczy nad Drawą, Ostoja Ińska, oraz Puszcza Barlinecka;
- § Liczne pomniki przyrody;
- § Użytki ekologiczne.

Udział gruntów prawnie chronionych w ogólnej powierzchni powiatu choszczeńskiego (wg. stanu GUS na 2013 r.) stanowi 54,43%. Procentowy udział gruntów prawnie chronionych w poszczególnych gminach według stanu na 2013 r. przedstawiono na rycinie nr 4.

Źródło: GUS Szczecin wg stanu na 2013 r. - dane nie obejmują obszarów Natura 2000.

PARK NARODOWY

Drawieński Park Narodowy - Park utworzony został rozporządzeniem Rady Ministrów z dnia 10.04.1990 roku w sprawie utworzenia Drawieńskiego Parku Narodowego (Dz.U. Nr 26 poz. 151). Aktualnie powierzchnia Drawieńskiego Parku Narodowego wynosi 11 531,95 ha, z czego w zarządzie DPN jest 11.211,42 ha (wg. *informacji zawartych na stronie DPN - stan na 07.09.2015 r.*). Powierzchnia otuliny wynosi **40.896 ha**. Powierzchnia ochrony częściowej: 10.227,97 ha, powierzchnia ochrony krajobrazowej: 685,34 ha, udział ekosystemów leśnych: 9.188,89 ha, udział wód powierzchniowych: 919,17 ha. Park obejmuje swoim zasięgiem dwie gminy powiatu choszczeńskiego: Bierzwnik - 74,43 ha, oraz Drawno - 1899,25 ha. Drawieński Park to najbardziej malowniczy i wartościowy przyrodniczo fragment Równiny Drawskiej, dużego obszaru sandrowego o na Pojezierzu Pomorskim. Teren parku oparty jest o rozwidlenie rzeki Drawy i Płocicznej wraz z otaczającymi je borami sosnowymi. Koryta obu rzek tworzą meandrujące zakola. Na terenie parku ochronie podlegają wszystkie składniki przyrody ożywionej i nieożywionej. Szczególnie cenne są drzewostany dębowe i bukowe liczące blisko 300 lat, a także zachowane w dolinach rzek lasy łąkowe i olsy. Liczba roślin i zwierząt występujących na terenie parku to: rośliny naczyniowe: 924 (chronionych: 55), pijawki: 18 (chronionych: 1), jętki: 30 (chronionych: 3), ważki: 47 (chronionych: 11), mięczaki: 70 (chronionych: 18), kózkowate: 49 (chronionych: 1), ryby: 39 (chronionych: 6), płazy: 13 (chronionych: 13), gady: 7 (chronionych: 7), ptaki: 169 (chronionych: 151), ssaki: 42 (chronionych: 19).

Z obszarem Parku i otuliny związana jest bezpośrednio zlewnia rzeki Drawy o powierzchni 567 km². Bystry nurt rzeki rzeźbi efektowne jary i wąwozy wcięte w powierzchnię sandru o zboczach dochodzących do 30 m wysokości, porośniętych wielogatunkowym drzewostanem. Obecnie Drawieński Park Narodowy odznacza się bogactwem występujących tu typów ekosystemów. Miarą tego bogactwa jest liczba 224 udokumentowanych zbiorowisk roślinnych. W Drawieńskim Parku Narodowym przeważają ekosystemy leśne, spośród których najbardziej cenne są kwaśne i żyzne buczyny. Istotnym składnikiem przyrody Parku są wody. Poza Drawą i Płociczną przez Park przepływają także mniejsze rzeki - w obrębie powiatu choszczeńskiego Słopica i Korytnica. Z powodu dobrego zachowania siedlisk przyrodniczych oraz występowania wielu rzadkich gatunków,

teren Drawieńskiego Parku Narodowego został włączony do Europejskiej sieci Ekologicznej Natura 2000. Obszar Parku jest częścią ostoi ptasiej Lasy Puszczy nad Drawą PLB320015 i ostoi siedliskowej Uroczyska Puszczy Drawskiej PLH320046. Zwierzęciem herbowym Drawieńskiego Parku Narodowego jest wydra.

PARK KRAJOBRAZOWY

Barlinecko – Gorzowski Park Krajobrazowy - całkowita powierzchnia parku wynosi 23.982,91 ha, a jego otuliny 31.768,19 ha, w województwie zachodniopomorskim 11.840,14 ha. Na obszarze powiatu choszczeńskiego znajduje się niewielki fragment parku w gminie Pełczyce o powierzchni 573,85 ha i otulina o powierzchni 3.512 ha. Stanowi spory (40%) i zarazem najokazalszy fragment dużego kompleksu leśnego o charakterze puszczańskim - Puszczy Barlineckiej (zwanej też Gorzowską). Bogactwo przyrody ożywionej, oraz urokliwość krajobrazów stanowiły merytoryczne podstawy do utworzenia w jego wnętrzu parku krajobrazowego. Jego walory krajobrazowe i przyrodnicze to przede wszystkim lasy, jeziora i zachowane w naturalnym stanie meandrujące ciekły w postaci rzek i licznych strumieni.

Jego świat roślinny jest bardzo bogaty i obejmuje łącznie 639 gatunków paprotników i roślin kwiatowych, oraz 138 gatunków porostów, w tym 41 gatunków uznanych za ginące na terenie kraju. Na bogatym w różnorodność siedliska obszarze występuje bardzo bogata fauna zwierząt kręgowych i bezkręgowych. Na terenie parku i otuliny opisano występowanie 16 gatunków pijawek, 65 gatunków mięczaków i wiele gatunków owadów, skorupiaków, pajęczaków i innych. Z kręgowców najlepiej rozpoznano ptaki, ryby i ssaki łowne. Spośród 142 gatunków występujących ptaków, 105 gnieździ się na terenie parku, pozostałe obserwowano w różnym czasie. Z gatunków rzadkich, objętych ochroną gatunkową występują: bielik, rybołów, orlik krzykliwy, kania rdzawa i czarna, puchacz, bocian czarny, żuraw, gągoł, zimorodek, dzięcioły i inne. Na uwagę zasługuje duże nagromadzenie górskich gatunków roślin. Ich ostoją są w dolinie lasy liściaste, porastające zbocza wąwozów. Przy drogach i w trudno dostępnych fragmentach parku zachowały się pomnikowe okazy drzew.

Obszar Parku jest częścią ostoi ptasiej Puszcza Barlinecka PLB080001 i ostoi siedliskowej Dolina Płoni i Jezioro Miedwie PLH320006.

REZERWATY PRZYRODY

Zgodnie z art. 13 ust. 1 ustawy z dnia 16 kwietnia 2004 r. *o ochronie przyrody* rezerwat przyrody obejmuje obszary zachowane w stanie naturalnym lub mało zmienionym, ekosystemy, ostoje i siedliska przyrodnicze, a także siedliska roślin, siedliska zwierząt i siedliska grzybów oraz twory i składniki przyrody nieożywionej, wyróżniające się szczególnymi wartościami przyrodniczymi, naukowymi, kulturowymi lub walorami krajobrazowymi.

- § **Rezerwat faunistyczny „Łasko”**. Położony w obrębie leśnym Wygon, utworzony został w 1964 r., o powierzchni 16,95 ha. Rezerwat pierwotnie został stworzony dla zachowania populacji czapli siwej, jednak z upływem lat liczebność populacji malała i obecnie nie stwierdzono gniazdowania ptaków. Rezerwat to półwysep na jeziorze Wielkie Wyrwy porośnięty 160 letnim lasem sosnowo - bukowym. Dla rezerwatu Zarządzeniem Nr 66/2009 Regionalnego Dyrektora Ochrony Środowiska w Szczecinie z dnia 7 grudnia 2009 r. został ustanowiony plan ochrony. Celem ochrony przyrody rezerwatu zgodnie z przyjętym planem jest zachowanie walorów biocenotycznych i krajobrazowych wyspy z cennymi fitocenozy,

w tym kwaśną buczyną niżową raz siedliskami awifauny. Jednostka zarządzająca: Nadleśnictwo Bierzwnik.

- § **Rezerwat florystyczny „Wyspa na Jeziorze Bierzwnik”**. Położony w obrębie leśnym Bierzwnik, utworzony został w 1977 r. dla zachowania m.in. stanowiska kłoci wiechowatej, oraz drzewostanu sosnowo – dębowego, o powierzchni 1,13 ha. Rezerwat obejmuje wyspę na jeziorze Bierzwnik. Wyspa ma kształt wydłużonego wrzeciona. Środek wyspy jest wyniesiony ponad lustro wody na ok. 6-8 m. Wyspę otacza wąski pas trzciny, wśród której występuje m.in. kłoc wiechowata. Rozporządzeniem Nr 123/2006 Wojewody Zachodniopomorskiego z dnia 14 listopada 2006 r. został ustanowiony plan ochrony dla rezerwatu. Celem ochrony przyrody w rezerwacie jest zachowanie zróżnicowania biologicznego i swoistego składu flory i fauny dla brzegów wyspy na jeziorze skąpożywnym, oraz wykształconego na wyspie ekosystemu leśnego, w tym w szczególności zachowanie stanowiska kłoci wiechowatej *Cladium mariscus*, starodrzewu zgodnego z warunkami siedliskowymi, gniazdujących na wyspie ptaków drapieżnych oraz innych gatunków rzadko spotykanych roślin, grzybów i zwierząt. Jednostka zarządzająca: Nadleśnictwo Bierzwnik.
- § **Rezerwat florystyczny „Źródliko Skrzypowe”**. Położony w obrębie leśnym Wygon, utworzony został w 1977 r. dla zachowania stanowiska skrzypu olbrzymiego, o powierzchni 1,1435 ha. Przez rezerwat przepływa malowniczo meandrująca rzeka Koczyńska. Teren rezerwatu porasta las o charakterze podmokłej olszyny. Nadaje on tutejszej olszynie podgórski nietypowy dla lasów niżowych charakter. Osobliwością przyrodniczą obok skrzypu olbrzymiego jest kokorycz wątła. Zarządzeniem Nr 39/2009 Regionalnego Dyrektora Ochrony Środowiska w Szczecinie z dnia 30 czerwca 2009 r. został ustanowiony plan ochrony dla rezerwatu. Celem ochrony jest zachowanie stanowiska skrzypu olbrzymiego *Equisetum maximum*. Jednostka zarządzająca: Nadleśnictwo Bierzwnik.
- § **Rezerwat torfowiskowy „Torfowisko Konotop”**. Kompleks torfowiskowy nad jeziorem Konotop, położony na terenie gmin Drawno i Bierzwnik, obręby ewidencyjne: Wygon, Zatom, Barnimie, o powierzchni 65,85 ha. Powierzchnia otuliny: 215,99 ha. Bardzo bogata w gatunki rzadkie jest flora roślin naczyniowych torfowiska. Występują tu między innymi bażyna czarna, skrzyp pstry, rosiczka długolistna i kruszczyk błotny. Bażyna czarna oraz skrzyp pstry nie występują w sąsiednim Drawieńskim Parku Narodowym. Stanowisko skrzypu pstrego jest jednym z kilku w Polsce. Stanowisko bażyny położone w strefie południowego skłonu Pojezierza Pomorskiego jest również unikatem botanicznym. Celem ochrony rezerwatu jest zachowanie torfowiska pojeziernego wypełniającego rynnę wypłacającego się jeziora Konotop wraz z licznymi chronionymi i rzadkimi gatunkami roślin m.in. bażyny czarnej oraz zwierząt, w tym żurawia i brodzca samotnego. Jednostki zarządzające: Nadleśnictwo Bierzwnik i Nadleśnictwo Drawno.
- § **Rezerwat florystyczny „Grądowe Zbocze”**. Obszar ekosystemów leśnych wraz z punktowo zlokalizowanymi źródłami wapiennymi. Powierzchnia rezerwatu wynosi: 33,2842 ha. Rezerwat z dobrze zachowanym fragmentem grądu zachodnio-polskiego tzn. lasu z drzewostanem budowanym przez dąb szypułkowy i grab, z domieszką buka i charakterystycznym składem runa, w którym występuje m.in. przytulia leśna, czosnek niedźwiedzi, pszeniec gajowy i jaskier różnolistny. Zarządzeniem Nr 19/2009 Regionalnego Dyrektora Ochrony Środowiska w Szczecinie z dnia 14 kwietnia 2009 r. ustanowiony został plan ochrony dla rezerwatu przyrody "Grądowe Zbocze". Celem ochrony w rezerwacie jest zachowanie ekosystemu żyznego lasu liściastego oraz kompleksów źródłiskowych wraz z procesami ich naturalnej dynamiki oraz związaną z nimi cenną florą i fauną. Także

zachowanie ze względów dydaktycznych i kulturowych stanowiska rzadkich na Pomorzu roślin zielnych. Jednostka zarządzająca: Nadleśnictwo Drawno.

Zgodnie z „Waloryzacją przyrodniczą Województwa Zachodniopomorskiego” na terenie powiatu choszczeńskiego znajdują się potencjalne rezerwaty przyrody. Ich wykaz został przedstawiony w poniższej tabeli nr 12.

TABELA 12. Wykaz potencjalnych rezerwatów przyrody.

NAZWA	CEL OCHRONY	ZAGROŻENIA	ZALECENIA
Gmina Bierzwik			
KŁOCIE NAD JEZIOREM STOBŃSKIM	Zachowanie jezior twardowodnych z łąkami ramienic i szuwarami kłociowymi, oraz otaczających je torfowisk z kompleksem roślinności bagiennej i leśnej.	Obniżenie poziomu wód gruntowych.	Utrzymanie właściwego poziomu wód gruntowych.
JEZIORO MYŚLIWSKIE	Ochrona żywego torfowiska, bogatej flory gatunków chronionych i rzadkich, oraz cennych zbiorowisk roślinnych.	Zarastanie ekosystemów wodno - błotnych, obniżanie się poziomu wód gruntowych, gospodarka zrębowa w sąsiedztwie proponowanego rezerwatu.	Utrzymywanie torfowisk w stanie nieleśnym, ograniczenie gospodarki leśnej w bezpośrednim sąsiedztwie.
Gmina Choszczno			
ŁĘG KOŁO SŁAWĘCINA	Ochrona naturalnego kompleksu leśnego i układu biotopów w dolinie małego cieku.	Neofityzacja (<i>Impatiens parviflora</i>), miejscami eutrofizacja (spływ z pól), zaśmiecanie.	Utrzymanie naturalnego charakteru obiektu (zakaz zabudowy doliny, zakaz kopania stawów, melioracji, regulacji rzek itp.)
DOLINA WARDYNKI	Ochrona naturalnego kompleksu leśnego i układu biotopów w dolinie małego cieku.	Zanieczyszczenie cieku wodnego, neofityzacja (<i>Impatiens parviflora</i>), miejscami eutrofizacja (spływ z pól), zaśmiecanie, kopanie stawów.	Utrzymanie naturalnego charakteru obiektu (zakaz zabudowy doliny, zakaz kopania stawów, melioracji, regulacji rzek itp.)
MSZAR BONIN	Ochrona żywego torfowiska, bogatej flory gatunków chronionych i rzadkich, oraz cennych zbiorowisk roślinnych.	Przesuszenie, zarastanie krzewami i nalotem drzew.	Zatamowanie odpływu wody, wycinka zarośli i drzew.
Gmina Drawno			
JEZIORO CZARNE ZDANOWSKIE	Zachowanie kompleksu torfowiskowego z procesem regeneracji potorfii i cenną florą.	Przesuszenie (m.in. przez odprowadzania wody rowami melioracyjnymi), zarasta nalotem sosny.	Zatamować odpływ wody (zastawki na rowach lub ich zakopanie), miejscami wycinka nalotów sosny.
JEZIORO PIASECZNO	Zachowanie jeziora ramienicowego z bogatą populacją jeziorzy morskiej oraz kompleksu cennej roślinności hydrogenicznej.	Silna antropopresja (kąpieliska, wędkarze, biwaki) oraz związane z tym zanieczyszczenia i eutrofizacja, przesuszenie i zarastanie ekosystemów otwartych.	Ograniczenie antropopresji, koszenie wybranych siedlisk nieleśnych.
Gmina Pelczyce			
ŁĘGI ŹRÓDLISKOWE	Kompleks krajobrazowy z aktywnymi źródłiskami wiszącymi torfowiskami źródłiskowymi, żyznymi	Degradacja siedlisk wodno - błotnych, zarastanie łąk (brak	Przywrócenie koszenia łąk

POD CHRAPOWEM	lasami i źródłiskowymi łąkami.	użytkowania).	
Gmina Recz			
PŁO MSZARNE	Żywe torfowiska mszarne - przejściowe w formie pła nasuwającego się na jeziora dystroficzne.	Obniżanie się poziomu wód gruntowych, zarastanie.	Usuwanie nalotu sosny.

Źródło: „Waloryzacja przyrodnicza Województwa Zachodniopomorskiego.” - 2010 r.

POMNIKI PRZYRODY

Zgodnie z art. 114 ust. 2 ustawy o ochronie przyrody rejestr pomników przyrody prowadzi regionalny dyrektor ochrony środowiska. Według informacji zawartych w „Waloryzacji przyrodniczej Województwa Zachodniopomorskiego” z 2010 r. na terenie powiatu choszczeńskiego znajdowało się 91 pomników przyrody.

Dodatkowo:

- § Gmina Choszczno: w 2012 r. ustanowiła nowe pomniki przyrody w m. Chełpa, Choszczno, Golcza, Korytowo, Pakość, Radaczewo, Radlice, Stary Klukom, oraz Stradzewo;
- § Gmina Drawno: w 2011 r. ustanowiła nowe pomniki przyrody w obrębach Roścín, Podegrodzie, Barnimie, Kiełpino oraz Nowa Korytnica.
- § Gmina Pełczyce: w 2014 r. ustanowiła nowe pomniki przyrody w obrębie Niesporowice.

Ponadto zgodnie z w/w waloryzacją na terenie powiatu choszczeńskiego znajdują się potencjalne pomniki przyrody tj. 14 pomników w Gminie Bierzwnik, 10 pomników w Gminie Choszczno, 12 pomników w Gminie Drawno, 5 pomników w Gminie Krzęcin, 17 pomników w Gminie Pełczyce, oraz 11 pomników w Gminie Recz.

Wśród zagrożeń dla potencjalnych pomników przyrody wyszczególniono: wycięcie, modernizację dróg, oraz przycinanie drzew.

OBSZARY CHRONIONEGO KRAJOBRAZU

- § **„D” Choszczno - Drawno** - łączna powierzchnia wynosi 24 520 ha, w powiecie choszczeńskim zlokalizowany jest na terenie gminy Choszczno, Recz i Drawno. Obejmuje jezioro Dominikowskie, okolice Drawna z jeziorami drawieńskimi, lasy między Drawnem, a Kiełpinem wraz z jeziorem Piaseczno, cały kompleks Czarnych Gajów od Drawna po Lubieniów i Kraśnik, dolinę Drawy między Drawnem a Prostynią, rynną jezior Trzebuń i Kraśnik, okolice Wielgoszczy i Recza (około 65 % powierzchni gminy Recz), obszary na północ od Recza, po Rajsko, Pomień i Rzecko, południową część doliny Iny i tereny na północ od niej. Przedmiotem ochrony jest zróżnicowany krajobraz tego terenu. Na krajobraz ten składają się lasy borowe, przemieszane tereny rolnicze i leśne o różnym układzie siedlisk, obszary źródłiskowe. Wschodnia część obejmuje fragment Puszczy Drawskiej. Na całym terenie znajdują się liczne ostoje ptaków. Użytkowane łąki nadrzeczne tworzą doskonałe siedlisko dla gatunków takich jak derkacz, bocian biały, bąk. Cały obszar odznacza się wysokimi walorami krajobrazowymi. Uchwałą Nr XXXII/375/09 Sejmiku Województwa Zachodniopomorskiego z dnia 15 września 2009 r. w sprawie obszarów chronionego krajobrazu (Dz.Urz.Woj.Zach. z 2014 Nr 66 poz. 1637) zostały wprowadzone obowiązujące na tym obszarze zakazy.

- § **„E” Korytnica Rzeka** - łączna powierzchnia w województwie zachodniopomorskim jego wynosi 3550 ha. Położony jest na terenie Puszczy Drawskiej. Przedmiotem ochrony jest leśno - jeziorny krajobraz puszczy. Teren charakteryzuje się mozaiką rozproszonych wśród licznych lasów i jezior mszarnych torfowisk. Lasy są biotopami bielika i puchacza, rzeka biotopem pstrąga. Zimą spotyka się liczne łabędzie krzykliwe. Uchwałą Nr XXXII/375/09 Sejmiku Województwa Zachodniopomorskiego z dnia 15 września 2009 r. w sprawie obszarów chronionego krajobrazu (Dz.Urz.Woj.Zach. z 2014 Nr 66 poz. 1637) zostały wprowadzone obowiązujące na tym obszarze zakazy.
- § **„Dominikowo - Niemieńsko”** - zajmuje powierzchnie 5.777,25 ha. Położony jest na terenie gminy Drawno, częściowo na terenie Borów Dominikowskich i w południowej części Polany Drawieńskiej pomiędzy Drawieńskim Parkiem Narodowym, Choszcznem, Drawnem i rzeką Korytnicą. Celem ochrony jest zachowanie walorów krajobrazowych, kulturowych i przyrodniczych tego terenu. Teren ten charakteryzuje się harmonicznym połączeniem rolniczego i leśnego użytkowania. Występują na tym obszarze liczne gatunki flory ciepłolubnej. Teren słynie też z doskonale zachowanych w skali regionu alei przyrodniczych. Uchwałą Nr VI/122/15 Sejmiku Województwa Zachodniopomorskiego z dnia 16 czerwca 2015 r. w sprawie obszaru chronionego krajobrazu „Dominikowo - Niemieńsko” (Dz.Urz. poz. 2673) zostały wprowadzone obowiązujące na tym obszarze zakazy.
- § **„F” Bierzwnik** - łączna powierzchnia 30. 634 ha, przy czym w województwie zachodniopomorskim zajmuje powierzchnię 28. 500 ha - były teren Puszczy Drawskiej. Swoim zasięgiem obejmuje gminy Bierzwnik, Choszczno, Drawno i Krzęcin. O walorach krajobrazowych terenu decydują głównie: jeziora, bogata rzeźba rynien glacialnych, śródleśne torfowiska i łąki. Tereny te stanowią ostoję dla herpetofauny i zwierzyny łownej. Celem ochrony są charakterystyczne cechy fizjograficzne, oraz nieprzekształcone środowisko przyrodnicze. Uchwałą Nr XXXII/375/09 Sejmiku Województwa Zachodniopomorskiego z dnia 15 września 2009 r. w sprawie obszarów chronionego krajobrazu (Dz.Urz.Woj.Zach. z 2014 Nr 66 poz. 1637) zostały wprowadzone obowiązujące na tym obszarze zakazy.
- § **„C” Barlinek** - występujący również pod nazwą „Pojezierze Myśliborsko-Barlineckie” - obszar chronionego krajobrazu obejmujący środkową i zachodnią część gminy Pełczyce (39 % powierzchni gminy). Powierzchnia w województwie zachodniopomorskim 13.108,2 ha. Jest to cenny obszar pod względem krajobrazowym i przyrodniczym. Do czynników nadających temu obszarowi wysokie walory krajobrazowe należą: dolina rzeki Płoni, niewielkie oczka jeziorok śródpolnych, łąki i pola uprawne oraz obiekty zabytkowe i parki wiejskie. Uchwałą Nr XXXII/375/09 Sejmiku Województwa Zachodniopomorskiego z dnia 15 września 2009 r. w sprawie obszarów chronionego krajobrazu (Dz.Urz.Woj.Zach. z 2014 Nr 66 poz. 1637) zostały wprowadzone obowiązujące na tym obszarze zakazy.

Na terenie powiatu zgodnie z waloryzacją przyrodniczą województwa zachodniopomorskiego nie ma planowanych potencjalnych obszarów chronionego krajobrazu.

OBSZARY NATURA 2000

Za obszary Natura 2000 uznaje się tereny najistotniejsze dla zachowania zagrożonych lub bardzo rzadkich gatunków roślin, zwierząt, oraz charakterystycznych siedlisk przyrodniczych mających

znaczenie dla ochrony wartości przyrodniczych całej Europy - obszary o znaczeniu wspólnotowym. Sposób ochrony w obrębie każdego z nich może być inny. Sieć Natura 2000 to system, który łączy dwa odrębne systemy obszarów chronionych wyznaczanych na podstawie prawa Unii Europejskiej. Nakłada się on często na dotychczasowe systemy obszarów ochrony przyrody funkcjonujące w państwach europejskich, ale ich nie zastępuje. Sieć Natura 2000 ma bowiem swe odmienne cele i funkcje.

Celem ochrony obszarów Natura 2000 jest zachowanie we właściwym stanie siedlisk przyrodniczych oraz siedlisk roślin i zwierząt, zagrożonych lub kluczowych dla zachowania dziedzictwa przyrodniczego Europy i wymienionych w załącznikach Dyrektyw Ptasiej i Siedliskowej. Obszary Natura 2000 wyznacza się na podstawie kryteriów szczegółowo określonych w załącznikach w/w dyrektyw, wprowadzonych do naszego prawodawstwa w przepisach wykonawczych do ustawy o ochronie przyrody. Szczegółowe informacje o poszczególnych obszarach zawarte są w Standardowych Formularzach Danych (SFD) przygotowanych dla każdego obszaru.

Poniższe tabele 13 i 14 przedstawiają obszary znajdujące się na terenie powiatu choszczeńskiego.

TABELA 13. Specjalne Obszary Ochrony (SOO) położone na terenie powiatu choszczeńskiego.

Nazwa obszaru	Status obszaru	Charakterystyka	Zagrożenie zgodnie z SFD	Akty prawne
1.	2.	3.	4.	5.
Dolina Ploni i Jezioro Miedwie PLH320006	istniejący	Do największych biotopów wyróżniających ten obszar należą mokradła węglanowe lokalnie wzbogacone o gatunki halofilne wykształcające się przy brzegach jezior ramienicowych. Stwierdzono tu rozległe szuwały kłociowe, najbogatszą w Polsce populację storczyka błotnego, oraz jedno z nielicznych stanowisk turzycy, marzycy czerniawej i pęczyny błotnej. Na terenie powiatu obejmuje gminę Pelczyce.	Antropopresja związana z gospodarką rolną (zmiany intensywności użytkowania łąk, rozszerzanie areалу gruntów ornych, zaniechanie tradycyjnego, ekstensywnego użytkowania łąk, eutrofizacja, bezściółowy chów świń, melioracje, spadek poziomu wód gruntowych, budowa stawów rybnych, eksploatacja kredy jeziornej i torfu, zalesianie muraw kserotermicznych lub ich spontaniczne zarastanie).	Decyzja Komisji z dnia 12 grudnia 2008 r. przyjmująca na mocy dyrektywy Rady 92/43/EWG (dokument nr C(2008)8039) (2009)
Dolina Iny koło Recza PLH320004	istniejący	Obszar obejmuje malowniczy krajobraz wysoczyzny morenowej porożcinanej przez doliny rzeczne, wąwozy i jary. Znajduje się tu jedno z największych na Pomorzu Zachodnim złóż torfu oraz najgłębsze torfowiska źródłiskowe. Ostoja posiada wysokie walory przyrodnicze - występuje tu: 14 rodzajów siedlisk z zał. I Dyrektywy Siedliskowej, w tym 4 o znaczeniu priorytetowym. Na	Najważniejszymi zagrożeniami dla dołączanego do obszaru Natura 2000 odcinka Reczycy są: prace melioracyjne, nielegalny pobór wody do celów rolniczych, spadek poziomu wód gruntowych, zanieczyszczenie terenu („dzikie wysypiska”) oraz wszelkie prace	Decyzja Komisji z dnia 12 grudnia 2008 r. przyjmująca na mocy dyrektywy Rady 92/43/EWG (dokument nr c(2008)8039) (2009).

Prognoza oddziaływania na środowisko dla projektu "Planu rozwoju sieci dróg powiatowych w Powiecie Choszczeńskim na lata 2016-2020"

		terenie powiatu obejmuje gminę Choszczno i Recz.	związane z przegradzaniem tego cieku oraz nielegalne zrzuty ścieków bytowych.	
Lasy Bierzwnickie PLH320044	istniejący	Ostoja obejmuje fragment Puszczy Drawskiej, ograniczony do zwartego kompleksu buczyn i lasów dębowych z jeziorami ramienicowymi i torfowiskami wysokimi. Cenne siedliska (z zał. I Dyrektywy Siedliskowej) zajmują ponad połowę powierzchni obszaru (tj. ponad 4000 ha). Występują tu siedliska priorytetowe, kwaśne i żyzne buczyny - urozmaicone licznymi, śródleśnymi oczkami, grąd na wyspie na jeziorze Bierzwnik, podczas gdy sam zbiornik sklasyfikowany jest jako jezioro ramienicowe. Na terenie powiatu obejmuje gminę Bierzwnik, Krzęcin i Pełczyce.	Zmiana stosunków wodnych. Usuwanie martwych drzew lub ich obumarłych fragmentów. Presja turystyczna, głównie rozbudowa infrastruktury. Zanieczyszczenia wody. Kłusownictwo	Decyzja Komisji z dnia 12 grudnia 2008 r. przyjmująca na mocy dyrektywy Rady 92/43/EWG (dokument nr c(2008)8039) (2009).
Jezioro Lubie i Dolina Drawy PLH320023	istniejący	Po względem krajobrazowym bardzo urozmaicony teren, w którym dominują lasy, a znaczący udział mają zbiorniki wodne - liczne jeziora, oraz fragment rz. Drawy z dopływami. W lasach Puszczy Drawskiej znajdują się rozproszone torfowiska przejściowe i trzęsawiska. Na terenie powiatu obejmuje gminę Drawno.	Główne zagrożenia to zbyt intensywna turystyka kajakowa i nadmierny rozwój infrastruktury dla rekreacji nad jez. Lubie. Istnienie czynnego poligonu wojskowego raczej sprzyja zachowaniu walorów obszaru, ograniczając potencjalną presję turystyki.	Decyzja Komisji z dnia 12 grudnia 2008 r. przyjmująca na mocy dyrektywy Rady 92/43/EWG (dokument nr c(2008)8039) (2009).
Uroczyska Puszczy Drawskiej PLH320046	istniejący	Ostoja obejmuje dużą część rozległego kompleksu leśnego położonego na równinie sandrowej w środkowym i dolnym biegu rzeki Drawy. Najcenniejszym przyrodniczo obszarem jest centralna część ostoi położona w widłach rzek: Drawy i Płocicznej. Teren cechują cenne siedliska przyrodnicze - w tym 22 z zał. I Dyrektywy Siedliskowej. Na terenie powiatu obejmuje gminę Drawno	Zagrożenie może stwarzać presja związana z rozwojem turystyki (np. zabudowa nie uwzględniająca potrzeb ochrony przyrody, zaśmiecanie i wandalizm, nadmierna i niekontrolowana turystyka kajakowa na rzekach). Poważny problem może stanowić zmiana stosunków wodnych, pozyskiwanie piasku i żwiru, zamiary budowy zbiorników wodnych (Mierzęcka Struga), wielkoprzemysłowe hodowle trzody	Decyzja Komisji z dnia 12 grudnia 2008 r. przyjmująca na mocy dyrektywy Rady 92/43/EWG (dokument nr c(2008)8039)(2009).

		i Bierzwnik.	chlewnej (Chomętowo) oraz zanieczyszczenia wód. Klusownictwo, zwłaszcza dotyczące ryb i dużych ssaków. Gospodarka leśna wymaga dostosowania do wymogów zachowania i odtworzenia właściwego stanu ochrony siedlisk przyrodniczych. Odtworzenia wymagają zasoby rozkładającego się drewna w lasach. Problemem może być spadek poziomu wód gruntowych, zagrażający ekosystemom hydrogenicznym.	
Ostoja Barlinecka PLH080071	Istniejący	Na terenie znajduje się kilkadziesiąt jezior różnych typów. Liczne są niewielkie oczka wytopiskowe, a także torfowiska. Lasy zajmują ponad 80 % powierzchni terenu. Duży jest udział buczyn, dąbrów, dominuje sosna. Na terenie powiatu obejmuje gminę Pelczyce.	Istotnym problemem dla ochrony ostoi jest turystyka i rekreacja, ze względu na bezpośrednie sąsiedztwo Gorzowa Wlkp. i łatwość dotarcia do wybranych miejsc. Masowa turystyka związana z zaśmiecaniem oraz dewastacją środowiska leśnego.	Decyzja Komisji z dnia 10 stycznia 2011 r. w sprawie przyjęcia a na mocy dyrektywy Rady 92/43/EWG czwartego zaktualizowanego wykazu terenów mających znaczenie dla Wspólnoty.
Pojezierze Ińskie PLH320067	Istniejący	Bogatej morfologii ostoi odpowiada mozaikowe użytkowanie terenu. Lasy zajmują ok. 60 % powierzchni, przeważnie są to lasy liściaste z bukiem i dębem, oraz bory mieszane. Duży udział w krajobrazie odgrywa roślinność terenów podmokłych: trzcinowiska, turzycowiska, roślinność szuwarowa, roślinność torfowisk niskich i przejściowych. Na terenie powiatu obejmuje gminę Recz.	Zanieczyszczenia i eutrofizacja wód, zabudowa brzegów jezior i terenów otwartych nad jeziorami, niekontrolowany rozwój rekreacji i nadmierna penetracja terenu, rozwój przemysłu w Ińsku, usuwanie martwych i umierających drzew i wprowadzanie obcych geograficznie gatunków drzew w lasach	Decyzja Komisji z dnia 18 listopada 2011 r. przyjmująca na mocy dyrektywy Rady 92/43/EWG piąty zaktualizowany wykazu terenów mających znaczenie dla Wspólnoty. (dokument nr C(2011)8278).

Źródło: Strona internetowa RDOŚ w Szczecinie, „Waloryzacja przyrodnicza Województwa Zachodniopomorskiego.” - 2010 r., „EUROPEJSKA SIEĆ EKOLOGICZNA NATURA 2000 w województwie zachodniopomorskim” - 2008 r.

TABELA 14. Obszary Specjalnej Ochrony (OSO) położone na terenie powiatu choszczeńskiego.

Nazwa obszaru	Status obszaru	Charakterystyka	Zagrożenie zgodnie z SFD	Akty prawne
1.	2.	3.	4.	5.
Lasy Puszczy nad Drawą PLB320016	istniejący	Ostoja obejmuje rozległy kompleks leśny. Liczne są tu oczka wodne, mokradła i stawy rybne. Jest to jedna z najważniejszych w Polsce ostoi lęgowych ptaków drapieżnych - w starodrzewach gnieźdzą się rybołów, bielik, orlik krzykliwy, kania czarna i puchacz. Jest to również jedno z najważniejszych w Polsce lęgówisk żurawia, oraz ważne zimowisko łabędzia krzykliwego. Wartość przyrodniczą podnoszą cenne zbiorowiska roślinne, bogate w wiele rzadkich i zagrożonych gatunków roślin. Występują to silne populacje bobra, wydry i żółwia błotnego. Największy obszar na terenie powiatu choszczeńskiego - swoim zasięgiem sięga każdą gminę powiatu.	Zagrożenia: eksploatacja surowców naturalnych, budowa kopalni odkrywkowych powodująca zmianę stosunków wodnych, zagrożenie eksploatacją położonego w pobliżu obszaru złoża węgla brunatnego, zabudowa rekreacyjna miejsc atrakcyjnych krajobrazowo jak również wyręb niektórych starodrzewi i drzew dziuplastych, sadzenie monokultur drzew, ograniczenie zrębów zupełnych, zanieczyszczenie i eutrofizacja wód, naturalna sukcesja roślinności i zalesianie obszarów, na których zaniechano użytkowania rolniczego oraz rekreacja pobytowa i kłusownictwo.	Rozporządzenie Ministra Środowiska z dnia 27 października 2008 r. zmieniające rozporządzenie w sprawie obszarów specjalnej ochrony ptaków Natura 2000.
Ostoja Ińska PLB320008	istniejący	Teren położony w zlewni rzeki Iny, a jedynie jego północna część odwadniana jest przez Regę. Teren falisty, las rozdrobniony, bagna i różnej wielkości zbiorniki wodne. Celem ochrony jest zachowanie gatunków ptaków wymienionych w załączniku nr I oraz II Dyrektywy Ptasiej. Ostoja Ińska jest niezwykle ważną ostoją bielika i kilku innych drapieżnych gatunków. Na terenie ostoi gniazduje łącznie ponad 140 gatunków ptaków, z czego 29 gatunków z Załącznika I Dyrektywy Ptasiej, 7 gatunków z „Polskiej Czerwonej Księgi Zwierząt”. Na terenie powiatu obejmuje gminę Recz.	Zanieczyszczenia i eutrofizacja wód, spływ nawozów z pól, rekreacja pobytowa i wzrost penetracji terenu.	Rozporządzenie Ministra Środowiska z dnia 27 października 2008 r. zmieniające rozporządzenie w sprawie obszarów specjalnej ochrony ptaków Natura 2000
		W obrębie województwa zachodniopomorskiego do ostoi należy część położona na terenie	Wycinanie starych drzewostanów, osuszanie terenów,	Rozporządzenie Ministra Środowiska

Puszcza Barlinecka PLB080001	istniejący	Barlinecko - Gorzowskiego Parku Krajobrazowego. Lasy ostoi to głównie bory sosnowe i grądy. Obszar stanowi dogodnie miejsce bytowania ptaków z załącznika I Dyrektywy Ptasiej jak: bielik, kania ruda i czarna, orlik krzykliwy, rybołów czy trzmielojad. W okresie wiosennym powracają do swoich gniazd bociany białe i czarne. Na terenie powiatu obejmuje gminę Pelczyce.	zanieczyszczenia wód, presja turystyczna, bezpośrednie zagrożenie na skutek penetracji siedlisk (płoszenie, niszczenie gniazd), niszczenie ich przez wydeptywanie	z dnia 27 października 2008 r. zmieniające rozporządzenie w sprawie obszarów specjalnej ochrony ptaków Natura 2000
---------------------------------	------------	--	---	--

Źródło: Strona internetowa RDOŚ w Szczecinie, „Waloryzacja przyrodnicza Województwa Zachodniopomorskiego.”

UŻYTKI EKOLOGICZNE

Na terenie powiatu choszczeńskiego znajdują się użytki ekologiczne o łącznej powierzchni 172,8025 ha, w tym 7 użytków w Gminie Bierzwnik o łącznej powierzchni 30,19 ha, 16 użytków w Gminie Drawno o łącznej powierzchni 87,87 ha, 2 użytki w gminie Krzęcin o łącznej powierzchni 4,01 ha, 6 użytków w Gminie Pelczyce o łącznej powierzchni 26,81 ha, 3 użytki w Gminie Recz o łącznej powierzchni 17,7025 ha, oraz 1 użytek w Gminie Choszczno o powierzchni 6,22 ha.

Zgodnie z „Waloryzacją przyrodniczą Województwa Zachodniopomorskiego” na terenie powiatu choszczeńskiego znajdują się potencjalne użytki ekologiczne tj.

- § 12 użytków w Gminie Bierzwnik. Wśród zagrożeń wymienia się: eutrofizację, spadek poziomu wód gruntowych, zabudowę, zarastanie, przesuszanie, zaśmiecanie, turystykę, gospodarkę rybacką.
- § 10 użytków w Gminie Choszczno. Wśród zagrożeń wymienia się: presję ludzką, spadek poziomu wód gruntowych, eutrofizację, zarastanie, zabudowę, gospodarkę leśną i rybacką, zaśmiecanie.
- § 17 użytków w Gminie Drawno. Wśród zagrożeń wymienia się: spadek poziomu wód gruntowych, zarastanie, melioracje, przesuszanie, wycinka zarośli śródpolnych, gospodarkę leśną.
- § 7 użytków w Gminie Krzęcin. Wśród zagrożeń wymienia się: presję wędkarzy, przesuszanie, neotrofizacja, eutrofizację siedliska, spadek poziomu wód gruntowych, wysychanie, zanieczyszczenie, melioracje, zaśmiecanie.
- § 15 użytków w Gminie Pelczyce. Wśród zagrożeń wymienia się: spadek poziomu wód gruntowych, eutrofizację, zaśmiecanie, zabudowę brzegów, zarastanie, w tym ekosystemów wodnych, presję wędkarzy, neofityzacja, odlesienie brzegów cieków wodnych, zaniechanie użytkowania łąk, przesuszanie, fragmentację drzewostanu, gospodarkę leśną.
- § 3 użytki w Gminie Recz. Wśród zagrożeń wymienia się: przesuszenie, wysoką antropopresję (wędkarze, turyści), niszczenie roślinności szuwarowej, eutrofizację, zaśmiecanie, silne zarastanie otaczających mokradeł na skutek przesuszania, zarastanie ekosystemów otwartych.

Na terenie powiatu choszczeńskiego aktualnie nie występują stanowiska dokumentacyjne, oraz zespoły przyrodniczo - krajobrazowe. Zgodnie z „Waloryzacją przyrodniczą Województwa Zachodniopomorskiego” na terenie powiatu choszczeńskiego planowane są potencjalne zespoły przyrodniczo - krajobrazowe. Wykaz potencjalnych zespołów przedstawiono poniżej w tabeli nr 15.

TABELA 15. Potencjalne zespoły przyrodniczo - krajobrazowe.

NAZWA	CEL OCHRONY	ZAGROŻENIA
Gmina Bierzwnik		
JEZIORO BIERZWNIK	Ochrona kompleksu krajobrazowego: jeziora, torfowiska, wilgotne łąki, lasy łąkowe z bogatą florą.	Presja wędkarzy, eutrofizacja wód, turystyka.
JEZIORO KROSINO	Ochrona mezotroficznie - eutroficznego jeziora, lasów zboczowych i krajobrazu oraz flory.	Eutrofizacja, presja wędkarzy, pinetryzacja, odmłodzenie drzewostanów przez gospodarkę leśną.
ZIELENIEWO	Ochrona krajobrazu obejmującego jeziora, torfowiska, wilgotne łąki, lasy łąkowe i murawy ciepłolubne z bogatą florą.	Eutrofizacja jezior, obniżenie lesistości w bezpośrednim sąsiedztwie jezior, presja wędkarzy, zarastanie łąk.
JEZIORA RYNNY ZIELENIEWSKIEJ	Ochrona leśno - jeziornego krajobrazu sandru rozciętego rynną glacialną z licznymi jeziorami.	Presja wędkarzy, intensywna gospodarka leśna w tym przede wszystkim spadek powierzchni drzewostanów starych, zarastanie łąk, zabudowa, spadek poziomu wód gruntowych.
ŚRÓDJEZIERZE	Ochrona leśno - jeziornego mało przekształconego krajobrazu terenu Puszczy Drawskiej.	Neofityzacja roślinności brzegowej jezior, intensywna gospodarka leśna, presja wędkarzy.
Gmina Choszczno		
SŁAWĘCIN	Zachowanie jeziora, przyległych torfowisk i bagiennych lasów z roślinnością wodną i torfowiskową.	Eutrofizacja (spływy z pól), zabudowa.
RYNNA JEZIOR: KLUKOM, ŻEŃSKO, RADUŃ	Zachowanie kompleksu krajobrazowego jezior, przyległych torfowisk i bagiennych lasów z roślinnością wodną i torfowiskową oraz zbiorowisk leśnych.	Intensywna zabudowa linii brzegowej jezior, eutrofizacja jezior, presja ludzka, presja wędkarzy.
JEZIORO KOŁKI	Zachowanie kompleksu ekosystemów wodnych, torfowiskowych, bagiennych lasów z bogatą florą.	Niekontrolowana turystyka, zarastanie torfowiska, spadek poziomu wód gruntowych, intensywna gospodarka leśna w pobliżu linii brzegowej jezior.
JEZIORO STOBNICA	Zachowanie jeziora, przyległych torfowisk i bagiennych lasów z roślinnością wodną i torfowiskową.	Zarastanie łąk, intensywna gospodarka leśna.
DOLINA STOBNICY	Zachowanie kompleksu krajobrazowego z roślinnością wodną, bagienną, lasów, źródeł i stanowisk roślin.	Nieprawidłowa gospodarka leśna, brak użytkowania łąk.
BRAK NAZWY WŁASNEJ	Cenne zbiorowiska i gatunki chronione.	Brak
BRAK NAZWY WŁASNEJ	Chronione gatunki flory i fauny, walory krajobrazowe.	Brak
Gmina Drawno		
NOWA KORYTNICA	Zachowanie krajobrazu doliny rzecznej z cennymi elementami jej przyrody.	Intensywna gospodarka leśna w bezpośrednim sąsiedztwie jeziora, niekontrolowana turystyka, brak użytkowania półnaturalnych ekosystemów otwartych.
KARPINO	Zachowanie cennego przyrodniczo i malowniczego krajobrazu bagiennego.	Zarastanie ekosystemów otwartych, spadek poziomu wód gruntowych.
DOLINA WARDYNKI	Zachowanie malowniczego i cennego przyrodniczo krajobrazu leśno - łąkowego.	Gospodarka leśna (pinetyzacja, odmładzanie drzewostanu), zarastanie łąk.
RYBAKÓWKA	Zachowanie malowniczego i cennego przyrodniczo kompleksu łąk śródleśnych i torfowisk przejściowych.	Przesuszenie (odwadnianie przez istniejące rowy melioracyjne), zarastanie.
	Zachowanie cennego przyrodniczo	

Prognoza oddziaływania na środowisko dla projektu "Planu rozwoju sieci dróg powiatowych w Powiecie Choszczeńskim na lata 2016-2020"

ZÓLWINO	i malowniczego krajobrazowo kompleksu ekosystemów nieleśnych, w tym zarastającego jeziora z okalającymi go łąkami.	Przesuszenie, zarastanie, brak użytkowania łąk, zabudowa.
DOLINA DRAWY	Zachowanie krajobrazu malowniczej, szerokiej doliny rzecznej z torfowiskami.	Brak użytkowania i zarastanie półnaturalnych ekosystemów otwartych, eutrofizacja wód.
Gmina Krzęcin		
KANADA	Zachowanie cennych walorów krajobrazu naturalnego, będącego miejscem występowania roślin i zwierząt chronionych i zagrożonych.	Obniżenie wieku drzewostanów, pinetyzacja, presja wędkarzy, wysychanie.
Gmina Pelczyce		
DOLINA STRZELICY	Przyroda i krajobraz doliny strumienia, bogate populacje gatunków chronionych, starodrzew.	Gospodarka stawowa, regulacja cieków, gospodarka zrębowa na siedliskach olsów i łągów.
JEZIORO PANIEŃSKIE, JEZIORO PELCZ	Jeziora w rymie polodowcowej, krajobraz młodoglacjalnych form geomorfologicznych, naturalne ekosystemy wodne, bagienne, murawowe i leśne, flora.	Intensywna turystyka, eutrofizacja, zabudowa brzegów.
JEZIORKA	Przyroda i krajobraz doliny roztopowej na obszarze sandrowym, ekosystemy wodne, bagienne i leśne, flora, drzewa pomnikowe.	Obniżenie wieku drzewostanów, pinetyzacja, zręby w sąsiedztwie jezior, presja wędkarzy, wysychanie.
BRAK NAZWY WŁASNEJ	Łąki wilgotne, źródlika, lasy łągowe.	Zmiana stosunków wodnych.
Gmina Recz		
KRAŚNIK	Kompleks eutroficznych jezior: Kraśnik Duży, Kraśnik, Kraśnik Mały oraz otaczające je lasy Nadleśnictwa Drawno.	Brak użytkowania otwartych siedlisk półnaturalnych, zabudowa.
DOLINA INY	Złożony układ krajobrazowy obejmujący pradolinę Iny na odcinku Recz-Pomień, ochrona populacji herpetofauny i awifauny wodno - błotnej eutroficznego jeziora.	Zahamowanie dalszej budowy stawów rybnych, przywrócenie koszenia lub wypasu części łąk, utrzymanie charakteru ekstensywnego.
SULIBÓRZ	Ochrona kompleksu łąk będących łągowiskiem derkacza.	Brak użytkowania części łąk, zalesienia gruntów nieleśnych.
JEZIORO KURHANY	Śródleśne jeziora o dużych walorach biocenotycznych.	Gospodarka leśna (zręby, odmładzanie drzewostanu).
PRZEŁOM INY	Ochrona zespołu siedlisk zmienionego w nieznacznym stopniu działaniami ludzkimi, pełniącego w stosunku do fauny rolę ostoi i korytarza ekologicznego.	Zanieczyszczenie cieków wodnych, Neofityzacja (<i>Impatiens parviflora</i>), miejscami eutrofizacja (spływ z pól), zaśmiecanie, niewłaściwa gospodarka stawowa.
DOLINA REZANKI	Ochrona wyjątkowych wartości przyrodniczych i krajobrazowych doliny Rezanki oraz seminaturalnego siedliska wodno - błotnego.	Niewłaściwa gospodarka stawowa, odlesienie, eutrofizacja (spływy z pól), zabudowa, osuszanie.
BRAK NAZWY WŁASNEJ	Chronione gatunki flory i fauny, walory krajobrazowe.	Brak

Źródło: „Waloryzacja przyrodnicza Województwa Zachodniopomorskiego.” - 2010 r.

OCHRONA GATUNKOWA

Wskazana wśród form ochrony przyrody ochrona gatunkowa roślin, zwierząt i grzybów obejmuje okazy gatunków oraz siedliska i ostoje roślin, zwierząt i grzybów. Ochrona dziko występujących roślin, zwierząt i grzybów objętych ochroną gatunkową obowiązuje jednakowo wszystkich obywateli. Gatunki dziko występujących: roślin zostały określone w rozporządzeniu Ministra Środowiska z dnia 9 października 2014 r. w sprawie ochrony gatunkowej roślin (Dz.U. poz. 1409); zwierząt zostały

określone w rozporządzeniu Ministra Środowiska z dnia 6 października 2014 r. w sprawie ochrony gatunkowej zwierząt (Dz.U. poz. 1348); grzybów zostały określone w rozporządzeniu Ministra Środowiska z dnia 9 października 2014 r. w sprawie ochrony gatunkowej grzybów (Dz.U. poz. 1408).

Analiza obszaru potencjalnego oddziaływania Planu - lokalizacja istniejących dróg powiatowych, na tle istniejących i projektowanych obszarów podlegających ochronie opisanych wyżej wykazała, że drogi, które mogłyby zostać objęte inwestycją będą przebiegały przez następujące tereny objętej istniejącymi formami ochrony przyrody:

1. Drawieński Park Narodowy (jedynie w gminie Drawno).
2. Obszary Specjalnej Ochrony: „Lasy Puszczy nad Drawą” ‘ „Puszcza Barlinecka” oraz „Ostoja Ińska”.
3. Specjalne Obszary Ochrony: „Dolina Iny koło Recza”, „Jezioro Lubie i Dolina Drawy”, „Uroczyska Puszczy Drawskiej” „Lasy Bierzwnickie”, „Dolina Płoni i Jezioro Miedwie”, „Ostoja Barlinecka”, oraz „Pojezierze Ińskie”.
4. Obszary Chronionego Krajobrazu: „C” Barlinek, „D” Choszczno - Drawno, „E” Korytnica Rzeka, oraz „Dominikowo - Niemieńsko”.
5. Barlinecko - Gorzowski Park Krajobrazowy.

Istniejące rezerваты przyrody oraz użytki ekologiczne położone są poza zasięgiem istniejących dróg. W bliskim sąsiedztwie drogi powiatowej znajduje się jedynie rezerwat „Grądowe Zboczce” ora użytk ekologiczny „Brzozowe bagna”. Drogi, będące przedmiotem niniejszego opracowania - obszary oddziaływania na tle istniejących obszarów objętych formami ochrony przyrody przedstawiono w załączniku nr 2, zaś na tle proponowanych form ochrony przyrody w załączniku nr 3 do niniejszej prognozy.

2.1.6. KLIMAT AKUSTYCZNY

W latach 2011-2014 Wojewódzki Inspektorat Ochrony Środowiska w Szczecinie nie prowadził pomiarów hałasu komunikacyjnego na terenie powiatu choszczeńskiego. Na terenie powiatu występuje jedna droga krajowa nr 10, obejmującą swoim zasięgiem jedną gminę powiatu choszczeńskiego - Gminę Recz.

Ostatnie pomiary hałasu komunikacyjnego prowadził WIOŚ na terenie Gminy Recz. Na bazie przeprowadzonych pomiarów w 2011 r. została opracowana „Mapa akustyczna miasta Recz w otoczeniu drogi krajowej nr 10 oraz drogi wojewódzkiej nr 151”. Klimat akustyczny został oceniony na podstawie badań i obliczeń rozprzestrzeniania się hałasu z transportu samochodowego. Stan klimatu w otoczeniu tej drogi określono jako zły. Na trasie tej drogi krajowej, nie będzie wyznaczonej linii komunikacyjnej publicznego transportu zbiorowego. Jedną z tras przejazdu będzie część drogi wojewódzkiej nr 151 przebiegającej przez centrum miejscowości Recz.

W odniesieniu do hałasu pochodzącego z działalności gospodarczej w zakresie emisji hałasu niektóre podmioty prowadzące działalność na terenie powiatu posiadają decyzje o dopuszczalnym poziomie hałasu, wydane przez Starostę, na podstawie kontroli przeprowadzonej przez WIOŚ, w wyniku których stwierdzono przekroczenia dopuszczalnych poziomów hałasu.

Realizacja Planu nie wpłynie negatywnie na klimat akustyczny.

2.1.7. PROMIENIOWANIE ELEKTROMAGNETYCZNE

Pomiary monitoringowe pól elektromagnetycznych (PEM) prowadzone są przez WIOŚ w cyklu trzyletnim, zgodnie z rozporządzeniem Ministra Środowiska z dnia 12 listopada 2007 r. w sprawie zakresu i sposobu prowadzenia określonych badań poziomów pól elektromagnetycznych w środowisku (Dz.U. Nr 221 poz. 1645). W 2014 r. wykonano pomiary w miejscowości Wygon gmina Bierzwnik.

Wyniki pomiarów zostały przedstawione w poniższej tabeli nr 16.

TABELA 16. Wyniki pomiarów monitoringowych PEM wykonanych na terenie powiatu choszczeńskiego w 2014 r.

L.p.	Miejscowość	Lokalizacja punktu pomiarowego ¹⁾	Wyniki pomiaru (V/m)
1.	Bierzwnik	Tereny wiejskie	0,31

Źródło: Informacja o stanie środowiska w powiecie choszczeńskim w 2014 r. - WIOŚ Szczecin

¹⁾ - zgodnie z pkt. 1 zał.1 RMŚ z dnia 12 listopada 2007 r. w sprawie zakresu i sposobu prowadzenia okresowych badań poziomów pól elektromagnetycznych w środowisku (Dz.U. Nr 221 poz. 1645).

Zmierzone wartości są znacznie poniżej wartości dopuszczalnej (7 V/m) określonej w w/w rozporządzeniu. Ponadto zgodnie z przepisami ustawy Prawo ochrony środowiska (art. 124) WIOŚ w Szczecinie prowadzi aktualizowany corocznie rejestr zawierający informacje o terenach, na których stwierdzono przekroczenie dopuszczalnych poziomów pól elektromagnetycznych w środowisku, z wyszczególnieniem terenów przeznaczonych pod zabudowę mieszkaniową oraz miejsc dostępnych dla ludności. W 2012 i 2013 r. na terenie powiatu choszczeńskiego nie odnotowano zagrożonych obszarów. Realizacja działań Planu nie jest związana z emisją pól elektromagnetycznych.

2.2. OCENA POTENCJALNYCH ZMIAN STANU ŚRODOWISKA W PRZYPADKU BRAKU REALIZACJI PROJEKTOWANEGO DOKUMENTU

Odstąpienie od realizacji Planu jest tzw. wariantem „O”. Celem projektowanego Planu jest określenie celów i zadań niezbędnych dla rozwoju dróg powiatowych, zmierzających do poprawy bezpieczeństwa ruchu drogowego, oraz poniesienia standardów technicznych dróg powiatowych i ich parametrów użytkowych. W ramach przebudowy dróg powiatowych mogą one wymagać: zmiany istniejącej nawierzchni, wykonania nowej nawierzchni, wykonania poboczy, chodników, odwodnienia, wykonania oświetlenia, kanałów technologicznych dla infrastruktury sieciowej i szerokopasmowej, poszerzenia jezdni, wykonania bądź przebudowy istniejących przepustów, obiektów mostowych czy wykonania infrastruktury towarzyszącej tj. przystanki, zatoki autobusowe, zjazdy itp. Ponadto drogi mogą wymagać również remontu polegającego na odtworzeniu stanu pierwotnego, w tym remontu istniejących ciągów pieszych, zjazdów czy zatok.

Coraz większe wymagania użytkowników dróg pod względem jakości i bezpieczeństwa ruchu drogowego powodują konieczność wypracowania modelu modernizacji istniejących dróg na obszarze powiatu. Ogólny stan dróg jest niezadawalający, dodatkowo pogłębiony przez brak środków na ich utrzymanie, modernizację i rozbudowę, co może stanowić barierę rozwoju powiatu, zwłaszcza turystyki i przedsiębiorczości.

Brak realizacji Planu może również przyczynić się do potencjalnych zmian środowiska tj.:

- § wzrost emisji gazów i pyłów do powietrza, wynikający z braku „dobrej” infrastruktury drogowej przy rosnącej liczbie użytkowników pojazdów osobowych,
- § wzrost poziomu hałasu w pobliżu dróg, wynikający ze zwiększonego ruchu pojazdów.

Realizacja Planu spowoduje poprawę płynności ruchu, warunków akustycznych, oraz zmniejszenia ilości zanieczyszczeń emitowanych do środowiska co wpłynie pozytywnie na środowisko. Wobec powyższego rezygnacja z wdrożenia analizowanego projektu Planu byłaby społecznie szkodliwa.

2.3. ISTNIEJĄCE PROBLEMY OCHRONY ŚRODOWISKA ISTOTNE Z PUNKTU WIDZENIA REALIZACJI PROJEKTOWANEGO DOKUMENTU, W SZCZEGÓLNOŚCI DOTYCZĄCE OBSZARÓW PODLEGAJĄCYCH OCHRONIE NA PODSTAWIE USTAWY O OCHRONIE PRZYRODY

Z punktu widzenia realizacji projektowanego Planu, do istotnych problemów środowiska dla powiatu choszczeńskiego można zaliczyć:

- § emisję gazów i pyłów do powietrza, pochodzącą z coraz to większej liczby pojazdów na drogach. Problem ten wzrasta głównie latem w suche i upalne dni, oraz przy dużej ilości ciężkich pojazdów głównie rolniczych poruszających się po drogach;
- § emisję hałasu komunikacyjnego i wibracji, szczególnie na terenach miast;

Problemy te dotyczą zarówno terenów w miastach jak i terenów leżących poza terenami zurbanizowanymi, w tym na terenach cennych przyrodniczo. W analizowanym Planie nie zaplanowano żadnych działań inwestycyjnych, które powodowałyby zajmowanie terenów, w tym objętych formami ochrony przyrody, pod nowe drogi. Transport publiczny będzie odbywał się po istniejących drogach, dzięki czemu nie będzie konieczności zajmowania nowych terenów, czy fragmentaryzacji siedlisk. W analizowanym Planie określono ogólny zakres prac, które będą zmierzały do polepszenia infrastruktury drogowej w celu zminimalizowania oddziaływania transportu drogowego na środowisko, w tym obszary cenne przyrodniczo.

2.4. CELE OCHRONY ŚRODOWISKA USTANOWIONE NA SZCZEBLU MIĘDZYNARODOWYM, WSPÓLNOTOWYM I KRAJOWYM, ISTOTNE Z PUNKTU WIDZENIA PROJEKTOWANEGO DOKUMENTU, ORAZ SPOSOBY, W JAKICH TE CELE I INNE PROBLEMY ŚRODOWISKA ZOSTAŁY UWZGLĘDNIONE PODCZAS OPRACOWYWANIA DOKUMENTU

Cele i zadania dotyczące ochrony środowiska, wskazujące z reguły na konieczność zmniejszenia presji na środowisko, zawarte są w szeregu krajowych i regionalnych dokumentach strategicznych. W poniższej tabeli nr 17 przedstawiono cele środowiskowe ustanowione na szczeblu międzynarodowym, wspólnotowym i krajowym, istotne z punktu projektowanego dokumentu, oraz sposoby w jakich te cele zostały uwzględnione w niniejszym Planie.

TABELA 17. Cele ochrony środowiska, oraz sposoby ich uwzględnienia w projekcie Planu rozwoju sieci dróg

Cele ochrony środowiska istotne z punktu widzenia projektowanego dokumentu	Sposoby uwzględnienia celów środowiskowych w projektowanym Planie rozwoju sieci dróg powiatowych w Powiecie Choszczeńskim na lata 2016-2020".
<i>Strategia Bezpieczeństwo Energetyczne i Środowisko - perspektywa do 2020 r.</i>	
Ochrony środowiska, w tym w zakresie ograniczenia zanieczyszczeń do powietrza.	Przebudowa, remonty dróg w celu ograniczenie emisji do powietrza, emisji hałasu.
<i>Strategia Rozwoju Transportu do 2020 r. z pespektywą do 2030 r.</i>	
Poprawa bezpieczeństwa uczestników ruchu. Ograniczenie negatywnego wpływu transportu na środowisko.	Poprawa bezpieczeństwa uczestników poprzez upłynnienie ruchu na drogach powiatowych, co prowadzi do redukcji negatywnego oddziaływania na środowisko.
<i>Program ochrony środowiska dla Powiatu Choszczeńskiego na lata 2012-2015 z perspektywą na lata 2016-2019.</i>	
Budowa obwodnic, przebudowa, modernizacja, poprawa stanu technicznego istniejących dróg, w ramach celu operacyjnego: Spełnienie wymagań prawnych w zakresie jakości powietrza poprzez ograniczenie emisji ze źródeł powierzchniowych, liniowych i punktowych.	Przebudowa, remonty dróg w celu ograniczenie emisji ze źródeł liniowych.
<i>Programu Ochrony Powietrza dla stref województwa zachodniopomorskiego, tj. aglomeracji szczecińskiej, miasta Koszalin, strefy zachodniopomorskiej - TOM II STREFA ZACHODNIOPOMORSKA</i>	
Modernizacja dróg w celu poprawy stanu technicznego dróg w strefie zachodniopomorskiej (w tym powiatu choszczeńskiego) - m.in. utwardzenie dróg i poboczy w celu redukcji wtórnego unosu pyłu.	Podniesienie standardów technicznych dróg powiatowych, a co za tym idzie ich parametrów technicznych poprzez: przebudowę, remont lub zmianę nawierzchni dróg.

Analiza przedstawiona w powyższej tabeli wykazuje, że cele określone w projektowanym „Planie rozwoju sieci dróg powiatowych w Powiecie Choszczeńskim na lata 2016-2020” wpisują się w cele ochrony środowiska zawarte w innych dokumentach strategicznych. Projekt Planu będzie miał wpływ na realizację działań zawartych w ww. dokumentach w części dotyczącej wpływu na stan środowiska, w szczególności na stan atmosfery.

2.5. OKREŚLENIE, ANALIZA I OCENA PRZEWIDYWANYCH ZNACZĄCYCH ODDZIAŁYWAŃ (W TYM NA OBSZARY NATURA 2000)

Głównym zadaniem infrastruktury drogowej jest zapewnienie rozwoju nowoczesnego i efektywnego systemu transportowego, który umożliwi intensyfikację działalności gospodarczej oraz w powiązaniu z drogami pozostałych kategorii służyć będzie zapewnieniu odpowiedniej dostępności zewnętrznej i wewnętrznej powiatu. Stąd wynika konieczność dostosowania istniejącej sieci dróg powiatowych do parametrów technicznych i użytkowych wynikających z uregulowań prawnych w tym zakresie tj. Rozporządzenie Ministra Transportu i Gospodarki Morskiej z dnia 2 marca 1999 r. w sprawie warunków technicznych, jakim powinny odpowiadać drogi publiczne i ich usytuowanie (Dz. U. 1999 Nr 43 poz. 430 ze zm.)

Cel główny:

Poprawa bezpieczeństwa uczestników ruchu i zwiększenie dostępności transportowej poprzez tworzenie spójnej, zrównoważonej i przyjaznej mieszkańcom sieci dróg powiatowych.

Cele szczegółowe:

- § Poprawa bezpieczeństwa ruchu drogowego na drogach powiatowych ze szczególnym uwzględnieniem niechronionych użytkowników dróg.
- § Podniesienie standardów technicznych dróg powiatowych, a co za tym idzie ich parametrów technicznych poprzez: przebudowę, remont lub zmianę nawierzchni dróg.
- § Zwiększenie płynności ruchu.
- § Efektywne wykorzystywanie środków finansowych na realizację inwestycji drogowych.

Ważnym elementem związanym z inwestycją jest uporządkowanie spraw techniczno-technologicznych tak, by użytkownicy nie byli zaskakiwani zmianami standardu dróg, nietypowymi rozwiązaniami z zakresu oznakowania czy inżynierii ruchu. Problemem jest opracowanie takich standardów i norm, aby nie zostały one tylko w sferze życzeń, ale żeby możliwa była ich realizacja. Lepiej poprawiać stopniowo stan dróg i ulic poprzez nieco niższe standardy na początku, niż doprowadzić do poważnego zróżnicowania ich jakości z powodu niemożliwości ich egzekwowania np. braku funduszy albo braku odpowiedniego wykonawstwa. Dlatego poza zadaniami określonymi w programie należy prowadzić bieżące prace remontowe takie jak remonty cząstkowe nawierzchni, profilowania, uzupełnienie wyrw i przełomów.

ZADANIA INWESTYCYJNE I INNE:

- § Przebudowa dróg powiatowych obejmująca m.in.: zmianę nawierzchni istniejącej, wykonanie nowej nawierzchni, wykonanie poboczy, chodników, odwodnienia, oświetlenia, kanałów technologicznych do infrastruktury sieciowej, przepustów, poszerzenie jezdni, wykonanie infrastruktury towarzyszącej tj. przystanki, zatoki, zjazdu.
- § Remont dróg – polegający na odtworzeniu istniejącej drogi.
- § Budowa ścieżek rowerowych.
- § Poprawa bezpieczeństwa ruchu drogowego poprzez m.in. oznakowanie poziome i pionowe, ustawianie barierek ochronnych, montaż progów zwalniających, budowę peronów na przystankach, montaż lusterek drogowych.
- § Regulacja stanów prawnych dróg.

W ramach planowanych do realizacji zadań inwestycyjnych na drogach powiatowych zaproponowane zostaną inwestycje zgodne z polityką rozwoju sieci drogowej, wynikającą z dokumentów strategicznych (krajowych, regionalnych i lokalnych) a także dokumentów programowych - dotyczących programów, z których będzie możliwe pozyskanie środków na ich realizację. Inwestycje te służyć będą zrównoważonemu rozwojowi powiatu jak i poprawie jego spójności terytorialnej. Wybór planowanej inwestycji drogowej będzie uwzględniać znaczenie strategiczne drogi dla rozwoju powiatu oraz posiadane możliwości finansowania zewnętrznego.

Stan dróg i elementów drogowych jest zróżnicowany. Na terenie powiatu choszczeńskiego według stanu na listopad 2015 r. znajdują się:

- § 3 drogi kategorii A - o stanie dobrym - nawierzchnie nowe, odwodnione i eksploatowane, dopuszczone występowanie sporadycznie uszkodzeń, nawierzchnie nie wymagające remontów;

- § 3 drogi kategorii B - o stanie zadawalającym - nawierzchnie nowe, odwodnione i eksploatowane, dopuszczone występowanie sporadycznie uszkodzeń, nawierzchnie nie wymagające remontów;
- § 27 dróg kategorii C - o stanie niezadawalającym - nawierzchnie ze znaczącymi uszkodzeniami, wymagane zaplanowanie remontu;
- § 25 dróg kategorii D - o stanie złym - nawierzchnie z licznymi i rozległymi uszkodzeniami, wymagany natychmiastowy remont lub przebudowa

Ponadto występuje: 18 mostów i 1 wiadukt, z czego 26,3 % wymaga prac remontowych lub pilnej przebudowy (5 sztuk), oraz 12 przepustów, z których 1 wymaga pilnej przebudowy, zaś 5 posiada uszkodzenia.

Głównym celem niniejszej prognozy jest określenie możliwych skutków i oddziaływań na środowisko jakie mogą wystąpić w wyniku realizacji Planu. Prognoza oddziaływania na środowisko opracowywana dla dokumentów strategicznych z założenia nie jest dokumentacją szczegółową. Prognoza ta w sposób ogólny określa korzyści i możliwe zagrożenia wynikające z realizacji analizowanego dokumentu. Z uwagi na to, że część z celów szczegółowych wskazanych powyżej stanowi typowe działania nieinwestycyjne, które nie będą oddziaływały na środowisko pominięto je przy określaniu rodzaju oddziaływania. Dotyczy to: efektywnego wykorzystywania środków finansowych na realizację inwestycji drogowych, uporządkowania spraw techniczno-technologicznych, oraz regulacji stanów prawnych dróg.

W poniższej tabeli nr 18 przedstawiono przewidywany wpływ celów inwestycyjnych na poszczególne elementy środowiska.

TABELA 18. Wpływ zadań inwestycyjnych zaplanowanych do realizacji w ramach Planu na poszczególne elementy środowiska.

ZADANIA	Przewidywanie oddziaływania na poszczególne elementy środowiska									
	Powietrze	Woda	Powierzchnia ziemi i krajobraz	Zasoby naturalne	Bioróżnorodność	Zwierzęta	Formy ochrony przyrody**	Klimat akustyczny	Zdrowie ludzi	Zabytki
Przebudowa dróg powiatowych obejmująca m.in.: zmianę nawierzchni istniejącej, wykonanie nowej nawierzchni, wykonanie poboczy, chodników, odwodnienia, oświetlenia, kanałów technologicznych do infrastruktury sieciowej, przepustów, poszerzenie jezdni, wykonanie infrastruktury towarzyszącej tj. przystanki, zatoki, zjazdy.	+/*	●/*	+/-	+/-	+/-	+/-	+/-	+/-	+/-	●
Remont dróg –polegający na odtworzeniu istniejącej drogi.	+/*	●/*	-	+/-	+/-	+/-	+/-	+/-	+/-	●
Budowa ścieżek rowerowych	+/*	●/*	-	+/-	+/-	+/-	+/-	+/-	+/-	●

Poprawa bezpieczeństwa ruchu drogowego poprzez m.in. oznakowanie poziome i pionowe, ustawianie barierek ochronnych, montaż progów zwalniających, budowę peronów na przystankach, montaż luster drogowych.	•	•	•	•	•	•	•	•	+	+	•
---	---	---	---	---	---	---	---	---	---	---	---

** - obszary zarówno istniejące jak i projektowane.

Objaśnienia:

- - brak zauważalnego oddziaływania;
- +/- - realizacja może spowodować zarówno pozytywny jak i negatywny wpływ;
- - negatywny wpływ
- + - pozytywny wpływ
- * - okresowe oddziaływanie

Określenie zmian w środowisku na obszarach objętych przewidywanym znaczącym oddziaływaniem w odniesieniu do zadań zaplanowanych w Planie jest trudne.

Wśród opisanych w powyższej tabeli zadań inwestycyjnych zmierzających do poprawy bezpieczeństwa ruchu drogowego na drogach powiatowych oraz podniesienie standardów technicznych dróg powiatowych znajdują się inwestycje, które mogą wywrzeć zarówno pozytywny jak i negatywny wpływ na środowisko.

Należą do nich:

- § Przebudowa dróg powiatowych obejmująca m.in.: zmianę nawierzchni istniejącej, wykonanie nowej nawierzchni, wykonanie poboczy, chodników, odwodnienia, oświetlenia, kanałów technologicznych do infrastruktury sieciowej, przepustów, poszerzenie jezdni, wykonanie infrastruktury towarzyszącej tj. przystanki, zatoki, zjazdu.
- § Remont dróg - polegający na odtworzeniu istniejącej drogi.
- § Budowa ścieżek rowerowych

Wyżej wspomniane inwestycje „drogowe” z pewnością w sposób pośredni wywrą pozytywny wpływ na wszystkie omawiane komponenty środowiska poprzez poprawę jakości powietrza, zmniejszenie wpływu emisji zanieczyszczeń do powietrza, na zdrowie ludzi w wyniku chociażby zmniejszenia hałasu komunikacyjnego w obszarach zabudowanych.

Poniżej pokrótce opisano rodzaje oddziaływań, które mogą wystąpić w związku z realizacją celów określonych w przedmiotowym Planie.

§ Powierzchnia ziemi, krajobraz i środowisko wodne

Etap realizacji (budowy) zadań wyznaczonych w Planie będzie wiązał się z przygotowaniem terenu, wykonaniem niezbędnych prac np. zdjęcie wierzchniej warstwy gleby, korytowanie pod konstrukcje jezdni, poboczy, zjazdów, chodników, prawidłowe odwodnienie drogi itp. Wyznaczone zostanie zaplecze budowy, posadowione zostaną sanitariaty. Etap realizacji wiąże się także z powstawaniem odpadów, przede wszystkim z grupy 17 (odpady budowlane). Zabezpieczenie środowiska gruntowo - wodnego na tym etapie poprzez m.in. prowadzenie prac w sposób przemyślany, zaopatrzenie go w sorbenty w razie awarii, właściwa gospodarka wytworzonymi odpadami czy ściekami socjalno - bytowymi uchroni przed ewentualnym zanieczyszczeń. Na etapie budowy może dojść do krótkotrwałego pogorszenia walorów krajobrazowych terenu objętego inwestycją. Będą to uciążliwości bezpośrednie, krótkoterminowe, które ustaną po zakończeniu etapu budowy. Ewentualna

budowa ścieżek rowerowych będzie generowała uciążliwości na etapie budowy, jak przebudowa czy remont dróg.

Na etapie realizacji - po oddaniu do użytkowania zmodernizowanej czy przebudowanej drogi będą jak dotychczas powstawały ścieki (wody opadowe i roztopowe). Zanieczyszczenia te uchodzące do środowiska z prawidłowego odwodnienia nie będą stanowiły zagrożenia dla terenów przydrożnych w warunkach normalnej eksploatacji drogi. Użytkowanie drogi wiąże się również z powstawaniem odpadów np. komunalnych, z czyszczenia ulic, lecz nie stanowią one zagrożenia dla środowiska gruntowo - wodnego. Nie przewiduje się negatywnego oddziaływania na krajobraz, gdyż Plan obejmuje istniejące i zagospodarowane drogi. Sposób zagospodarowania nie ulegnie zmianie. Eksploatacja ewentualnych ścieżek rowerowych nie wiąże się z emisją zanieczyszczeń do środowiska. Nie planuje się budowy nowych dróg, dzięki czemu nie dojdzie do zmian w istniejącym krajobrazie. Z powyższej analizy wynika, że przewidywane oddziaływania będą zarówno pozytywne jak i negatywne, przy czym negatywne będą okresowe i krótkotrwałe.

§ Powietrze

Na etapie realizacji (budowy) należy spodziewać się niezorganizowanej emisji gazów i pyłów do powietrza, pochodzącej przede wszystkim z pracy maszyn/urządzeń czy pojazdów na placu budowy (SO₂, NO₂, NO_x, czy WWA). Stosowane materiały sypkie mogą być źródłem pyłów. Emisja ta będzie jednak krótkotrwała, niezorganizowana, o niewielkim zasięgu i ustanie wraz z zakończeniem inwestycji. Działania zabezpieczające środowisko zminimalizują ewentualne uciążliwości. Etap eksploatacji, tak jak dotychczas, będzie wiązał się emisją pochodzącą z transportu drogowego. Uzależniony jest on od wielu czynników tj. rodzaj spalanej paliwa, stan techniczny dróg, prędkość, płynność jazdy, czy ukształtowanie drogi.

Wdrożenie celów określonych w Planie będzie miało pozytywne, długoterminowe skutki dla środowiska. Upłynnienie ruchu wpłynie na zmniejszenie ilości zanieczyszczeń emitowanych do środowiska przez pojazdy. Tym samym przyniesie to pozytywny skutek w postaci zmniejszenia zużycia paliw płynnych. Ewentualna budowa ścieżek rowerowych wpłynie pozytywnie na wszystkie komponenty środowiska, z zastrzeżeniem, że wystąpią okresowe oddziaływania na jakość powietrza związane z ewentualną budową tych ścieżek. Są one alternatywną dla samochodowego ruchu drogowego i ich eksploatacja nie wiąże się z żadną emisją do powietrza.

§ Hałas

Wykonywanie prac związanych z ewentualnymi remontami, przebudową dróg czy budową ścieżek rowerowych będzie wiązało się z koniecznością użycia sprzętu stanowiącego podwyższone źródło emisji hałasu do środowiska. Do głównych źródeł należy zaliczyć prace specjalistycznego sprzętu, czy niezbędnych środków transportowych. Uciążliwości będą krótkotrwałe, o niewielkim zasięgu i znikną wraz z zakończeniem etapu budowlanego. Realizacja zadań przy działaniach minimalizujących zabezpieczy klimat akustyczny przed uciążliwościami. Etap eksploatacji, tak jak dotychczas, będzie wiązał się emisją hałasu pochodzącego z transportu drogowego. Uzależniony jest on od wielu czynników tj. stan techniczny dróg, prędkość, płynność jazdy, czy ukształtowanie drogi. Inwestycje związane z przebudową dróg lub remontem wpłyną na poprawę płynności ruchu, a tym samym spowoduje to poprawę warunków akustycznych. Wyrównanie nawierzchni jezdni zmniejszy hałas pochodzący z silników – dzięki możliwości jednostajnego poruszania się pojazdów. Będzie to miało długotrwały, pozytywny skutek.

§ Zasoby naturalne, bioróżnorodność, zwierzęta, formy ochrony przyrody

Oddziaływania związane z etapem budowy mogą wiązać się z potrzebą usunięcia drzew lub krzewów przydrożnych. Będzie to weryfikowane każdorazowo na etapie projektu budowlanego/wykonawczego. Dojść może też do zniszczenia najczęściej mało wartościowej szaty roślinnej w strefach przeznaczonych do przekształceń związanych z przebudową dróg, ich remontem czy budową ścieżek rowerowych. Stanowiąc to będzie oddziaływanie bezpośrednie, negatywne. Jednakże adekwatną rekompensatą za zlikwidowane zadrzewienie, zakrzewienie czy szatę roślinną będą nowe nasadzenia. Powierzchnie nie objęte utwardzeniem w granicach terenu objętego pracami budowlanymi przewiduje się przeznaczyć na tereny zielone poprzez ich humusowanie i obsianie trawą lub darniowanie. Etap budowy wiąże się także z hałasem pochodzącym z pracy maszyn, ruchem pojazdów i robotników na palcu budowy. Jednak prace w obrębie pasów drogowych będą realizowane na istniejących drogach, związanych z intensywnym ruchem samochodowym. Dlatego też przeplaszające działanie hałasu, szczególnie wobec ornitofauny można uznać za nieistotne, krótkotrwałe, nie powodujące zwiększonej presji w stosunku do bieżącego zagospodarowania terenu. W ramach realizacji Planu mogą być podejmowane działania na terenach objętych formami ochrony przyrody, w tym obszarach Natura 2000. Analizowane drogi powiatowe w dużej mierze będą przebiegały przez tereny objęte formami ochrony przyrody. Na mapie stanowiącej załącznik nr 2 do niniejszej prognozy wykazano potencjalne miejsca konfliktów z istniejącymi obszarami objętymi formami ochrony przyrody.

Ze względu na to, że w analizowanym Planie nie ma rozstrzygnięć co do zakresu przebudowy bądź remontu istniejących dróg, wyboru konkretnej drogi, wszelkie oddziaływania wskazywane w niniejszej prognozie są hipotetyczne. Rozwiązania techniczne analizowane na etapie projektowania umożliwią wybranie wariantu najmniej kolizyjnego.

Przebudowa drogi ma na celu podwyższenie jej parametrów technicznych, dostosowując je do wymagań określonych dla ruchu dwukierunkowego, podwyższona zostanie jej funkcjonalność oraz bezpieczeństwo użytkowników. W żadnym przypadku nie zmieni się charakter istniejącego zagospodarowania terenu. Nie planuje się budowy nowych dróg, dzięki czemu nie będzie trwałego przekształcenia terenu, zajmowania nowych terenów, zaniku czy fragmentacji siedlisk.

§ Zabytki

Realizacja założeń omawianego Planu nie spowoduje ingerencji w ważne obiekty objęte ochroną konserwatorską typu zabytki ruchome i nieruchome, cenne układy urbanistyczne. Nie przewiduje się znaczącego oddziaływania na ten komponent żadnego z celów określonych w Planie.

§ Ludzie

Na etapie realizacji (budowy) wystąpią okresowe, krótkotrwałe uciążliwości związane zarówno z emisją hałasu, czy zanieczyszczeń do powietrza. Jednakże ww. oddziaływania opisane powyżej ustąpią wraz z zakończeniem robót budowlanych. W wyniku eksploatacji drogi będą występować oddziaływania zarówno dla jakości powietrza jak i klimatu akustycznego. Przewiduje się jednak, że realizacja ustaleń Planu wpłynie w sposób pośredni pozytywnie na zdrowie ludzi. Będą to zarówno aspekty wnikające ze zmniejszenia emisji, o której wspomniano wyżej, jak i z zapewnienia bezpieczeństwa dla użytkowników dróg. Zastosowanie środków ograniczających negatywne oddziaływanie, opisanych w rozdziale 7 niniejszej prognozy powinno być wystarczające dla zachowania odpowiedniego bezpieczeństwa dla ludzi, jak i stanu środowiska.

Ponadto ważnym aspektem jest to, że dla przebudowy dróg o długości powyżej 1 km wymagane jest zgodnie z zapisami ustawy *o udostępnianiu informacji o środowisku i jego ochronie, udziale społeczeństwa w ochronie środowiska oraz o ocenach oddziaływania na środowisko*, uzyskanie decyzji środowiskowych. Zgodnie z rozporządzeniem Rady Ministrów z dnia 9 listopada 2010 r. *w sprawie przedsięwzięć mogących znacząco oddziaływać na środowisko*, do przedsięwzięć mogących:

- zawsze znacząco oddziaływać na środowisko należą:

§ § 2 ust. 1 pkt. 31 autostrady i drogi ekspresowe

§ § 2 ust. 1 pkt. 32 drogi inne niż wymienione w pkt. 31, o nie mniej niż czterech pasach ruchu i długości nie mniejszej niż 10 km w jednym odcinku oraz zmiana przebiegu lub rozbudowa istniejącej drogi o dwóch pasach ruchu do co najmniej czterech pasów ruchu na długości nie mniejszej niż 10 km w jednym odcinku.

- potencjalnie znacząco oddziaływać na środowisko należą:

§ § 3 ust. pkt. 60 drogi o nawierzchni twardej o całkowitej długości przedsięwzięcia powyżej 1 km inne niż wymienione w § 2 ust. 1 pkt. 31 i 32 oraz obiekty mostowe w ciągu drogi o nawierzchni twardej, z wyłączeniem przebudowy dróg i obiektów mostowych, służących do obsługi stacji elektroenergetycznych i zlokalizowanych poza obszarami objętymi formami ochrony przyrody, o których mowa w art. 6 ust. 1 pkt. 1-5, 8 i 9 ustawy z dnia 16 kwietnia o ochronie przyrody.

Drogi powiatowe nie spełniają kryteriów określonych w ww. § 2 ust. 1 pkt. 31 i 32. Mogą natomiast spełniać kryterium określone w § 3 ust. 1 pkt. 60. W tej sytuacji zostanie przeprowadzona szczegółowa analiza wpływu przedsięwzięcia polegającego na przebudowie drogi na etapie uzyskiwania decyzji o środowiskowych uwarunkowaniach. W karcie informacyjnej przedsięwzięcia zostaną przedstawione przewidywane oddziaływania na poszczególnych etapach jego realizacji wynikające z zaplanowanego charakteru prac związanych z przebudową dróg, oraz sposób zastosowania konkretnych rozwiązań minimalizujących wpływ na środowisko.

Cel polegający na poprawie bezpieczeństwa ruchu drogowego poprzez m.in. oznakowanie poziome i pionowe, ustawianie barierek ochronnych, montaż progów zwalniających, budowę peronów na przystankach, montaż lusterek drogowych pozostanie bez wpływu na środowisko. Pozytywne oddziaływanie zauważalne będzie jedynie na ludzi, ze względu na to, że ww. zadanie zapewni bezpieczeństwo dla użytkowników dróg..

2.6. OCENA PROJEKTU PLANU W KONTEKŚCIE ZAPISÓW ART. 33 USTAWY Z DNIA 16 KWIECZNIA 2004 R. O OCHRONIE PRZYRODY

Art. 33 ustawy z dnia 16 kwietnia 2004 r. *o ochronie przyrody* stanowi, że zabrania się, z zastrzeżeniem art. 34, podejmowania działań mogących, osobno lub w połączeniu z innymi działaniami, znacząco negatywnie oddziaływać na cele ochrony obszaru Natura 2000, w tym w szczególności:

1. pogorszyć stan siedlisk przyrodniczych lub siedlisk gatunków roślin i zwierząt, dla których ochrony wyznaczono obszar Natura 2000, lub
2. wpłynąć negatywnie na gatunki, dla których ochrony został wyznaczony obszar Natura 2000, lub

3. pogorszyć integralność obszaru Natura 2000 lub jego powiązania z innymi obszarami.
Przepis ten stosuje się zarówno dla proponowanych obszarów mających znaczenie dla Wspólnoty.

W analizowanym projekcie Planu istniejące drogi przebiegają przez tereny objętej istniejącymi formami ochrony przyrody, w tym przez obszary Natura 2000 tj.

§ „Dolina Iny koło Recza”

Rozciąga się na północny - wschód od Choszczna, obejmując fragment doliny na odcinku pomiędzy drogą wojewódzką Suchań - Piasecznik, a miejscowością Recz. Obszar obejmuje malowniczy krajobraz wysoczyzny morenowej porożcinanej przez doliny rzeczne, wąwozy i jary. Znajdują się tu jedne z najrozleglejszych na Pomorzy Zachodnim złóż torfu oraz najgłębsze i najbardziej aktywne hydrologicznie w regionie torfowiska źródłkowe, których wody wydostają się pod dużym ciśnieniem hydrostatycznym. Ostoja posiada wysokie walory przyrodnicze. Wśród zagrożeń mających wpływ na obszar wymieniono: wędkarstwo, wydobywanie torfu, piasku i żwiru, zmiana sposobu upraw, regulowanie (prostowanie) koryt rzecznych i zmiana przebiegu koryt rzecznych, tamy, wały i sztuczne plaże, naturalną eutrofizacja, chwytanie, trucie i kłusownictwo, zasypywanie terenu, melioracje i osuszanie, zalesianie terenów otwartych, odpady i ścieki, intensywną hodowlę ryb, oraz sukcesję.

§ „Dolina Płoni i Jezioro Miedwie”

Do najważniejszych biotopów, wyróżniających ten teren, należą mokradła węglanowe, lokalnie wzbogacone o gatunki halofilne. Górne krawędzie doliny i zbocza wąwozów zajęte są przez murawy kserotermiczne. Dno doliny obecnie pokryte jest rozległym torfowiskiem soligenicznym, gdzie w części źródłkowej doliny rzeki Płoni licznie występują wilgotne łąki nawapienne wyróżniające się niezwykle bogatą florą. Wśród zagrożeń mających wpływ na obszar wymieniono m.in.: hodowlę zwierząt (bez wypasu), sukcesje, zanieczyszczenia wód powierzchniowych, glinianki i inną działalność górniczą, uprawę, zalesianie terenów otwartych, zabudowę rozproszoną, infrastrukturę sportową i rekreacyjną, zmianę sposobu uprawy, eutrofizację oraz spowodowane przez człowieka zmiany stosunków wodnych.

§ „Jezioro Lubie i Dolina Drawy”

Pod względem krajobrazowym jest to bardzo urozmaicony teren, w którym dominują lasy, a znaczący udział mają zbiorniki wodne - liczne jeziora oraz fragment rzeki Drawy z jej dopływami. Lasy prezentują bardzo dobrze wykształcone siedliska. Występują tu cenne łąki trzęślicowe, oraz nizinne łąki świeże. Wśród zagrożeń mających wpływ na obszar wymieniono m.in.: leśnictwo, zmiana sposobu uprawy, poligony, wędkarstwo, oraz polowania.

§ „Lasy Puszczy nad Drawą”

Obejmuje rozległy kompleks leśny. Liczne są tu oczka wodne, mokradła i stawy rybne. Jest to jedna z najważniejszych w Polsce ostoi lęgowej ptaków drapieżnych. Jest to również jedno z najważniejszych w Polsce lęgówisk żurawia, oraz ważne zimowisko łabędzia krzykliwego. Wartość przyrodniczą podnoszą cenne zbiorowiska roślinne, bogate w wiele rzadkich i zagrożonych gatunków roślin. Jest to największy obszar na terenie powiatu choszczeńskiego - swoim zasięgiem sięga każdą gminę powiatu. Przedmiotem ochrony tego obszaru są gatunki wymienione w załączniku I Dyrektywy 2009/147/WE Parlamentu Europejskiego i Rady

z dnia 30 listopada 2009 r. w sprawie ochrony dzikiego ptactwa. Informacje na temat obszaru Natura 2000 znajdują się w Standardowych Formularzach Danych (SDF).

Wśród zagrożeń mających wpływ na obszar wymienione m.in. wędkarstwo, wydobywanie piasku i żwiru, sporty, różne formy czynnego wypoczynku i rekreacji, drogi, autostrady, leśnictwo i w ramach tego kodu (leśnictwo) zagrożenia usuwanie martwych i umierających drzew.

§ „Lasy Bierzwickie”

Ostoja obejmuje fragment Puszczy Drawskiej, ograniczony do zwartego kompleksu buczyn i lasów dębowych, z jeziorami ramienicowymi i torfowiskami wysokimi. Cenne siedliska (z zał. I DS) zajmują ponad połowę powierzchni obszaru. Występują tu siedliska priorytetowe: torfowiska nakredowe, bory i brzeziny bagienne na torfach, ciepłe murawy napiaskowe, żyzne buczyny, a także lasy łęgowe. Na terenie ostoi stwierdzono występowanie gatunków z załącznika II DS. tj. wydry, żółwia błotnego, traszki grzebieniastej, kumaka nizinnego, piskorza, pachnący dębowej, jelonka rogacza, czerwończyka nieparka i obuwika pospolitego. Z zał. I DS. występują tu m.in. włośchatka, zimorodek, orlik krzykliwy, bocian biały i czarny, czy bielik. Do najważniejszych zagrożeń obszaru należy zaliczyć zmianę stosunków wodnych, zanieczyszczenia wód, usuwanie martwych drzew oraz presję turystyczną. Zagrożeniem dla ssaków i ptaków jest kłusownictwo.

§ „Uroczyska Puszczy Drawskiej”

Ostoja obejmuje dużą część rozległego kompleksu leśnego położonego na równinie sandrowej w środkowym i dolnym biegu rzeki Drawy. Najcenniejszym przyrodniczo terenem jest centralna część ostoi, położona w widłach rzek: Drawy i Płociczem. Znajduje się tu wiele jezior od dystroficznych przez mezotroficzne do eutroficznych. W obszarze tym utworzono kilkanaście użytków ekologicznych.

Teren cechują dobrze zachowane cenne siedliska przyrodnicze - w tym z załącznika I DS. Najcenniejsze z nich to kwaśne i żyzne buczyny, porastające zbocza doliny Drawy. Pozostałe siedliska to: zbiorniki z ramienicami, rzeka włosienicznikowa, łąki, ziołoroślą nadrzeczne czy torfowiska. Na omawianym obszarze stwierdzono bogate poluce wielu rzadkich i zagrożonych gatunków z załącznika II DS - bobra, wydry, kumaka nizinnego, traszki grzebieniastej, czerwończyka nieparka, kozioroga dobosza, lipiennika Loesela. Ostoja jest też miejscem bytowania ptaków wymienionych w załączniku I DP m.in. bociana czarnego i białego, łabędzia krzykliwego, kani czarnej i rudej, derkacza, żurawia, czy zimorodka.

Głównym zagrożeniem jest presja związana z rozwojem turystyki, a także zmiana stosunków wodnych, pozyskiwanie piasku i żwiru oraz zanieczyszczenie wód. Zagrożeniem dla dużych ryb i ssaków jest kłusownictwo.

§ „Puszcza Barlinecka”

Ostoja obejmuje swoimi granicami rozległe lasy Puszczy Gorzowskiej położone na ubogich piaskach sandrowych Równiny Gorzowskiej. Krajobraz urozmaicają rynny polodowcowe i niecki wytopiskowe, często zajmowane przez jeziora i torfowiska oraz rzeki dopływające do Warty. Lasy ostoi do głównie bory sosnowe oraz kwaśne i żyzne buczyny, w niewielkim stopniu urozmaicone przez łąki nad rzekami, olsy w zagłębieniach terenowych i grądy na bardziej żyznych glebach. Na terenie ostoi występują ptaki znajdujące dogodnie miejsca bytowania w lasach i nad wodami. O szczególnych walorach tego obszaru zdecydowało występowanie takich gatunków z zał. I DP jak: bieliki, kania ruda i czarna, orlik krzykliwy,

rybołów i trzmielojad. Z innych cennych gatunków należy wyróżnić puchacza, dzięcioła czarnego i średniego, zimorodka lerki oraz żurawia. Zagrożenia dla siedlisk ptaków mogą stanowić przede wszystkim działania wiążące się ze zmianą warunków bytowania - gniazdowania i żerowania, a więc: wyrąb starych drzewostanów, osuszanie terenów podmokłych, rozwój osadnictwa nad zbiornikami wodnymi. Zalesienie (planowe bądź samoistne) i tak już niewielkich skrawków łąk, jak również ich zaorywanie, pozbawiłoby wiele gatunków życia.

§ „Ostoja Ińska”

Ostoja wyróżnia się zróżnicowaną rzeźbą. Znajdują się tu wyniesienia moreny czołowej, wysoczyzny moreny dennej i sandry. Istotną część ostoi stanowią zbiorowiska łąkowe oraz siedliska wilgotne zajmowane przez trzcinowiska, turzycowiska i inne szuwały oraz roślinność torfowisk przejściowych. Pozostała część to użytki rolne. Liczne jeziora, oczka wodne i torfowiska oraz lasy, stwarzają idealne warunki siedliskowe dla wielu gatunków zwierząt i roślin, a przede wszystkim ptactwa. W okresie lęgowym obszar zasiedlają takie gatunki jak: bielik, łabędź krzykliwy, cyraneczka, bąk, bocian czarny, kania ruda, czy orlik krzykliwy. Inne gatunki zwierząt ostoi z załącznika I DS. to: głowacz białopłetwy, minóg strumieniowy, kumak nizinny, traszka grzebieniasta, bóbr europejski, wilk i wydra. Największe zagrożenia dla celu ochrony ostoi ma: zanieczyszczenie i eutrofizacja wód, zaniechanie rolniczego użytkowania gruntów, a także rozwój zabudowy (przede wszystkim przy brzegach jezior), napowietrzne linie energetyczne, wzrost penetracji terenu.

§ „Ostoja Barlinecka”

Obszar obejmuje fragment rozległej sandrowej Równiny Gorzowskiej, porośniętej lasami Puszczy Gorzowskiej. Teren ma bogatą sieć hydrograficzną; przecinają go dopływy Noteci Polka i Santoczna oraz dopływ Warty Kłodawka. Na terenie obszaru znajduje się kilkadziesiąt jezior różnych typów, w większości położonych wśród lasów, z największym Jeziorem Barlineckim (268 ha) i Jeziorem Dankowskim Wielkim (107 ha). Liczne są niewielkie oczka wytopiskowe, a także położone w zagłębieniach terenu torfowiska. Lasy zajmują ponad 80% powierzchni terenu. Mimo dominacji drzewostanów sosnowych, duży jest udział buczyn i dąbrów. Najlepiej zachowany zwarty kompleks lasów bukowych znajduje się na południe od Barlinka. Na mniejszych powierzchniach, w zagłębieniach terenu, występują bory bagienne i olsy, a w dolinach cieków i w okolicy źródeł - łągi. Istotnym problemem dla ochrony ostoi jest turystyka i rekreacja, ze względu na bezpośrednie sąsiedztwo Gorzowa Wlkp. i łatwość dotarcia do wybranych miejsc. Masowa turystyka związana jest z zaśmiecaniem oraz dewastacją środowiska leśnego.

§ „Pojezierze Ińskie”

Ostoja znajduje się w północno-zachodniej Polsce, na Wyżynie Ińskiej. Obszar obejmuje najbardziej urozmaiconą pod względem ukształtowania i pokrycia terenu część Pojezierza Ińskiego. Rzeźba terenu charakteryzuje się dużym zróżnicowaniem form i wysokości względnych. Główny walorem przyrodniczym obszaru są dobrze zachowane tereny leśne, które zajmują ponad 60% powierzchni ostoi. Są to głównie lasy liściaste z bukiem i dębem oraz bory mieszane. Znaczący udział mają również lasy na siedliskach wilgotnych i bagiennych, z których najcenniejsze są priorytetowe bory i lasy bagienne oraz lasy lęgowe i nadrzeczne zarośla wierzbowe. O niepowtarzalności krajobrazu Pojezierza Ińskiego świadczą występujące tu jeziora, oczka wodne, oraz rzeki i strumienie. Spośród nich

największe znaczenie przyrodnicze mają podwodne łąki ramienic w jeziorach Ińsko, Wisola i Krzemień, w których występują rzadkie i zagrożone gatunki glonów. Na terenie ostoi występują również cenne zespoły roślinności łąkowej oraz niewielkie torfowiska. W tutejszych lasach buczynowych został odnaleziony grzyb *Botryobasidium pruinaum*, który był uznany za wymarły. Jest to także ważna ostoja ptasia o randze europejskiej. Największe zagrożenia to: zanieczyszczenia i eutrofizacja wód, zabudowa brzegów jezior i terenów otwartych nad jeziorami, niekontrolowany rozwój rekreacji i nadmierna penetracja terenu, rozwój przemysłu w Ińsku, usuwanie martwych i umierających drzew i wprowadzanie obcych geograficznie gatunków drzew w lasach.

Plan nie przewiduje budowy nowych dróg, wobec czego nie dojdzie do przekształcenia krajobrazu, zniszczenia czy fragmentacji siedlisk przyrodniczych. W analizowanym Planie nie ma jeszcze rozstrzygnięć co do zakresu przebudowy bądź remontu istniejących dróg, ani wyboru konkretnej drogi, więc wszelkie oddziaływania wskazywane w niniejszej prognozie są hipotetyczne.

Przebudowa drogi ma na celu podwyższenie jej parametrów technicznych, dostosowując je do wymagań określonych dla ruchu dwukierunkowego, podwyższona zostanie jej funkcjonalność oraz bezpieczeństwo użytkowników. W żadnym przypadku nie zmieni się charakter istniejącego zagospodarowania terenu.

Realizacja celów wyznaczanych w ramach Planu nie spowoduje naruszenie przepisu art. 33 ustawy *o ochronie przyrody* w kontekście pogorszenia stanu siedlisk przyrodniczych lub siedlisk gatunków roślin i zwierząt, dla których ochrony wyznaczono obszar Natura 2000, nie wpłynie negatywnie na gatunki, dla których ochrony został wyznaczony obszar Natura 2000, oraz nie pogorszy integralności obszaru Natura 2000 lub jego powiązań z innymi obszarami. W przypadku realizacji inwestycji nie wymagających „stricte” decyzji środowiskowej np. budowa ścieżki rowerowej, bądź remont istniejącej drogi, zgodnie z art. 96 ustawy *o udostępnianiu informacji o środowisku i jego ochronie, udziale społeczeństwa w ochronie środowiska oraz o ocenach oddziaływania na środowisko*, przed wydaniem jakiegokolwiek decyzji wymagającej realizacji przedsięwzięcia należy rozważyć, czy nie spowoduje potencjalnego znaczącego oddziaływania na obszar Natura 2000. Zapis ten umożliwi rozpatrzenie takiego oddziaływania nawet w sytuacji, gdy inwestycja nie jest bezpośrednio związana z ochroną obszaru Natura 2000, lub nie wynika z jego ochrony. Stosowanie zabezpieczeń chroniących środowisko ogranicza zagrożenia wynikające z realizacji inwestycji drogowych na terenach objętych formami ochrony przyrody, przez które przebiegają istniejące drogi. W powiecie choszczeńskim jest dużo terenów objętych formami ochrony przyrody, przez co realizacja inwestycji drogowych przebiegających poza takimi terenami jest trudna. Infrastruktura drogowa jest elementem tych terenów i utrzymywanie jej w odpowiednim stanie technicznym ma również wpływ na stan tych terenów.

3. PRZEDSTAWIENIE ROZWIĄZAŃ KORZYSTNYCH DLA ŚRODOWISKA

3.1. ROZWIĄZANIA MAJĄCE NA CELU ZAPOBIEGANIE, OGRANICZANIE LUB KOMPENSACJĘ PRZYRODNICZĄ NEGATYWNYCH ODDZIAŁYWAŃ NA ŚRODOWISKO

Kompensacja przyrodnicza zgodnie z ustawą *Prawo ochrony środowiska* to zespół działań zmierzających do przywrócenia równowagi przyrodniczej na danym terenie, wyrównania szkód dokonanych w środowisku przez realizację przedsięwzięcia i zachowanie walorów przyrodniczych.

Realizacja ustaleń Planu, jak wykazano w poprzednich rozdziałach niniejszej prognozy, nie spowoduje znaczącego negatywnego oddziaływania na cele ochronne obszarów Natura 2000 ani na inne cenne elementy środowiska przyrodniczego, dlatego też nie przewidziano w nim działań kompensujących. Wśród rozwiązań zapobiegających i ograniczających potencjalne negatywne oddziaływania na środowiska można wyróżnić:

- § wykonywanie prac związanych z przebudową drogi w obrębie istniejących już wyznaczonych dróg,
- § wprowadzanie zieleni przydrożnej,
- § stosowanie sprzętu i materiałów podczas prac budowlanych, które powodują jak najmniejsze zanieczyszczenie środowiska,
- § uwzględnianie zakazów obowiązujących na terenach objętych formami ochrony przyrody,
- § sprawne prowadzenie prac budowlanych,
- § uwzględnienie ochrony krajobrazu podczas realizacji inwestycji,
- § przeznaczenie powierzchni nie objętych utwardzeniem w granicach terenu objętego pracami budowlanymi na tereny zielone poprzez ich humusowanie i obsianie trawą lub darniowanie,
- § zabezpieczenie środowiska gruntowo - wodnego podczas prac budowlanych,
- § prace związane z ewentualną wycinką drzew i krzewów będą przeprowadzone poza okresem lęgowym ptaków (czyli z wykluczeniem okresu od 1 marca do 31 sierpnia), co zapobiegnie ewentualnym stratom w lęgach ornitofauny,
- § prace budowlane w pobliżu systemów korzeniowych drzew winny być prowadzone ze szczególną ostrożnością i z zachowaniem dobrych praktyk w tym zakresie (odpowiednie zabezpieczenie systemów korzeniowych, pni i koron drzew, ręczne wykopy),
- § zaplecza budowy i miejsc składowania materiałów budowlanych nie będzie lokalizowane w pobliżu drzew,
- § prace budowlane będą prowadzone wyłącznie w porze dziennej, ograniczając ich wykonywanie w godzinach wieczornych (między 18:00 a 22:00),
- § prace ziemne przy budowie linii kablowych prowadzone będą w sposób zabezpieczający ewentualne wykopy przed napływem wód opadowych,
- § w przypadku wykonywania wykopów, w trakcie realizacji przedsięwzięcia, na czas przerw w pracy, wykopy będą odpowiednio zakrywane i systematycznie kontrolowane, by nie dostały się tam żadne zwierzęta. Przy ewentualnym, przypadkowym dostaniu się fauny do wykopu, zwierzęta zostaną w bezpieczny sposób wydostane z pułapki i przeniesione w bezpieczne miejsce.

Ponadto działania wyznaczone do realizacji w ramach Planu wpisują się w cele strategiczne zarówno krajowe, jak i regionalne.

3.2. PRZEDSTAWIENIE ROZWIĄZAŃ ALTERNATYWNYCH DO ROZWIĄZAŃ ZAWARTYCH W PROJEKTOWANYM DOKUMENCIE

Analizowany projekt Planu wskazuje działania mające się przyczynić do rozwoju dróg w powiecie choszczeńskim. W niniejszym Planie rozpatrywano jedynie wariant „1” czyli realizacji Planu, oraz wariant „0” - braku realizacji Planu.

Brak realizacji Planu może przyczynić się do potencjalnych zmian środowiska tj.:

- § wzrost emisji gazów i pyłów do powietrza, wynikający z braku alternatywy dla transportu prywatnego, a także rosnąca liczba użytkowników pojazdów osobowych;
- § wzrostu poziomu hałasu w pobliżu dróg, wynikającego ze zwiększonego ruchu pojazdów osobowych, wobec braku alternatywy w postaci dobrze zorganizowanego transportu publicznego.

4. STRESZCZENIE W JĘZYKU NIETECHNICZNYM

Prognoza oddziaływania na środowisko dla projektu „Planu rozwoju sieci dróg powiatowych w Powiecie Choszczeńskim na lata 2016-2020.” została sporządzona w oparciu o zapisy ustawy z dnia 3 października 2008 r. *o udostępnianiu informacji o środowisku i jego ochronie, udziale społeczeństwa w ochronie środowiska oraz o ocenach oddziaływania na środowisko.*

Cel główny:

Poprawa bezpieczeństwa uczestników ruchu i zwiększenie dostępności transportowej poprzez tworzenie spójnej, zrównoważonej i przyjaznej mieszkańcom sieci dróg powiatowych.

Cele szczegółowe:

- § Poprawa bezpieczeństwa ruchu drogowego na drogach powiatowych ze szczególnym uwzględnieniem niechronionych użytkowników dróg.
- § Podniesienie standardów technicznych dróg powiatowych, a co za tym idzie ich parametrów technicznych poprzez: przebudowę, remont lub zmianę nawierzchni dróg.
- § Zwiększenie płynności ruchu.
- § Efektywne wykorzystywanie środków finansowych na realizację inwestycji drogowych.

Ważnym elementem związanym z inwestycją jest uporządkowanie spraw techniczno-technologicznych tak, by użytkownicy nie byli zaskakiwani zmianami standardu dróg, nietypowymi rozwiązaniami z zakresu oznakowania czy inżynierii ruchu. Problemem jest opracowanie takich standardów i norm, aby nie zostały one tylko w sferze życzeń, ale żeby możliwa była ich realizacja. Lepiej poprawiać stopniowo stan dróg i ulic poprzez nieco niższe standardy na początku, niż doprowadzić do poważnego zróżnicowania ich jakości z powodu niemożliwości ich egzekwowania np. braku funduszy albo braku odpowiedniego wykonawstwa. Dlatego poza zadaniami określonymi w programie należy prowadzić bieżące prace remontowe takie jak remonty cząstkowe nawierzchni, profilowania, uzupełnienie wyrw i przelomów.

Zadania inwestycyjne i inne:

- § Przebudowa dróg powiatowych obejmująca m.in.: zmianę nawierzchni istniejącej, wykonanie nowej nawierzchni, wykonanie poboczy, chodników, odwodnienia, oświetlenia, kanałów technologicznych do infrastruktury sieciowej, przepustów, poszerzenie jezdni, wykonanie infrastruktury towarzyszącej tj. przystanki, zatoki, zjazdy.
- § Remont dróg – polegający na odtworzeniu istniejącej drogi.
- § Budowa ścieżek rowerowych.
- § Poprawa bezpieczeństwa ruchu drogowego poprzez m.in. oznakowanie poziome i pionowe, ustawianie barierek ochronnych, montaż progów zwalniających, budowę peronów na przystankach, montaż luster drogowych.
- § Regulacja stanów prawnych dróg.

Głównym celem niniejszej prognozy jest określenie możliwych skutków i oddziaływań na środowisko jakie mogą wystąpić w wyniku realizacji Planu. Prognoza oddziaływania na środowisko opracowywana dla dokumentów strategicznych z założenia nie jest dokumentacją szczegółową. Prognoza ta w sposób ogólny określa korzyści i możliwe zagrożenia wynikające z realizacji analizowanego dokumentu. Z uwagi na to, że część z celów szczegółowych wskazanych powyżej stanowi typowe działania nieinwestycyjne, które nie będą oddziaływały na środowisko pominięto je przy określaniu rodzaju oddziaływania. Dotyczy to: efektywnego wykorzystywania środków finansowych na realizację inwestycji drogowych, uporządkowania spraw techniczno - technologicznych, oraz regulacji stanów prawnych dróg. Wyżej wspomniane inwestycje „drogowe” z pewnością w sposób pośredni wywrą pozytywny wpływ na wszystkie omawiane komponenty środowiska poprzez poprawę jakości powietrza, zmniejszenie wpływu emisji zanieczyszczeń do powietrza, na zdrowie ludzi w wyniku chociażby zmniejszenia hałasu komunikacyjnego w obszarach zabudowanych. Uciążliwości będą odczuwane przede wszystkim na etapie budowy.

Realizacja Planu nie wiąże się z budową nowych dróg, wobec czego nie dojdzie do przekształcenia krajobrazu, zniszczenia czy fragmentacji siedlisk przyrodniczych. W analizowanym Planie nie ma jeszcze rozstrzygnięć co do zakresu przebudowy bądź remontu istniejących dróg, ich konkretnej lokalizacji więc wszelkie oddziaływania wskazywane w niniejszej prognozie są hipotetyczne. Zagadnienia przedstawione w Planie przedstawiają również aktualny stan dróg powiatowych w powiecie choszczeńskim.

Przebudowa drogi ma na celu podwyższenie jej parametrów technicznych, dostosowując je do wymagań określonych dla ruchu dwukierunkowego, podwyższona zostanie jej funkcjonalność oraz bezpieczeństwo użytkowników. W żadnym przypadku nie zmieni się charakter istniejącego zagospodarowania terenu. Realizacja celów wyznaczonych w ramach Planu nie spowoduje naruszenie przepisu art. 33 ustawy o ochronie przyrody w kontekście pogorszenia stanu siedlisk przyrodniczych lub siedlisk gatunków roślin i zwierząt, dla których ochrony wyznaczono obszar Natura 2000, nie wpłynie negatywnie na gatunki, dla których ochrony został wyznaczony obszar Natura 2000, oraz nie pogorszy integralności obszaru Natura 2000 lub jego powiązań z innymi obszarami.

Nie przewiduje się również wystąpienia znaczącego oddziaływania na środowisko, zagrożenia dla zdrowia i życia ludzi.

ZALĄCZNIKI:

1. Mapa z przedstawionymi drogami powiatowymi.
2. Drogi powiatowe na tle istniejących obszarów objętych formami ochrony przyrody.
3. Drogi powiatowe na tle obszarów proponowanych do objęcia formami ochrony przyrody.

MATERIAŁ ŹRÓDŁOWE

1. Informacja o stanie środowiska w powiecie choszczeńskim za rok 2013 - WIOŚ Szczecin;
2. Informacja o stanie środowiska w powiecie choszczeńskim za rok 2014 - WIOŚ Szczecin;
3. Uchwała rady Ministrów ws, ustanowienia programu wieloletniego pod nazwą „Program rozwoju gminnej i powiatowej infrastruktury drogowej na lata 2016-2020”
4. Ustawa z dnia 16 kwietnia 2004 r. o ochronie przyrody (Dz.U. z 2015 poz. 1651 ze zm.)
5. Rozporządzenie Ministra środowiska z dnia 9 października 2014 r. w sprawie ochrony gatunkowej roślin (Dz.U. poz. 1409);

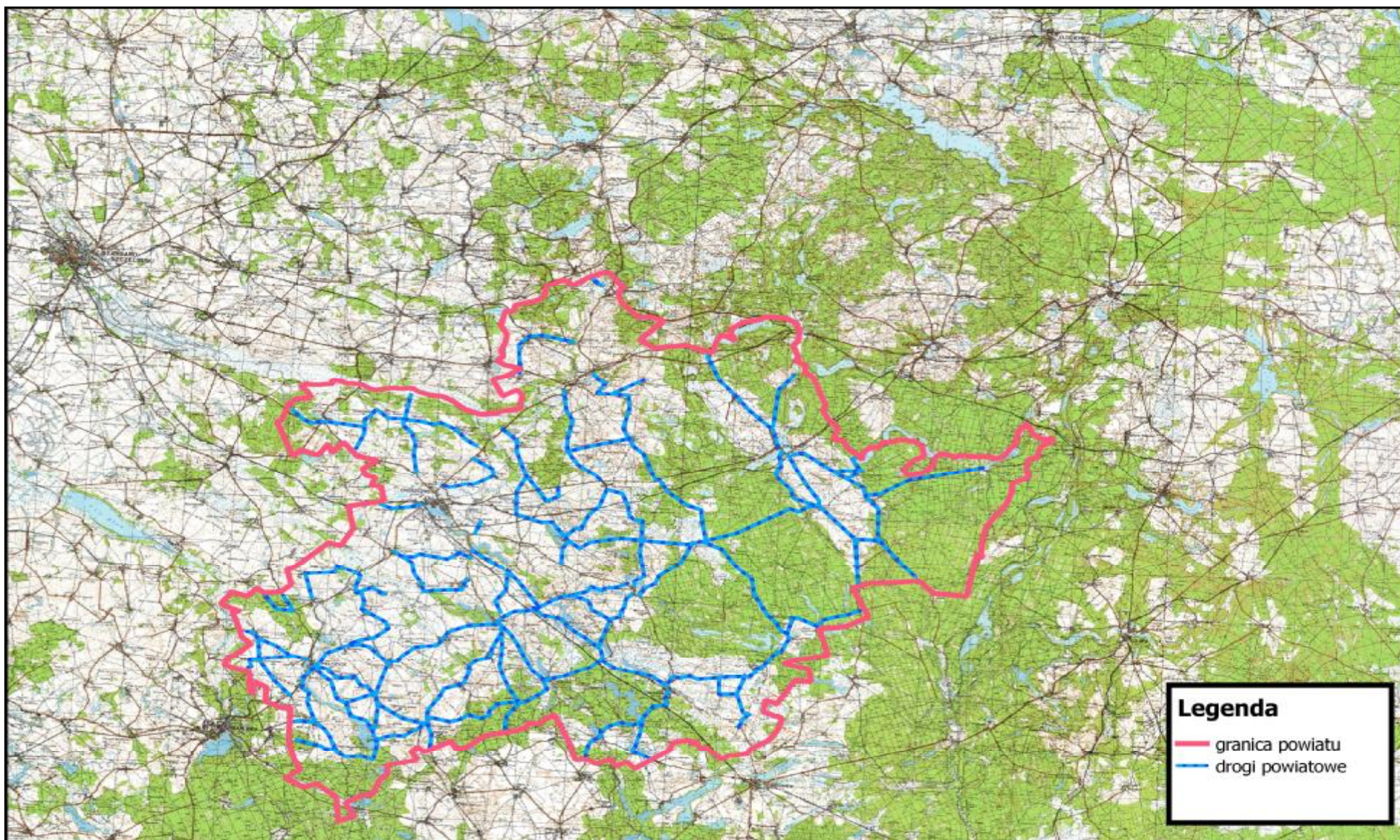
6. Rozporządzenie Ministra środowiska z dnia 6 października 2014 r. w sprawie ochrony gatunkowej zwierząt (Dz.U. poz. 1408);
7. Rozporządzenie Ministra środowiska z dnia 9 października 2014 r. w sprawie ochrony gatunkowej grzybów (Dz.U. poz. 1409);
8. Ustawa z dnia 3 października 2008 r. *o udostępnianiu informacji o środowisku i jego ochronie, udziale społeczeństwa w ochronie środowiska oraz o ocenach oddziaływania na środowisko* (DZ.U.2013.1235 ze zm.)
9. Rozporządzenie Rady ministrów z dnia 9 listopada 2010 r. *w sprawie przedsięwzięć mogących znacząco oddziaływać na środowisko* (Dz.U.2010.213.1397 ze zm.);
10. Strategia Rozwoju Transportu do 2020 r. z perspektywą do 2030.
11. Koncepcja Przestrzennego Zagospodarowania Kraju.
12. Strategia Rozwoju Kraju. Polska 2030.
13. Plan Zagospodarowania Przestrzennego Województwa Zachodniopomorskiego.
14. Krajowa strategia Rozwoju Regionalnego 2010-2020; Regiony, Miasta, Obszary.
15. Strategia Bezpieczeństwo Energetyczne i Środowisko - perspektywa do 2020 r.
16. Program Ochrony Środowiska dla Powiatu choszczeńskiego na lata 2012-2015 z pespektywą na lata 2016-2019.
17. Raport z wykonania „Programu Ochrony Środowiska dla Powiatu Choszczeńskiego na lata 2012-2015 z pespektywą na lata 2016-2019” - za lata 2012-2013.
18. Rozporządzenie Ministra Zdrowia *w/s wymagań dotyczących jakości wody przeznaczonej do spożycia przez ludzi* (Dz.U. z 2007 r. Nr 61 poz. 417 z późn.zm);
19. Rozporządzenie Ministra środowiska z dnia 24 sierpnia 2012 r. *w/s poziomów niektórych substancji w powietrzu* (Dz.U..2012.1031).
20. Rozporządzenie Ministra Środowiska *w/s określenia rodzajów siedlisk przyrodniczych podlegających ochronie* (Dz.U. z 2001 r. Nr 92 poz. 1092);
21. Rozporządzenie Ministra Środowiska *w/s specjalnej ochrony ptaków* (Dz.U z 2011 r. Nr 25 poz. 133);
22. Rozporządzenie Ministra Środowiska *w/s siedlisk przyrodniczych oraz gatunków będących przedmiotem zainteresowania Wspólnoty, a także kryteriów wyboru obszarów kwalifikujących się do uznania lub wyznaczenia jako obszary Natura 2000* (Dz.U. z 2010 r., Nr 77 poz. 510);
23. Uchwała Sejmiku Województwa Zachodniopomorskiego z dnia 15 września 2009 r. *w sprawie obszarów chronionego krajobrazu* (Dz.U. 2014 poz. 1637)
24. Uchwała Sejmiku Województwa Zachodniopomorskiego z dnia 16 czerwca 2015 r. *w sprawie obszaru chronionego krajobrazu „Dominikowo - Niemieńsko”*;
25. Zarządzenie Nr 66/2009 Regionalnego Dyrektora Ochrony Środowiska w Szczecinie z dnia 7 grudnia 2009 r. *w sprawie plan ochrony rezerwatu „Łasko”*.
26. Rozporządzenie Nr 123/2006 Wojewody Zachodniopomorskiego z dnia 14 listopada 2006 r. *w sprawie planu ochrony rezerwatu „Wyspa na jeziorze Bierzwnik”*;
27. Zarządzeni Nr 39/2009 Regionalnego Dyrektora Ochrony Środowiska w Szczecinie z dnia 30 czerwca 2009 r. *w sprawie planu ochrony rezerwatu „Źródlika Skrzypowe”*;
28. Zarządzenie Nr 19/2009 Regionalnego Dyrektora Ochrony Środowiska w Szczecinie z dnia 14 kwietnia 2009 r. *ustanowiony został plan ochrony dla rezerwatu przyrody „Grądowe Zbocze”*;
29. Bilans zasobów kopalin stan na 31.XII.2013 r. – Państwowy Instytut Geologiczny.
30. Roczniki statystyczne
31. Waloryzacja Przyrodnicza Województwa Zachodniopomorskiego” - BKP w Szczecinie 2010 r.

32. Program ochrony powietrza dla strefy zachodniopomorskiej, którą stanowi obszar województwa zachodniopomorskiego z wyłączeniem aglomeracji szczecińskiej ze względu na przekroczenie poziomu docelowego określonego dla ozonu.
33. Informacje ze stron internetowych: DPN, MŚ, WIOŚ Szczecin, GDOŚ, RDOŚ Szczecin, GUS.
34. Rozporządzenie Ministra Środowiska z dnia 12 listopada 2007 r. w sprawie zakresu i sposobu prowadzenia określonych badań poziomów pól elektromagnetycznych w środowisku (Dz.U. Nr 221 poz. 1645).
35. Informacje z Powiatowego Zarządu Dróg.

ZAŁĄCZNIKI

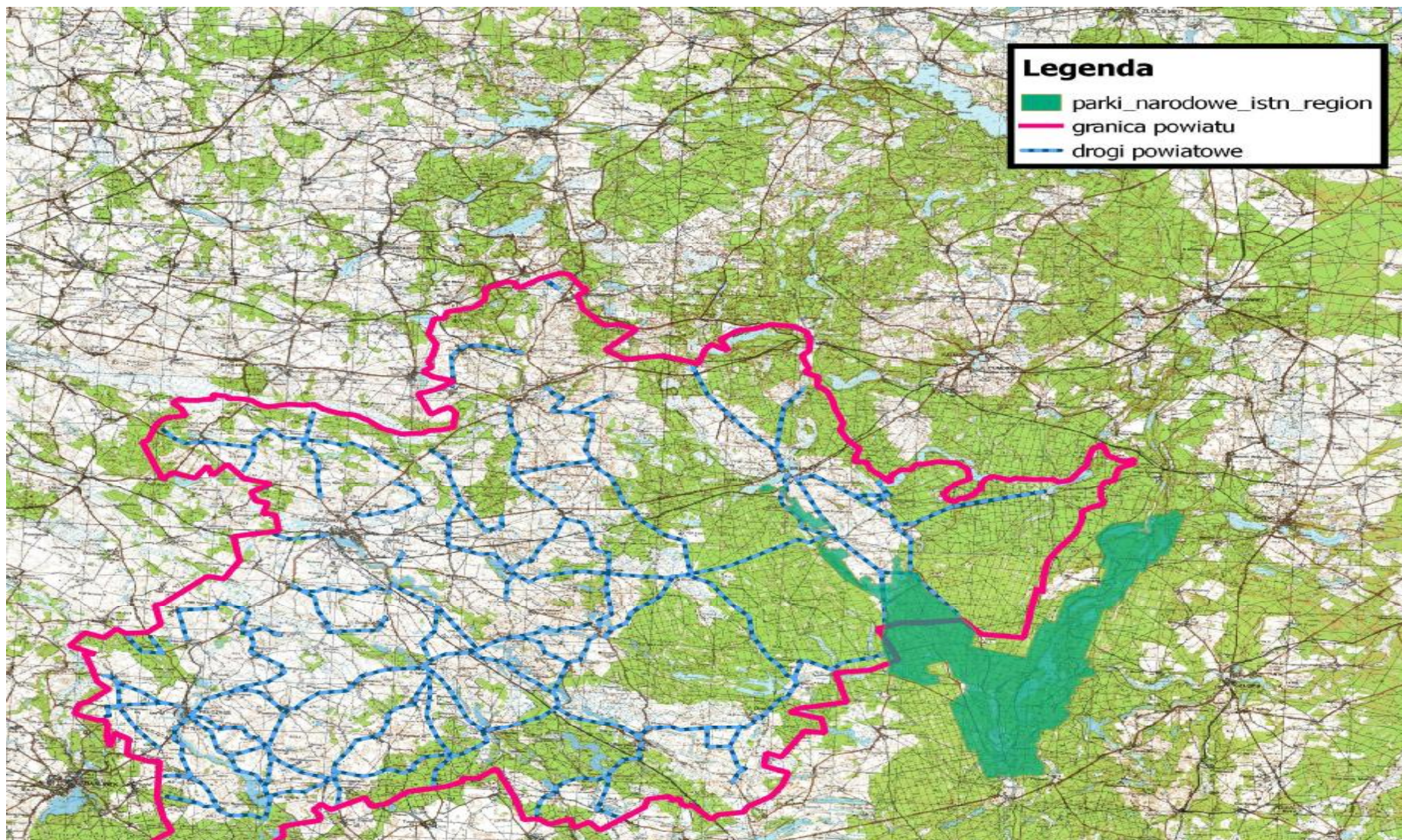
ZAŁĄCZNIK NR 1

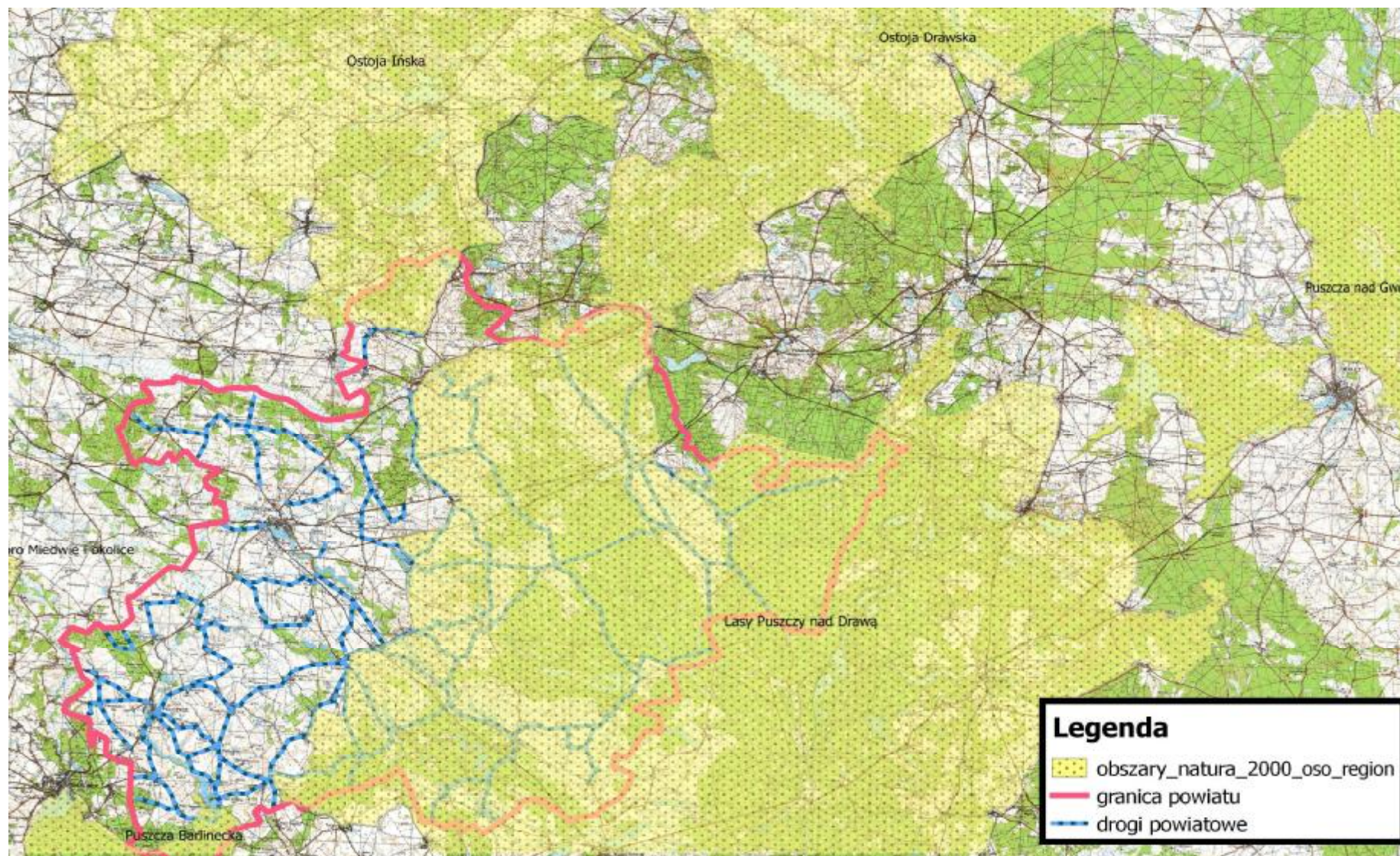
MAPA DRÓG POWIATU CHOSZCZEŃSKIEGO, OBJĘTYCH ZAKRESEM OPRACOWANIA

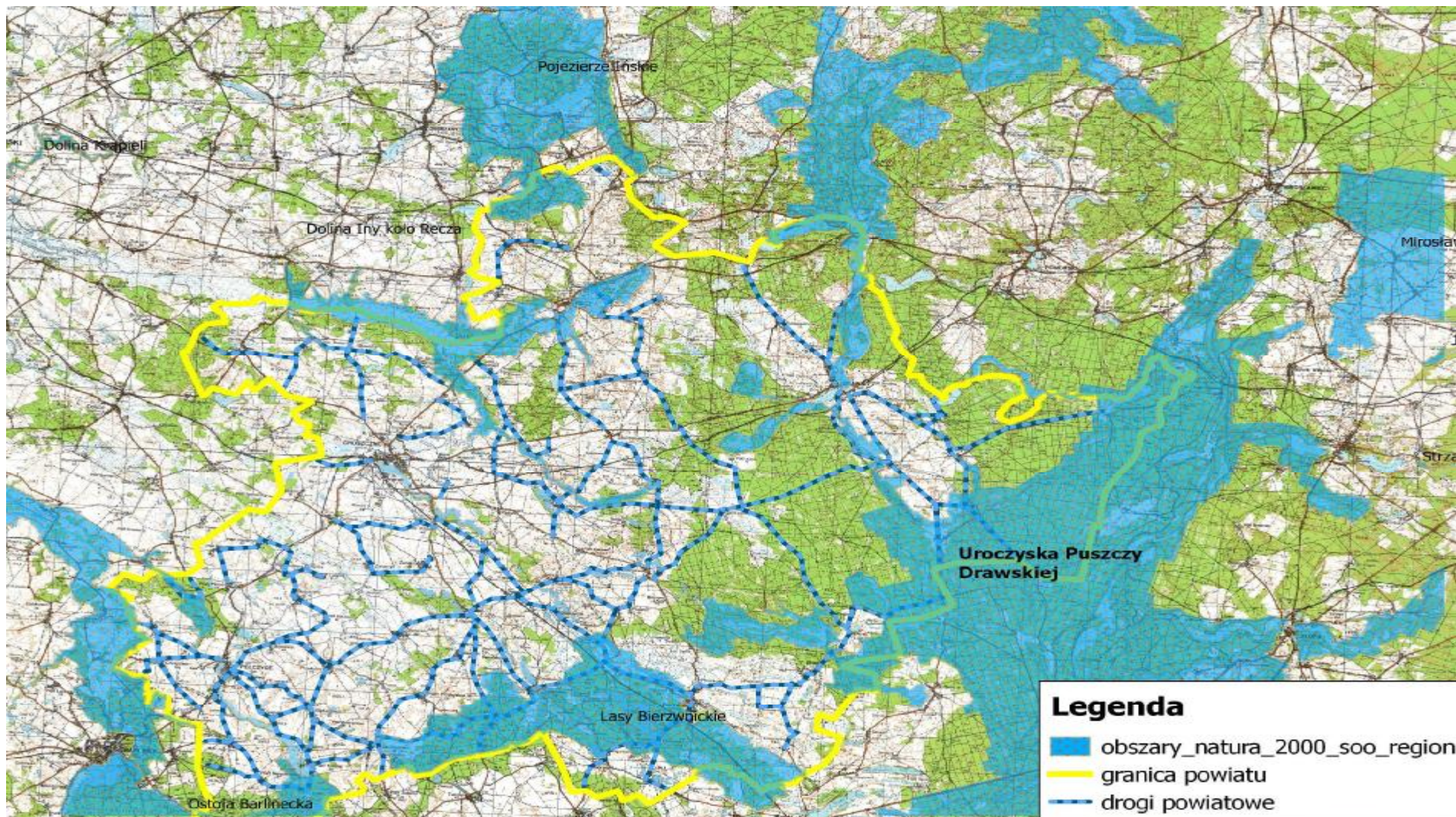

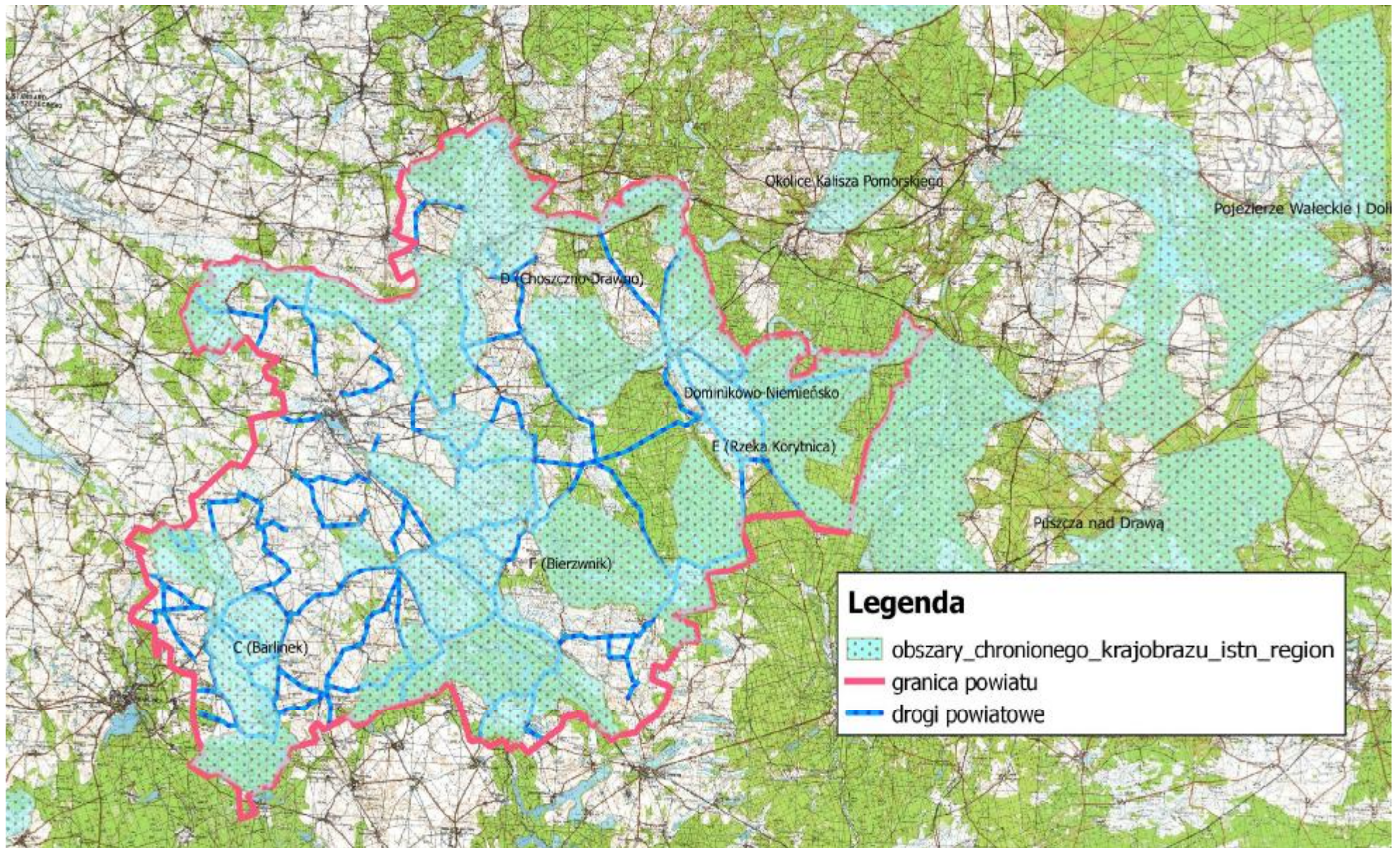
ZAŁĄCZNIK NR 2

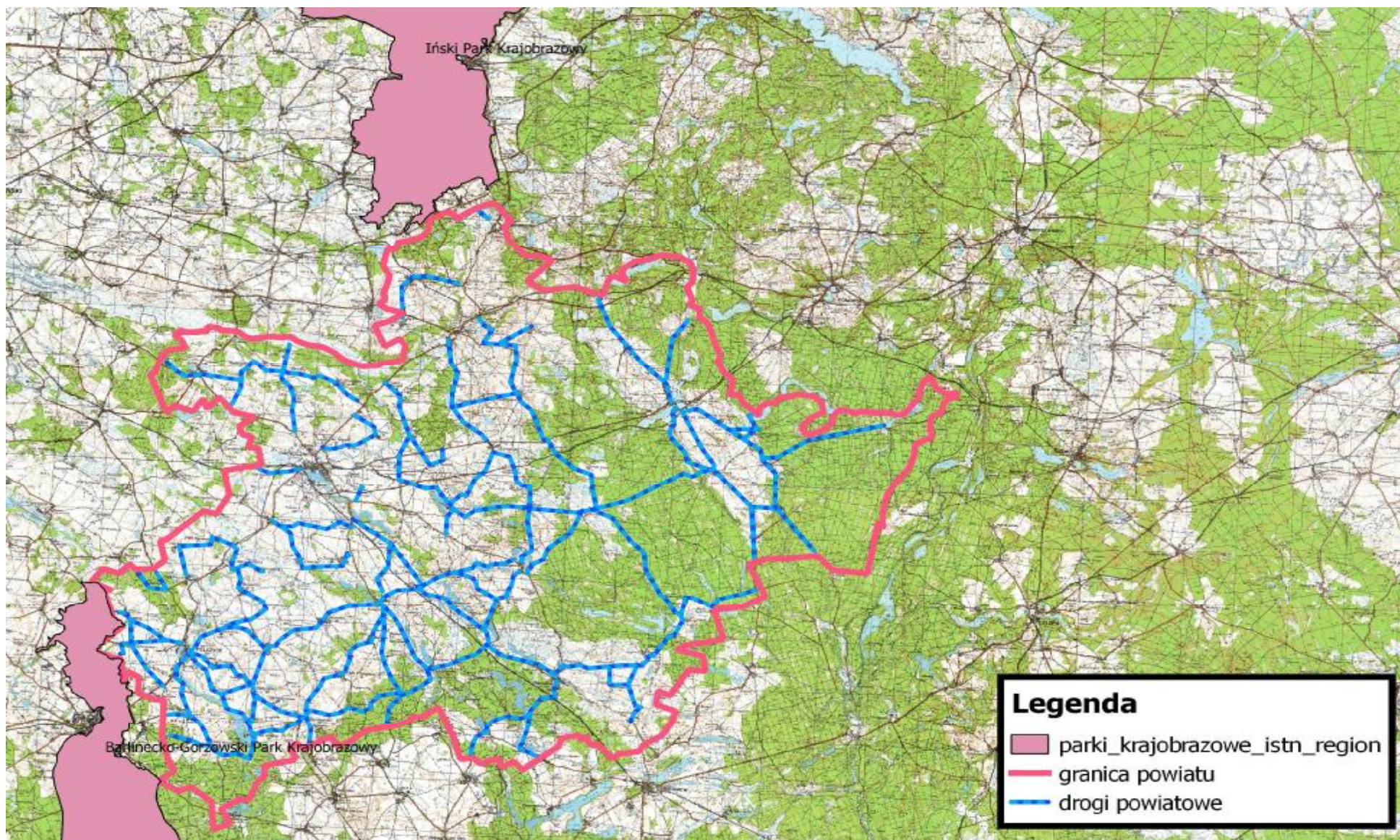
DROGI POWIATOWE NA TLE ISTNIEJĄCYCH OBSZARÓW OBJĘTYCH FORMAMI OCHRONY PRZYRODY

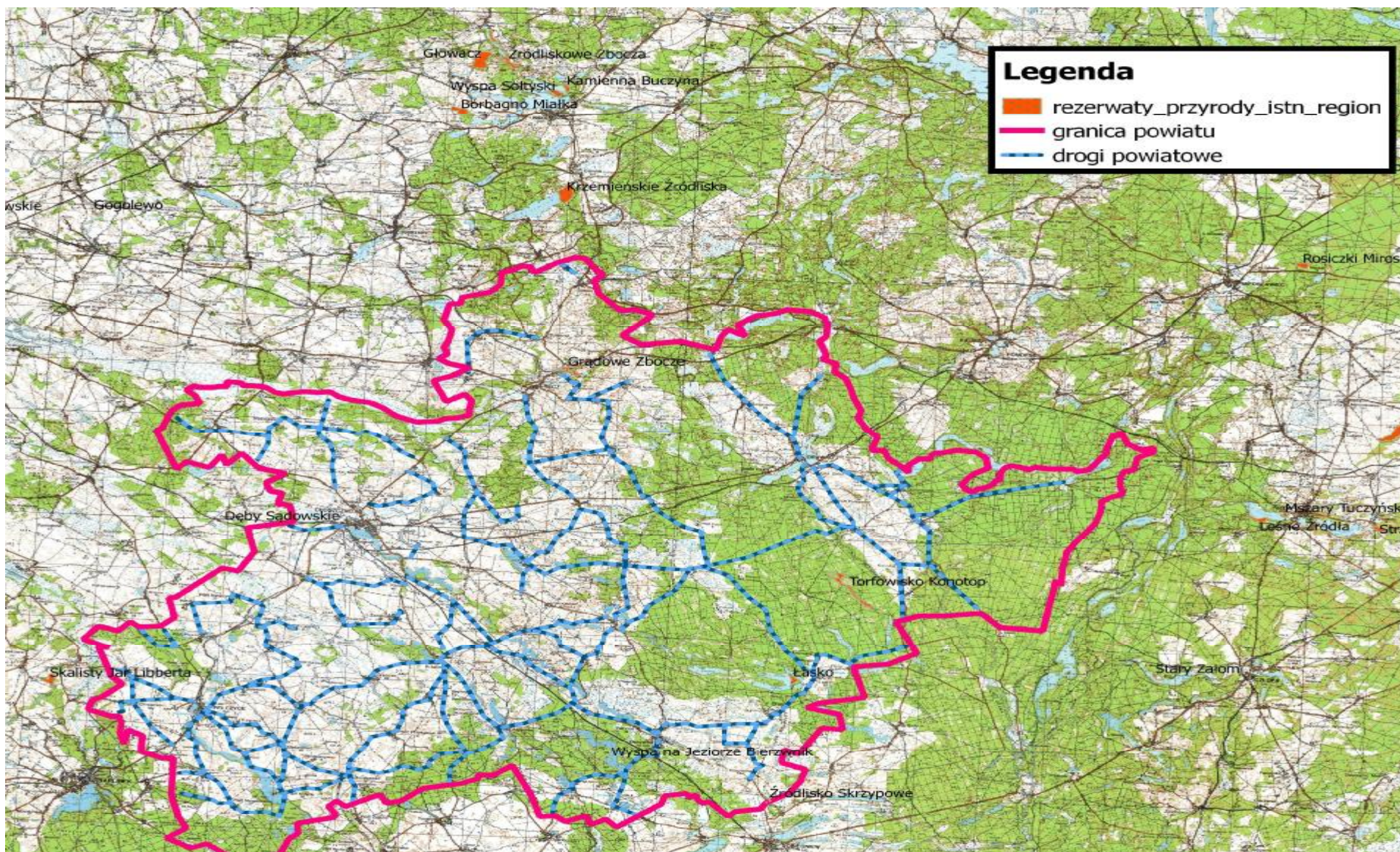

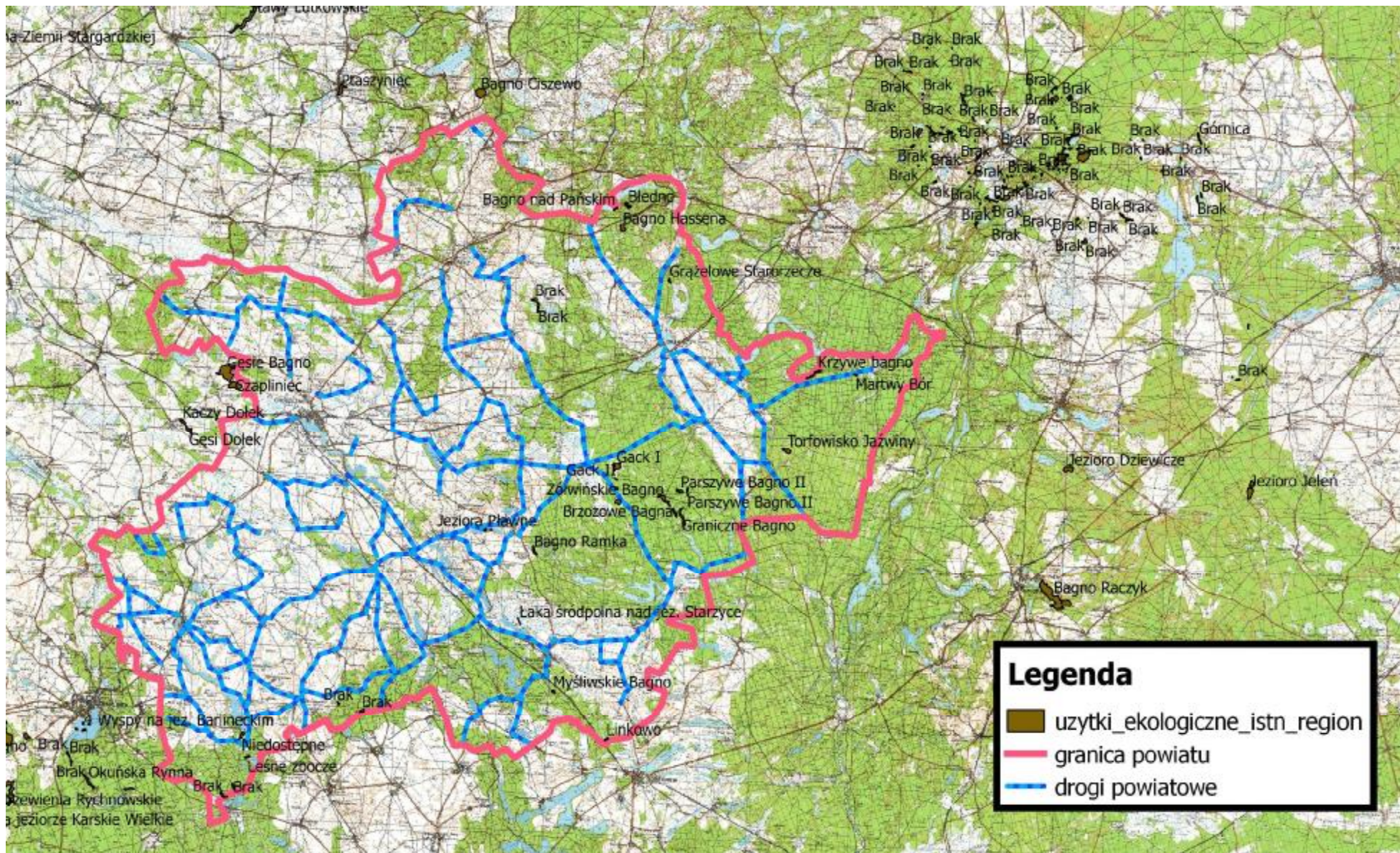

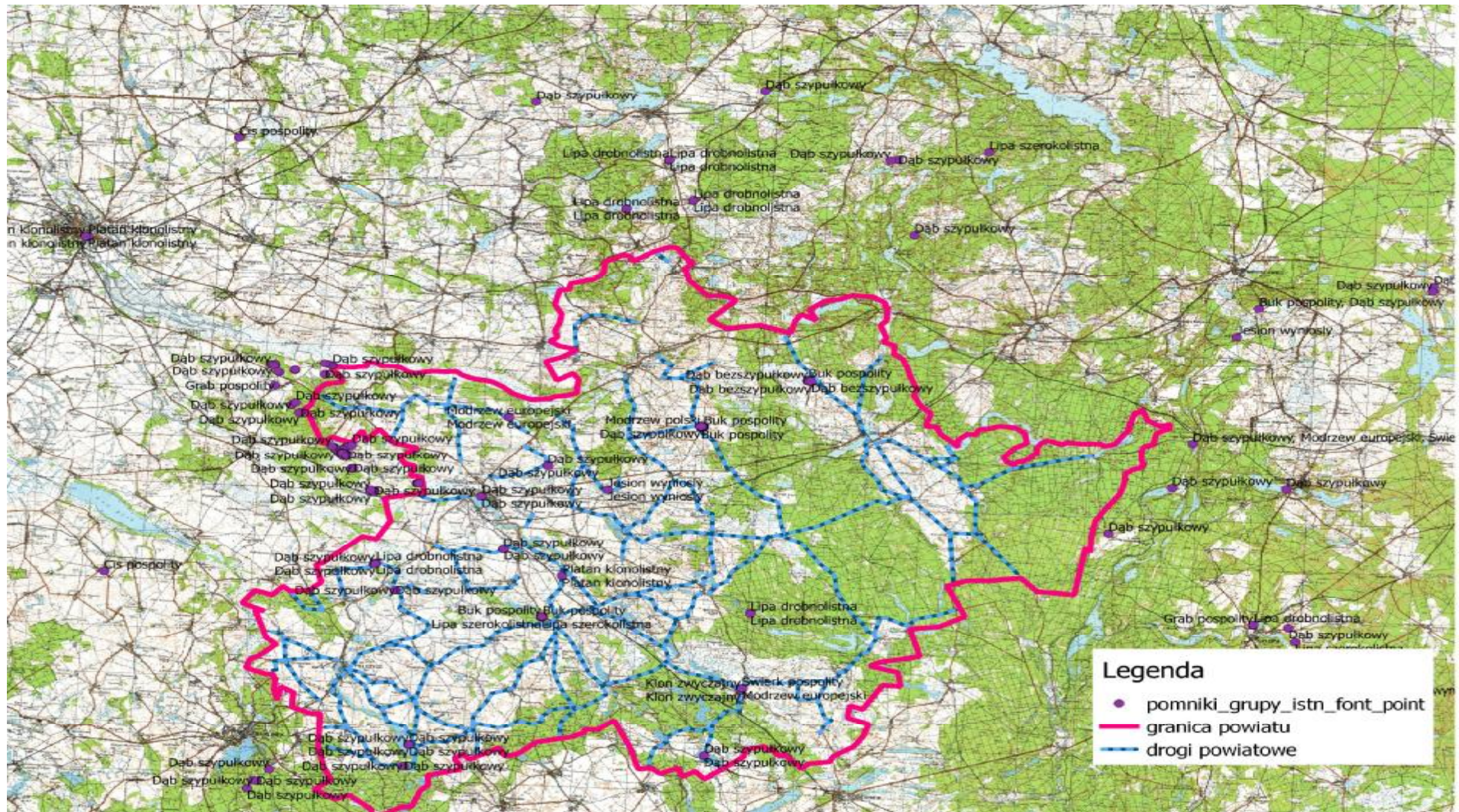

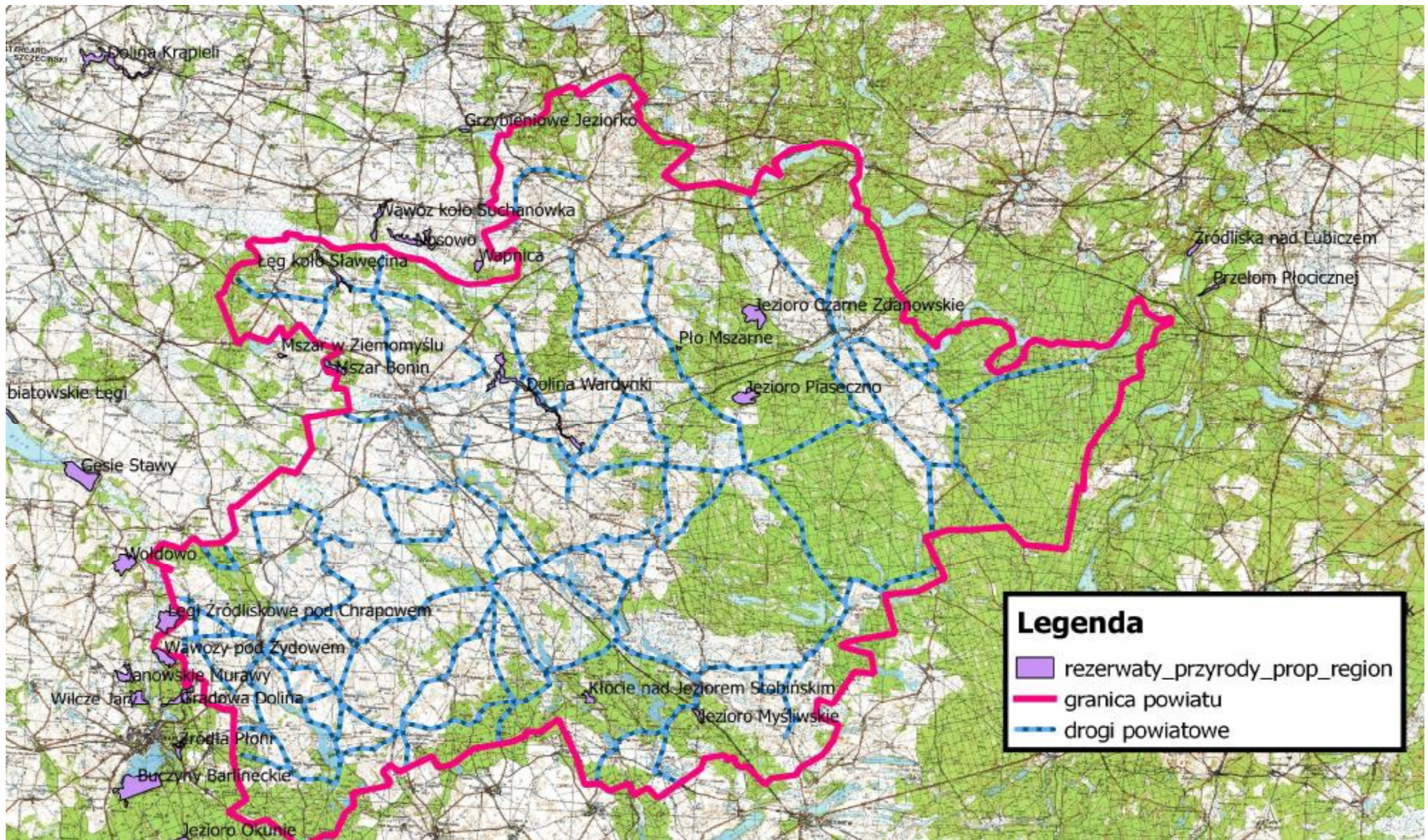

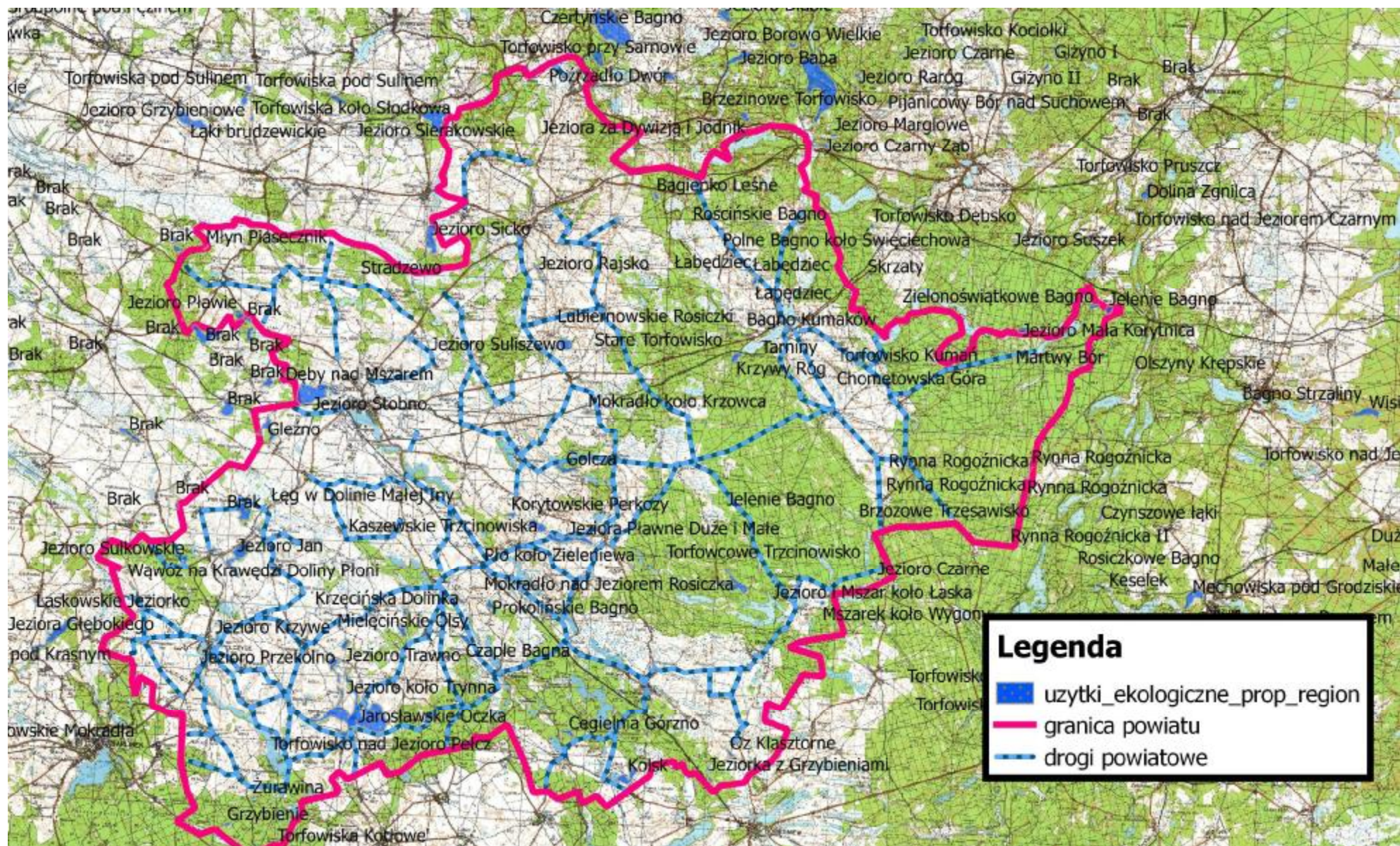

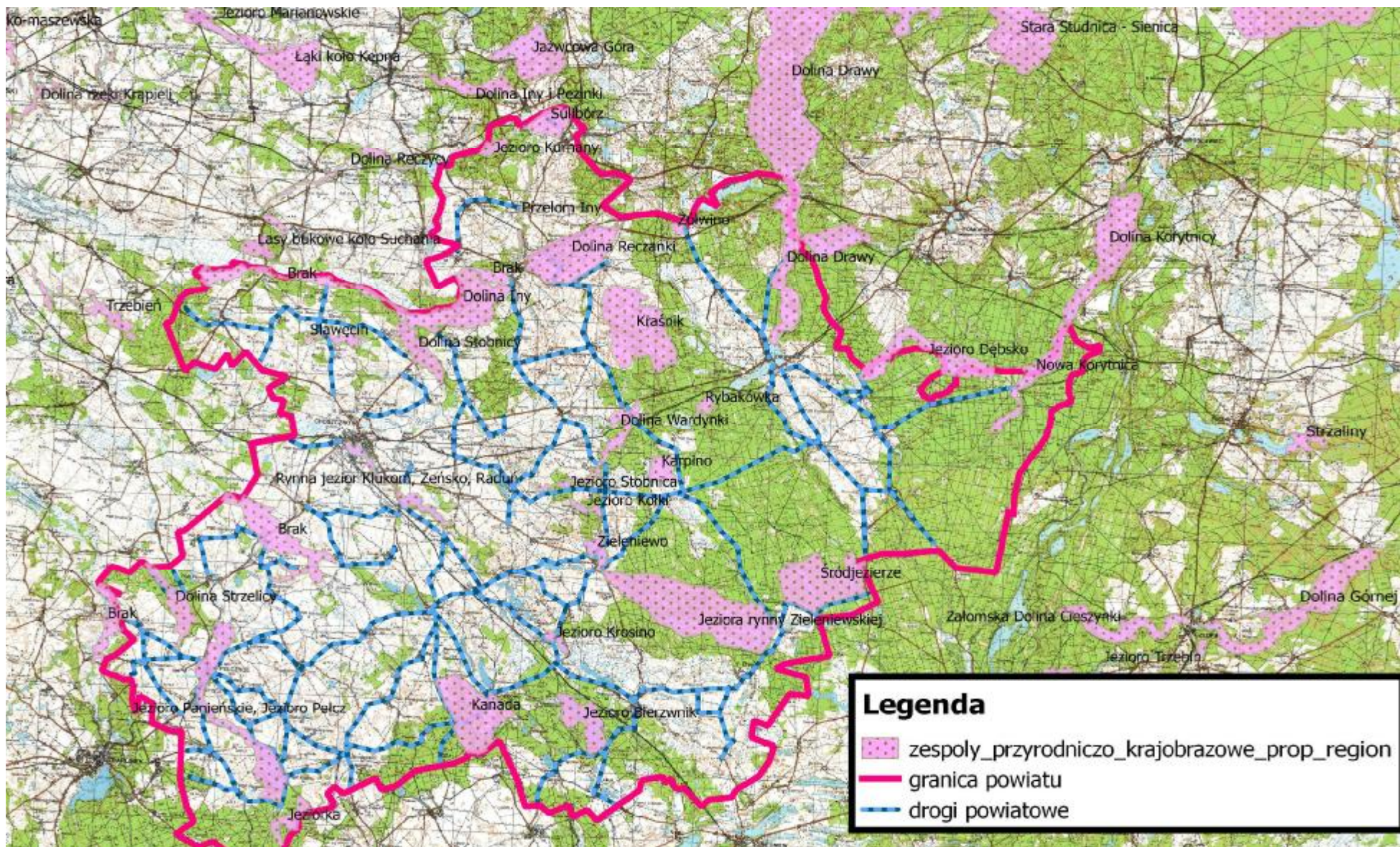

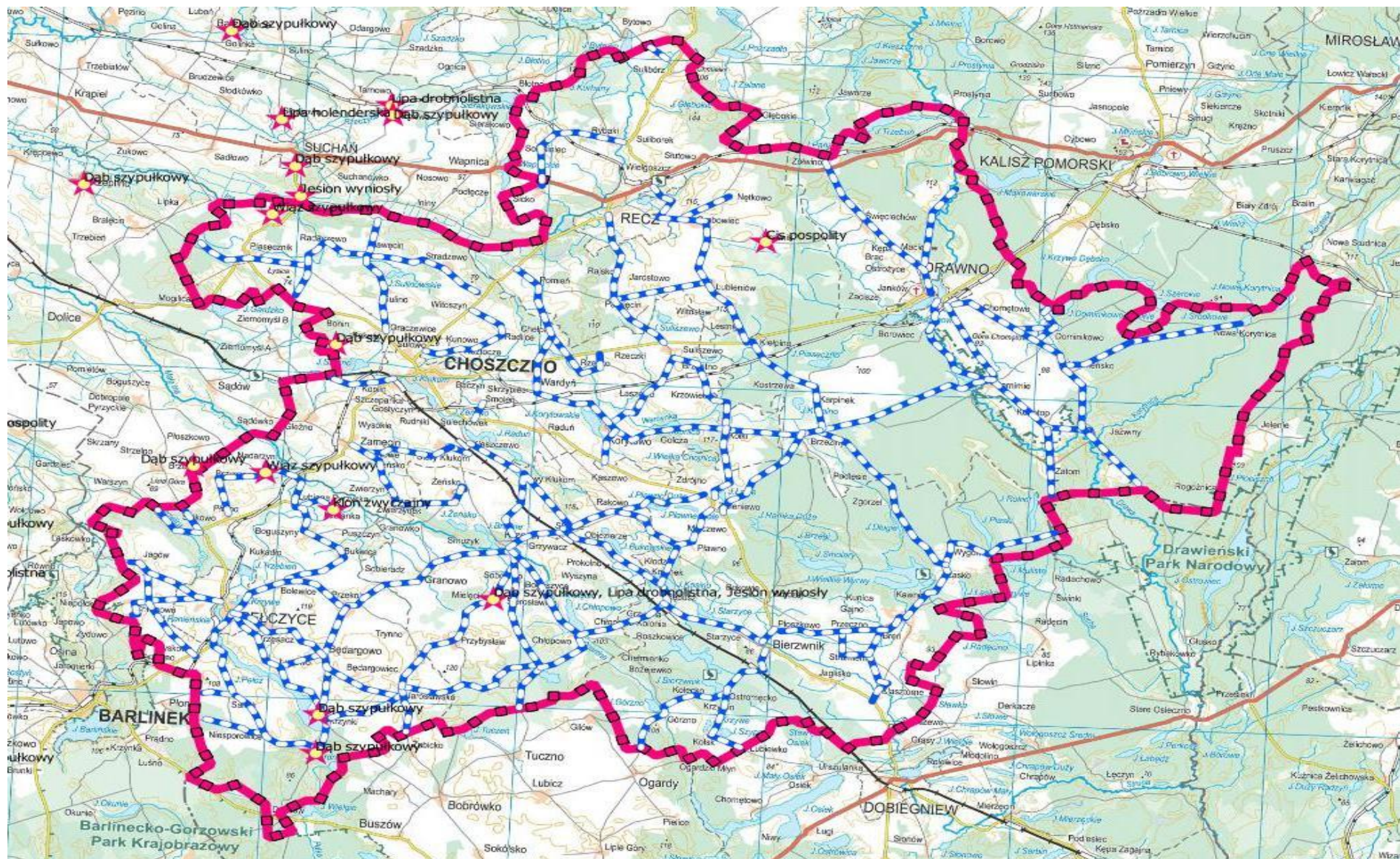
ZAŁĄCZNIK NR 3

DROGI POWIATOWE NA TLE OBSZARÓW PROPONOWANYCH DO OBJĘCIA FORMAMI OCHRONY PRZYRODY

Projektowane pomniki przyrody - grupy drzew

